Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 49 (1660) 1981 GRUODIS-DECEMBER 3 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Didelis žingsnis

Mūsų išeivijos gyvenimas yra nužymėtas daugybe mažų žingsnelių įvairiose srityse. Jie maži, bet reikalingi lietuviškai veiklai, nes iš jų susidaro ir didieji žingsniai, kurie parodo išeivijos pajėgumą. Tokių didžiųjų žingsnių eilėn įsirikiavo "Lietuvių Enciklopedija", "Encyclopedia Lituanica", Lietuvių Fondas, Lietuvių Opera Čikagoje, o pastaruoju metu lituanistikos katedra Ilinojaus universitete. Tiesa, pastaroji pradės veikti tiktai 1984 m., tačiau sutartis jau pasirašyta: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba įsipareigojo telkti lėšas, o universitetas — akademines pajėgas. Tai pasekmė PLB seimo, įvykusio Toronte 1978 m. PLB valdyba, per savo įgaliotus asmenis gerai išstudijavusi turimas galimybes, ryžosi minėto seimo nutarimą įgyvendinti. Tai naujas didelis žingsnis į priekį akademinėje srityje, vainikuojantis lituanistinį švietimą išeivijoje ir iškeliantis lituanistiką į tarptautinę plotmę JAV-se. Iki šiol turėjome šeštadienines mokyklas, lituanistinius kursus, vasaros seminarus, universitetinius kursus (Ilinojaus, Kento un-tuose), bet neturėjome platesnio akademinio vieneto — lituanistikos katedros. Apie ją buvo daug kalbėta, daug rašyta, daug svarstyta ir net ginčytasi, kol pagaliau priejta prie sprendimo. Tuo netenka stebėtis, nes didelis žingsnis reikalingas vispusiško apsvarstymo ir pasiruošimo.

BEVEIK su visais dideliais žingsniais betkurioje srityje, šalia pasiryžėlių, atsiranda ir abejingųjų. Taip buvo pvz. su "Lietuvių Enciklopedija", su Lietuvių Opera Čikagoje: vieni skelbė savo planus, jieškojo pritarimo, o kiti kritikavo, abejojo, tvirtindami, kad iš to niekas neišeis. Laimėjo pasiryžėliai — plačioji lietuvių visuomenė juos gana stipriai parėmė, ir didieji planai liko įgyvendinti. Yra pakankamai pagrindo manyti kad ir šį sykį bus panašiai. Didžiausias abejingųjų priekaištas — lietuviai nepajėgs sutelkti reikalaujamų 600,000 dolerių iki 1987 metų. Lietuviškoji patirtis betgi rodo, kad dideliems, reikšmingiems dalykams išeivija negaili savo uždirbtų lėšų. Savo laiku buvo baiminamasi dėl jaunimo kongresų, kuriems paprastai reikia sutelkti dideles sumas lėšų. Pasirodė betgi, kad baimė buvo nepagrįsta — visuomenė duosniai aukojo ir sudėjo netgi didesnes sumas nei reikėjo. Buvo nemažiau abejonių dėl "Lietuvių Enciklopedijos". Jos taip pat nepasitvirtino. Dar daugiau buvo skeptikų operas statant. Jų šiandieną nebėra. Pvz. vien Toronte "I Lituani" operos spektakliui buvo sutelkta apie $45,000. Visa tai matant, atrodo, kad lituanistinei katedrai sutelkti $600,000 per šešetą metų nebus perdidelė našta lietuvių visuomenei. Tik svarbu, kad ji pamatytų didžią lituanistinės katedros naudą lietuvių tautai, ypač jos daliai už Tėvynės ribų.

TELKIANT lėšas minėtai lituanistinei katedrai, t. y. lietuviškų studijų skyriui universitete, reikėtų telkti ir studentus. Tai gali būti sunkesnis uždavinys nei lėšų telkimas. Žinome, kad išeivijoje yra ne tik pasiturinčių, bet ir duosnių tautiečių. Tikriausiai jie neatsisakys paremti naujojo užmojo. Bet jie yra bejėgiai telkti studentus lituanistiniams mokslams, kurie beveik niekam duonos nepelnys. Reikės pasiryžėlių, kurie šalia pagrindinių savo studijų norės praturtinti savo žiniją ir lituanistika. Tam reikia iš anksto ruošti jaunimą, kad į planuodamas savo studijas galėtų įjungti ir lituanistinius dalykus. Iš jų duonos jis galbūt nevalgys, tačiau lietuviškajame gyvenime tai gyvybinis reikalas. Jeigu išeivijos jaunimas pasitenkins vien medicina, inžinerija ir panašiais mokslais, lietuviškos kultūros nebus. Be lituanistikos, ypač akademinės, išeivijos gyvenimas neteks savo tęstinumo ir gilumo, nes atitrūks nuo lietuviškųjų versmių. Kaikurie sako, kad tokią misiją atliks Vilniaus universitetas. Jei Vilnius būtų laisvas — taip, bet dabar Vilniuje kalba ne Lietuva, o Maskva. Argi galima tikėtis, kad pastaroji atliktų lietuviams gyvybinę misiją? Juk Maskvai rūpi ne lietuvinimas, o rusinimas, ne lituanistiniai mokslai, o marksizmas ir sovietinė propoganda. Laisvoji išeivija turi tvirtai stovėti ant savo kojų nepriklausomai nuo maskvinių.

Baltiečių gintaro parodoje Toronto universiteto Robarts biliotekoje. Viršuje iš kairės: estė EPP ARUJA, lietuvė ANTONIJA PETRULIENĖ, latvė MAIJA SUKSE. Apačioje: G. LAPIENĖ, M. VASILIAUSKIENĖ, A. GUGANS, E. TAUL, L. KUUNAPUU

Nuotr. J. Ligerio

"Kalėjimai sugrius ir laisvė jus sutiks..."

Buvusio sovietų kalinio susitikimas su Baliu Gajausku kalėjimo kameroje

MICHAILAS CHEIFECAS

Izraelio PEN centro narys

Balį sutikau etape, kai mane vežė į tremties vietą, o jį — į Mordovijos ypatingo režimo lagerį. Nuo 1978 m. gegužės 4-os iki 6-os mus laikė kartu Ruzajevkos persiuntimo kalėjimo kameroje. Prisimenu, kai rytą sutrinksėjo durys ir įvedė naują kalinį. Apsirengęs jis buvo dar ne kalinio apdaru, o tamsia eilute. Veidas išblyškęs, papurtęs (nuo blogo kalėjimo oro), nosis panaši į kardo geležtę. Aš prisistačiau:

— Cheifecas. 70-as straipsnis. (Rusijoje — tai "antitarybinė propaganda ir agitacija").

— Mano taip pat, — atsakė.

— Kas — taip pat?

— Tas pats straipsnis.

— O Jūsų pavardė?

— Gajauskas.

— Jūs — Gajauskas? Ir aš ėmiau purtyti jo ranką. 19-je zonoje, kurią aš prieš porą savaičių palikau, visi veteranai gerai atsiminė Bali. Vos prieš ketverius metus jis išvyko iš ten, baigęs 25-rių metų bausmę. Man pasakojo apie jo suėmimą. . . (ir kaliniai turi savą informacijos tarnybą).

— Jus jau nuteisė? — klausiu, nes žinios apie teismą dar nebuvo pasiekusios lagerį.

— Jau.

— Kiek?

— 15. 10 ypatingojo ir 5 tremties.

Teismas davė kiek tik galėjo.

Valgė silkę

Vaišinu alkaną naująjį draugą viskuo, ką turėjau susitaupęs kelionei: duona, margarinu, sausainiais, gabalėliu lašinių. Bet jis nustebina mane, stverdamas tai, kas prasčiausia — karčią, parūdijusią silkę, kurią davė mums etapui Potmos stotyje. Zonoje ja maitindavo kasdien, todėl visiems įkyrėjo, o Balys valgė su apetitu ir gyrė, pridurdamas naujieną iš anapus spygliuotos vielos: "Laisvėje silkė dingo. Žmonės juokauja, kad ją dabar valgo tik kaliniai ir ministeriai".

Balys valgė su apetitu, nes visą parą nebuvo turėjęs burnoje nė trupinėlio. Persiuntimo punkte Kazanėje jį buvo uždarę į baisią požeminę kamerą — užterštą, dvokiančią, kad net toks lagerių veteranas kaip Gajauskas ten valgyti negalėjo. Laimė — rytą išvežė į Ruzajevką, kur mes ir susitikome. Dabar, kiek pasistiprinęs, jis ėmė pasakoti apie savo gyvenimą ir "bylą".

Balio praeitis

Dar vaikinuką vienose gaudynėse jį sučiupo esesininkai ir metus išlaikė kalėjime. Kai atėjo bolševikai, Balys vadovavo jaunimo pasipriešinimo organizacijai gimtajame Kaune. Atsišaukimai, tautiška agitacija — "nieko rimto", — aiškino jis. Bet apie 48-sius metus jis užmezgė ryšį su suaugusiųjų pasipriešinimo sąjūdžiu. Po to kažkas jaunuolius išdavė. Atėjo Balio suimti. Jis atsišaudė iki paskutinės kulkos.

"Lageryje negėriau arbatos, nerūkiau — saugojau sveikatą, nes žinojau, kad ateityje laukia darbai", — pasakojo Gajauskas. "Baigęs 25-rių metų bausmę, negalėjau įsiregistruoti Kaune. Be įregistravimo neduoda darbo, o kai neturi darbo — neregistruoja. Tik per stebuklą pavyko ištrūkti iš to užburto rato ir gauti įregistravimo antspaudą. Bet įsidarbinti nespėjau, nes tuoj pasą paėmė ir antspaudą išbraukė. Tuomet Saugumo "išminčius" leido man gyventi Kaune be įregistravimo, o vėliau apkaltino pasų nuostatų pažeidimu", — pasakojo Balys.

Kuo kaltinamas?

Už ką jam, Hitlerio laikais kalėjusiam metus, sovietinis teismas davė 40-ies metų bausmę? Iš viso 41-ri metai nelaisvės — fantastika! Aš vadinau jį pasauliniu kalėjimų čempijonu.

Paskutinė Gajausko byla panaši į anekdotų rinkinį, Pavyzdžiui, vienam iš liudytojų jis davęs paskaityti lenkišką knygą "Bolševizmas". Ji išleista prieš karą Lenkijoje ir priklausė Balio tėvui, kuris seniai miręs, o pats Balys lenkiškai nemoka. Kaltino jį ir dėl perdavimo lietuviškos knygos apie Katalikų Bendrijos persekiojimą. Šie kaltinimai ypač kvailai skambėjo kaliniams Mordovijoje, kur 10 metų iškalėjo ir Lvovo arkivyskupas, dabar kardinolas, Slipyj.

Oficialiai pagrindinis įkaltis Gajausko byloje — tai jo užrašai, paruošiamoji medžiaga pokario Lietuvos pasipriešinimo istorijai. Ši tema valdžios nedžiugina. Bet juk istoriniai tyrinėjimai vertinami ne pagal užrašus, o pagal rezultatus. Taip betkurį, pavyzdžiui, Amerikos istorija besidomintį, galima uždaryti į konclagerį. Lietuvos saugumiečiai taip sulipdė kaltinimus Gajauskui, kad per teismą net sovietinis advokatas pareikalavo kaltinamąjį išteisinti. Prokuroras sutiko, jog įkalčių mažai, bet esą jo "vidinis balsas" sakąs, kad Gajauskas ypač pavojingas. Tada advokatas, pažeisdamas visas nerašytas elgesio taisykles politiniuose proce-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

ŽENEVOJE SUSIRINKO JAV IR SOVIETŲ SĄJUNGOS ATSTOVAI pradėti derybų atominių ginklų sumažinimo klausimu Europoje. L. Brežnevas, viešėdamas Bonnoje, atmetė prez. R. Reagano pasiūlymą sustabdyti vidutinio nuotolio "Pershing II" raketų ir skraidančių bombų perkėlimą Europon 1983 m., jeigu Sovietų Sąjunga pašalins prieš V. Europą nukreiptas savo "SS-20", "SS-5" ir "SS-4" raketas. L. Brežnevas betgi prasitarė, kad Ženevoje bus galima siekti tik tų vidutinio nuotolio raketų skaičiaus sumažinimo. Galimas dalykas, Sovietų Sąjunnga pasiūlys dalį savo raketų perkelti Sibiran, į rytus nuo Uralo kalnų, iš kur jos visvien galėtų pasiekti pagrindinius taikinius V. Europoje. Didžiausią rūpestį prez. R. Reaganui bei kitiems Š. Atlanto Sąjungos vadams sudaro sovietinės "SS-20" raketos, turinčios tris atominius užtaisus, kurių pajėgumas yra dešimt kartų stipresnis už Hirošimoje panaudotą bambą. "SS-20" raketos savo taikinius gali pasiekti už 3.100 mylių. JAV skraidančių bombų nuotolio riba yra 1.500 mylių, naujųjų "Pershing II" raketų — tik 1.000 mylių. "SS-20" raketas Sovietų Sąjunga savo sistemon pradėjo įjungti 1977 m. ir dabar jų jau turi apie 250. Šį skaičių kas savaitę padidina viena nauja "SS-20" raketa. Š. Atlanto Sąjunga tik 1979 m. pasisakė už "Pershing II" raketų įvedimą, kuris tegalės būti pradėtas 1983 m. Sovietų Sąjunga, skaitydama ne tik raketas, bet ir atominės lėktuvų bombas, daro suktą išvadą, kad atominių ginklų balansas Europoje esąs beveik vienodas. Varšuvos Sąjunga jų turi 1.055, Š. Atlanto Sąjunga — 1.031. JAV strategai su šia sovietine aritmetika nesutinka, nes joje gerokai yra sumažintas Varšuvos Sąjungos lėktuvų skaičius. Su tais bombas galinčiais nešti lėktuvais Varšuvos Sąjungos atominių ginklų skaičius siekia 2.537, o Š. Atlanto Sąjungos — tik 924. Į šią statistiką yra įtraukti ir atominiai Prancūzijos bei Britanijos ginklai.

Žiemai artėjant

Lenkijos laukia sunki artėjanti žiema, susieta ne tik su maisto, bet ir kuro trūkumais. Sumažėjęs akmens anglies tiekimas palies ne tik pastatų šildymą, bet ir elektros jėgaines. Nesibaigiančios eilutės prie maisto krautuvių jau yra pareikalavusios gyvybės aukų. Radome įsisiautėjusi minia užmušė vieną krautuvės tarnautoją, o kitas užpultas prekybininkas mirė dėl jį ištikusio širdies smūgio. Lomžoje mirtinai buvo sutrypta eilutėje stovėjusi sena moteris. Kompartija už Lenkijoje pagamintus mažus automobilius stengiasi gauti muilo, dantų pastos bei kitų gaminių iš Bulgarijos. Panašūs mainai vedami ir su Vengrija, iš kurios norima gauti daržovių, baldų, autobusų viešajam susisiekimui Lenkijos miestuose. Seniau tie autobusai važiuodavo kas 10 minučių, o dabar pasirodo tik kartą per pusę valandos. Jų skaičių sumažino padangų, baterijų ir net benzino trūkumas. "Solidarumo" unija Varšuvoje pradėjo organizuoti šiltos sriubos pristatymą ilgose eilutėse maisto laukiantiems žmonėms. Gen. W. Jaruzelskio vadovaujamas kompartijos centro komitetas pareikalavo, kad seimas patvirtintų specialų įstatymą, kuris leistų imtis ypatingų priemonių ekonominiam chaosui pašalinti. Kompartijos politbiuras nori, kad seimas visiškai uždraustų ir streikus, tačiau ši mintis jau buvo atmesta keletą kartų. Disidentų vado J. Kurono bute Varšuvoje policija nutraukė aktyvistų susirinkimą, norėjusį įsteigti opozicinę partiją. Jo dalyviai betgi nebuvo suimti.

Susižeidė Beginas

Izraelio premjeras M. Beginas, pargriuvęs savo namuose, nusilaužė kairės kojos šlaunikaulį. Izraelio dabar laukia viso Sinajaus pusiasalio atidavimas Egiptui 1982 m. balandžio 25 d. Priežiūros komisiją atiduotoje dalyje turėtų sudaryti JAV, Fidži salos, Kolumbijos, Urugvajaus, Australijos, N. Zelandijos, Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir Olandijos 2.500 atsiųstų karių grupė. Premjero M. Begino vyriausybė nenori, kad toje grupėje būtų Europos valstybės, kurios su kitomis Bendrosios Rinkos narėmis yra pasisakiusios už laisvą apsisprendimo teisę arabams Izraelio okupuotoje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje bei palestiniečių PLO organizacijos atstovų įsileidimą į tolimesnes derybas. Izraelio kariuomenė arabų opoziciją okupuotose srityse stengiasi nutildyti jų gyvenamų namų sprogdinimu. Nuo 1967 m. karo pabaigos vakarinėje Jordano pakrantėje jau susprogdinta 680 arabų namų, Jordanijai priklausiusioje Jeruzalės dalyje — 548.

Badauja Sacharovai

Kai L. Brežnevas lankėsi Bonnoje, bado streiką Gorkio mieste pradėjo Nobelio taikos premijos laureatas A. Sacharovas su žmona Elena. Jiedu reikalauja, kad į JAV būtų išleista Liza Aleksejeva pas ten gyvenantį E. Sacharovienės ankstesnių vedybų sūnų Aleksejų Bonner. Jiedu buvo sutuokti už akių. Sacharovai Lizą laiko savo marčia, bet tokių vedybų nepripažįsta Sovietų Sąjunga.

KANADOS ĮVYKIAI

Darbininkų demonstracija

Didžiausios demonstracijos savo istorijoje Kanados parlamentas susilaukė lapkričio 21 d. Ją suorganizavo Kanados Darbo Kongresas su savo vadu D. McDermottu pasmerkti finansų min. A. MacEacheno paskelbtam biudžetui dėl jame nenumatytų pakankamų priemonių nepakeliamom paskolų palūkanom sumažinti. Rengėjai kalba apie 100.000 kanadiečių dalyvavimą, policija — apie 50.000. Demonstrantus Otavon atgabeno 900 autobusų, traukiniai ir lėktuvai. Sakoma, kad prie demonstrantų prisijungė ir nemažas būrys valdžios tarnautojų, gyvenančių Otavoje. Juos visus jaudina dėl peraugštų palūkanų prarandami namai, žemės ūkiai, nedarbą nešantis pramonės gaminių pardavimo sumenkėjimas ir netgi kaikurių gamyklų užsidarymas. Demonstracija neapsiėjo be aukų. Iš Kvebeko miesto 38 demonstrantus vežęs autobusas apsivertė ant slidaus plento. Viena moteris žuvo, trys kiti keleiviai buvo sunkiai sužeisti. Pagrindiniu demonstracijos kalbėtoju buvo D. McDermottas, kritikavęs vyriausybės pasirinktą ekonominę liniją, dėl kurios dabar kenčia kanadiečiai. Nė vienas politikas į demonstraciją nebuvo pakviestas ir joje nepasirodė. Demonstrantų gausa taip sujaudino Kanados Darbo Kongreso pirm. D. McDermottą,

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Didelis žingsnis
Steigiama lituanistikos katedra Ilinojaus universitete

"Kalėjimai sugrius ir laimė jus sutiks..."
Sovietų Sąjungos disidento susitikimas su Baliu Gajausku

Žvakės ir akmenys pamaldose
Ekumeninės pamaldos Hamburge už sunaikintus žydus

"Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių . . ."
Prancūzų žurnalistės išgyvenimai Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje

Kodėl tas nelemtas antisemitizmas?
Skaitant žydų kaltinimus, kyla neatsakytas klausimas

Kodėl Lietuvoje visko trūksta?
Ištrauka iš pogrindžio "Aušros" apie dabartinę būklę

Statė dvasinius ir medžiaginius namus
Prisimenant kunigą Joną Krištolaitį, mirusį prieš 40 metų

Dar vienas enciklopedijos tomas
Jau planuojamas naujas LE papildymų tomas

Varguolis, tapęs dvasios milžinu
Šv. Pranciškus Asyžietis ir knyga apie jį J. Jakšto akimis

Lituanistikos katedra universitete
Pasirašyta PLB sutartis su Ilinojaus universiteto vadovybe

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Žvakės ir akmenys pamaldose

Ekumeninės pamaldos Hamburge už Vokietijos ir Baltijos kraštų sunaikintus žydus. Pamaldų organizatorė — lietuvaitė dr. L. Z. Cucėnaitė-Pascheit

Kaip praneša V. Vokietijos dienraščiai "Die Welt" 1981. XI.2 ir "Hamburger Abendblatt" 1981.XI.2, pagrindinėje Hamburgo šventovėje, pavadintoje Šv. Petro vardu, 1981 m. lapkričio 1, sekmadienį, 15.30 v., susirinko tūkstančiai žmonių įvairių tautybių bendrom pamaldom už sunaikintus žydus Vokietijoje ir Baltijos kraštuose. Ypač buvo prisiminti Hamburgo žydai (7000), kurie buvo nacių suimti, nugabenti į Rygą ir ten sunaikinti.

Savo žodyje Šv. Petro šventovės klebonas Gunnar von Schlippe, kilme rygietis, pabrėžė, kad pašalintas blogis ir toliau yra pajėgus veikti. Jis pakvietė Lietuvoje gimusį ir augusį rašytoją Icchoką Merą sunaikintųjų garbei uždegti ant septynšakio sustatytas žvakes. Be to, klebonas pakvietė tuos pamaldų dalyvius, kurie žino sunaikintų žydų vardus, ateiti prie specialiai paruošto stalo, paimti nuo žemės akmenėlį, padėti jį ant stalo ir uždegti žvakę žuvusio vardu. Daug kas tai ir padarė. Rašytojas Meras, uždegęs septynšakį, kvietė pamaldų dalyvius uždegti žvakes nuo to septynšakio ir simboliškai dalintis sunaikintų atminimu. Bet to, jis pasakė atitinkamą kalbą, kurioje prisiminė, kad šiose pamaldose jis uždegė žvakes, pagerbdamas Lietuvoje sunaikintus 137.346 žydus.

Kalbėjo ir Lenkijoje gimęs žydų rašytojas Gabriel Laub, kuris papasakojo savo vaikystės atsiminimus, kaip jam pavyko išvengti mirties.

Iš lietuvių tose pamaldose dalyvavo vyskupas A. Deksnys, kun. V. Šarka, dr. L. Pašaitienė ir kiti. Vysk. A. Deksnys pasakė kalbą ir perskaitė atitinkamą maldą. Taipgi žodį tarė latvių pastorius Liepkalns iš Muensterio.

Pamaldose dalyvavo ir iš Olandijos atvykęs žurnalistas Kaplanas, Lietuvos žydas, parašęs nemažai straipsnių lietuviškomis temomis olandų spaudoje. Jo paruošta paskaita lietuvių-žydų klausimu buvo perskaityta Europos Lietuviškų Studijų Savaitėje, praėjusią vasarą.

Religinės muzikos koncertą atliko šie muzikai; vargonų virtuozai Vytenis Vasyliūnas, Gerhard Dickel, smuikininkas Michael Kollars, čelistas David Geringas ir Monteverdi choras. V. Vasyliūnas ir G. Dickel atliko Bacho, Francko, Brucho ir Mendelsono kūrinius. Pažymėtina, kad V. Vasyliūnas jau daug kur yra koncertavęs V. Vokietijoje. Jo koncertus vokiečių spauda vertina labai palankiai ir pažymi, kad jis yra iš Lietuvos kilęs prof. dr. Vytenis M. Vasyliūnas, mokslinio Max-Planck instituto narys, studijuojantis erdvių problemas.

David Geringas yra atkilęs iš Vilniaus, žydų kilmės, bet dienraštis "Hamburger Abendblatt" 245 nr. jį vadina rusų menininku iš Vilniaus.

Minėtos ekumeninės pamaldos buvo nepaprastai įspūdingos. Jos nuteikė dalyvius ieškoti susitaikymo bei šalinti neapykantą. Pasak vokiečių dienraščio "Hamburger Abendblatt", tai susitaikymo viltis. O "Die Welt" pamaldų aprašymą baigia šiais žodžiais: "Tai prisiminimo valanda be neapykantos, nes istorijos knygos nėra užbaigiamos be atleidimo. V.Š.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

A†A

ANTANUI VADAKOJUI

mirus,

žmoną ALEKSANDRĄ, sūnų VYTAUTĄ ir dukrą DANGUOLĘ su vyru DON nuoširdžiai užjaučiu —

M. Pranevičius

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

"Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių..."

Prancūzės Mireille Lucault knyga apie gyvenimą Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje 1965-1973 m.

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Eilėje prie parduotuvės

Gyvendama Maskvoje, autorė nekartą stovėjo eilėje prie parduotuvių. Žmonės kažkaip sužino apie atvežtas prekes ir greitai susirikiuoja į eilę. Kalėdų išvakarėse išėjo autorė dar kartą į gatvę apie 6 v. v. nusipirkti duonos ir pieno. Staiga pastebėjo pravažiuojantį sunkvežimį. Kai tik jis sustojo prie vienos parduotuvės, bematant susidarė pirkėjų eilė. Žmonės laukia dideliame šaltyje, tačiau parduotuvės durys vis neatsidaro. Sunkvežimis tebestovi neiškrautas. Gal įvyko klaida, gal jis skirtas kitai vietai? Pardavėjai kažką diskutuoja, o šoferis šildosi viduje. . .

— Ar tuoj pradėsite?

— Palaukite, reikia iškrauti sunkvežimį.

Toliau rašo autorė:

"Pirmoji valanda praėjo spėliojant. Norėjau, kaip įprasta, sakyti kaimynams: 'aš turiu pasitraukti vienai minutei, bet tuojau grįšiu ir būsiu už Jūsų.' Bet aš nemėgstu grįžti eilėn, net jeigu mano vieta būtų saugoma. Man visuomet rodosi, kad sukelsiu stovinčiųjų nepasitenkinimą ir reikės teisintis: ' Aš jums sakau, kad čia stovėjau ir buvau nuėjusi pirkti pieno. . .' Vargas tokiais atvejais silpniems — jeigu kaimynai nenori pripažinti turėtos pozicijos, reikia viską pradėti iš naujo, stoti į galą eilės, dargi pailgėjusios keliais asmenimis. Ir tai ištisą valandą stovėjus sniege dėl vienos eglutės. Būtų tikrai neišmintinga pasitraukti dabar. . . Jei šiuo momentu, būdama priešakyje, išeičiau, greičiausiai neberasčiau kaimynų su juodu apsiaustu bei apikakle ir pilka barzda, tarp kurių stoviu. Kol sugrįžčiau, jie jau būtų apsipirkę ir nuėję. Tikriausiai gali atidaryti kiekvieną minutę. . .

Reikėjo trijų valandų laukimo, kol pagaliau atsidarė medinės durys ir leido įeiti klientams po keturis. Bet koks pasirinkimas! Malonus sakų kvapas sklinda aplinkui, o lempų šiluma švelniai glosto šakas. . .

Neverta ją surišti. Ši eglutė tuojau bus panaudota, nes tai Kalėdų vakaras.

Kalėdos čia nieko nekeičia. Sekantį rytą reikia palikti šilumą ir jaukią nuotaiką. Tai kaip tik mano darbo diena. Tu (autorės vyras, Vert.) pasiliksi su vaiku, o aš eisiu nešina pažadu antrojo. Tai tik mudviem žinotina. Nebuvau nė pas ginekologą. Nėra reikalo. Nenoriu girdėti klausimo: 'ar gimdysi?' Tai tik mudviejų džiaugsmas ir rūpestis. Dar niekas nesilėsina į šį slėpinį" (197-198 psl.

Krikšto problema

Maskvoje su knygos autorės vyru drauge studijuoja kitas lietuvis — Margiris, besiruošiantis kandidato laipsniui anglistikoje. Gyvena iš mėnesinės valstybinės stipendijos 80 rb. (įsigijęs kandidato laipsnį, gaus 250 rb.). Draugauja su autorės šeima. Kartą jis prasitarė, kad jo žmona Milte Lietuvoje susilaukė sūnaus ir rengiasi krikštyti Andriaus vardu. Knygos autorė sako:

— Ką, tu leisi krikštyti?

— Kodėl, o ar jūsiškis nekrikštytas?

— O kodėl tu nori savąjį krikštyti?

— Religija yra tradicija, ar ne?

— Galbūt, bet man tai yra ir sąžiningumo bei garbingumo klausimas. Jei tu esi nuoširdžiai tikintis, turėjai atsisakyti įsipareigojimo Komsomolui. Pasirinkimas reiškia ištikimybę. Žinoma, dabar nebe tie laikai, kada buvo mirštama už idėją, ypač už Kristų. Jūsiškė religija tėra permatoma tradicijų uždanga.

— Juk nieko blogo būti pakrikštytu.

— Bet nieko blogo ir nebūti pakrikštytu, ypač jei krikštas yra nesąmoningas aktas. Jeigu tai tėra apeigos, rankų mostai, — kas iš to?

— Tai patinka tėvams.

— Taip, tai tiesa, jūs esate kilę iš krikščioniškos giminės, ir laikymasis tradicijos yra galbūt vienas iš būdų tyliai priešintis kitai civilizacijai, kad neprarytų.

* * *

Po šio pokalbio Margiris išvažiavo į savo butą, kuriuo dalinosi su rusu iš Sverdlovsko. Liko kambaryje vieni du — žmona prancūzė ir vyras lietuvis. Pastarasis taria:

— Kodėl tu taip puolei Margirį? Juk jis turi teisę daryti su savo vaiku ką nori, ar ne?

— Žinoma. Jei aš pasisakiau prieš, tai dėlto, kad nėra tvarkos jo idėjose. . .

— Aš taip pat esu Komsomolo narys. Tiesa, nebeilgam, nes ateina amžiaus riba.

— Žinau, kad visi jam priklauso. Bet pasirinkimas reikštų atsisakymą. Margiris visdėlto yra atsakingas.

— Atsisakyti?. . . Yra įsitikinimų, kurie turi likti miego stadijoje.

— O kaip su Dievu?

— Nežinau. Nežino tikriausiai ir Margiris. O jei miegama?

Čia nutrūksta pokalbis šia tema. Žmona ragina savo vyrą pasirūpinti viza į Prancūziją, kad galėtų vykti drauge visa šeima. Vyro motyvas — reikia padėti žmonai grįžti Maskvon su dviem mažais vaikais.

Įvykiai Lietuvoje

Mireille Lucault, atsiminimų autorė, grįžusi iš Prancūzijos su dviem vaikais (vyras nebuvo nuvažiavęs), vėl gyvena Maskvoje. Į jos šeimą ateina Margiris. Pokalbyje šis klausia ją:

— Ar pažinojai Pranckeičių?

— Žurnalistą?

— Taip. Šią vasarą jis "dingo". Ištisą mėnesį buvo neva ieškoma. Buvo sakoma, kad atvežtas Maskvon. . . Vieną gražią dieną įvyko perdaug keista scena, kad būtų tikra. Pagaliau rado jo lavoną upėje. . . Mat, mus laiko idiotais. . . Jis buvo pilnas energijos, neturėjo jokių problemų su savo žmona. Kyla klausimas, kodėl jisai slėpėsi visą mėnesį prieš puldamas vandenin. . . Be to, yra žinoma, kas jį surado. . . Mano vaikystės draugas Griškus. . . Aš žinau kur jis tarnauja. . . Net be uniformos jis turi specifinį kvapą. Psichiatrinėje ligoninėje, matyt, nepavyko. . . Jie tikriausiai to nebuvo pramatę.

Taip pat kalbama apie Kudirką, kuriam pavyko įšokti iš sovietinio laivo į amerikiečių. Pastarieji jį atidavė ir dabar jis yra viename lageryje.

Galbūt amerikiečiai pasielgė negarbingai, jį grąžindami sovietams, bet antra vertus nemanau, kad tai sveikas dalykas uostyti laisvę kaip šuo uosto stulpą ir staiga pasiduoti nesuvaldomam šuoliui. Be to, jis nebuvo vienas, turėjo žmoną, vaikus. . .

Jūs žinoma griežiate dantimis, man tai sakant. Nelieskime herojų nei simbolių. . . Kudirka yra daugiau nei skirtingas žmogus. Ir jei lietuvis pagarsėjo, reiškia, kad Lietuva tebėra gyva. Protestas, kad ir nesėkmingas, yra protestas.

Taip pat yra Kauno studentas Romualdas Kalanta, kuris susidegino už religijos laisvę. Tai kruvinas paradoksas tarp jo reikalavimo ir uždraustos savižudybės. Paradoksas, kuris jo neišgelbėjo. Jis taipgi tapo herojumi. Tai vienas tų herojų, kurie būdami gyvi neturi medalių, o mirę nesusilaukia marmorinių lentelių su įrašais. Aš nepritariu tokiam gyvybės švaistymui. Argi reikėjo jam mirti tam, kad žmonės suprastų, jog reikia labai mažų dalykų iš naujo pradėti seną kovą? Jums lieka tiktai simboliai. . . Žinoma, kiekvienas yra laisvas įšokti amerikiečių laivan, laisvas apsipilti benzinu viešoje vietoje, bet tai akliagatvio laisvė. Ir vienu, ir kitu atveju Maskva sako ne. Tačiau abu minėti atvejai negali būti kartojami. . .

Kai palaidojo aną jaunuolį (R. Kalantą, Vert.), įvyko maištas. Pareigūnai bandė apgauti minią, pranešdami klaidingą laidotuvių datą. Tačiau minia, kurios negalėjo ilgam užliūliuoti, susirinko ir buvo pasiruošusi viskam. Pradėjo kalbėti parakas. Atsirado žmonių ant stogų, ir uolūs milicininkai, užlipę ant jų, turėjo nelengvą užduotį. Buvo su humoru pasakojama, susilaikant nuo atviro juoko, kad milicininkas numestas nuo stogo. O milicininkas, krintantis nuo stogo, reiškė, kad valdžia jau svyruoja. Bet nebuvo ko save apgaudinėti, nes tai nėjo toliau už simbolio ribų. Valdžia tebesilaikė.

Taip pat buvo kalbama apie nupjauto vamzdžio šautuvą, lėktuvo pagrobimą, kuriame viena patarnautoja buvo sužeista (Brazinskų atvejis, Vert.). . . . Čia banditams dovanos nedalinamos, tačiau minėtas įvykis su perdirbtu šautuvu gali duoti idėją kitiems. . .

Tie du ar trys įvykiai kaip vulkanas judina žemę. Vėliau viskas nutyla, tampa smilkstančiais atsiminimais. Dabartis lieka be garbės" (234-235 psl.).

Iš tų ištraukų matyti, kaip prancūzė, nepajėgdama įsijausti į lietuvių tautos kovą, vertina atviros rezistencijos reiškinius. Kai savi namai nedega, lengva filosofuoti bei patarimus duoti. . .

Pogrindžio moteris

Gyvendama Maskvoje, autorė susipažino su inteligentiška senute ruse. Ji atrodė suvargusi, bet gyveno senosios Rusijos dvasia, daug skaitė, ypač uždraustas knygas. Ji buvo susipažinusi su Solženicino ir kitų panašių autorių raštais. Autorė rašo apie ją:

"Zinaida Vasilievna žinojo, kad yra kažkas daugiau. Jeigu ji turėtų erdvų butą kitais laikais ir kitoje šalyje, jis būtų pilnas knygų. Ji būtų laiminga. Dabar jos laimė buvo susijusi su pavojais. Pvz. šią naktį ji neužgesino savo lempos. Mat ji savo maišelyje atsinešė draudžiamą knygą, paskolintą iki rytdienos. . . Šiuo atveju reikėjo skubėti, nebuvo laiko gėrėtis detalėmis, ja džiaugtis. Teko greitai skaityti. Bet ji buvo pripratusi prie slapto skaitymo, kuris išaštrino jos atmintį. Ji tai žinojo. . . Dėlto ji maištavo, vylėsi ir kentėjo. Per 50 metų jie (valdantieji, Vert.) sunaikino literatūrą, o tapyba tebuvo įprastinis tepliojimas" (248-249 psl.).

Kartą atėjo Zinaida pas autorę ir susijaudinusi papasakojo apie saugumiečių kratą jos bute:

"Jie viską iškratė. . . Be abejonės, kaimynai įskundė. . . Jie turbūt pranešė, kad pas mane daromi 'susirinkimai'. Mat kai negeriama, nedainuojama, pobūvis atrodo įtartinas, ypač jei susirenka šviesesni žmonės. Kartą, man nesant namie, jie (saugumiečiai, Vert.) prašė kaimyną padaryti skylę mano buto sienoje mikrofonui. Kaimynas negalėjo atsisakyti, tačiau mane perspėjo. . . Jo jau nėra. Naujuoju nepasitikiu. Bet visa tai nėra tragiška. Nemalonu betgi, kad jie paėmė Garaudy knygą, kurią buvote paskolinusi. Aš jiems nepasakiau kur ją gavau, bet man nemalonu dėl jūsų. . .

— Nesirūpinkite. . . Aš tebeturiu teisę skaityti tai, ką noriu. Net jeigu jie ir žinotų kur aną knygą gavote, nesvarbu."

Autorė, apraminusi viešnią ir pasakiusi, kad pavojaus atveju teisintųsi gautu darbu prancūzės bute, sako apie ją:

"Ar ji tikrai pažįsta 'samizdat' žmones? Aš to negalėjau klausti. Perdaug slidus dalykas. Geriau to nežinoti: Yra sričių, kuriose vaikščiojama ant pirštų galų. Ar ta pridengta tyla yra autentiška? Gal tik slogus sapnas? Ar aš turėčiau pridėti ir savo grašį? Mano užduotis yra auginti pumpurus (vaikus, Vert.). Ar aš privalau kovoti čia, kad tie pumpurai galėtų maitinti savo sielas norimais syvais? Ar tai nėra tuščia kova? Net ir neužsieniečiai dažnai patenka į kovą, vedančią į kalėjimą. Reikia turėti garsų vardą kad kova būtų sėkminga. Sacharovas. . ."

(Bus daugiau)

A†A

MYLIMAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

jos sūnų VYTAUTĄ TASECKĄ ir jo šeimą

nuoširdžiai užjaučiame —

O. J. Drąsučių šeima *O. V. Marcinkevičių šeima*

NUOŠIRDUS AČIŪ

visiems mus užjautusiems, skausmo valandą mylimai mamytei

A†A

EMILIJAI KERŠIENEI mirus.

Dėkojame gerbiamiems prel. dr. J. Tadarauskui, kun. St. Šileikai už maldas laidotuvių namuose bei gedulingas šv. Mišias.

Reiškiame gilią ir nuoširdžią padėką visiems, kurie aukojo šv. Mišioms, atsiuntė gėles, aukojo "Tėviškės Žiburiams", užjautė mus raštu bei žodžiu.

Taip pat mūsų nuoširdi padėka karsto nešėjams, visiems palydėjusiems į lietuvių kapines Mississaugoje ir visoms mieloms ponioms, padėjusioms paruošti po laidotuvių užkandžius. Labai ačiū mūsų giminėms iš Amerikos S. ir J. Tiškams, Gražinai Tucci ir krikšto mamai B. Dženkaitienei.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū

Giliam liūdesyje likę — dukros **Birutė ir Ramutė**

PADĖKA

Mano mylima žmona

a. a. Emilija Zabulionienė

po ilgos ir sunkios ligos mirė 1981 m. spalio 8 dieną

Reiškiu nuoširdžią padėką: Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Tadui Degučiui, OFM, kun. Liudui Januškai, OFM, kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už Mišias, maldas laidotuvių namuose ir palydėjimą į kapines.

Kunigams — Eugenijui Jurgučiui, OFM, ir Liudui Januškai, OFM, už nuolatinį vėlionės lankymą bei suraminimą ligoninėje ilgą laiką. Taip pat dėkoju p. A. Vilimienei, už ilgą lankymą ligoninėje.

Dėkoju karsto nešėjams, taip pat visiems už gėles, Hamiltono ir Toronto punskietėms už prisidėjimą prie gėlių, už aukas šv. Mišioms, užuojautas raštu ir žodžiu.

Ačiū p. Gataveckienei už paruošimą pusryčių Anapilyje po laidotuvių, Jonui R. Simanavičiui už paskelbimą per radiją. Pagaliau dėkoju visiems, taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse.

Liūdesyje likęs vyras **Jonas Zabulionis**

Mirus

KAZIMIERUI GRIŠKAI

Čikagoje, jo žmonai ALDONAI, jos seseriai dr. VALENTINAI BARKIENEI, gyvenančiai Australijoje su šeima, reiškiame giliausią užuojautą —

St. Catharines, Ont. *Pranas ir Pranciška Norušiai*

A†A

ANTANUI VADAKOJUI

mirus,

žmoną ALEKSANDRĄ, dukterį DANGUOLĘ, sūnų VYTAUTĄ ir jų šeimas, netekus brangaus vyro ir tėvo, nuoširdžiai užjaučia —

Stasys Vidmantas

A†A

ANTANUI VADAKOJUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą žmonai ALEKSANDRAI, dukrai DANGUOLEI, sūnui VYTAUTUI ir jų šeimoms bei kartu liūdime —

Ona ir Liudas Simaičiai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kodėl tas nelemtas antisemitizmas?

J. RIMKUS

Visą pokario laikotarpį stebime spaudoje vykstančias diskusijas tarp po holokausto išlikusių Lietuvos žydų ir lietuvių. Kaikurie žydai meta kaltinimą visai lietuvių tautai dėl karo metu masinių žydų žudynių Lietuvoje. Nieko nepadeda aiškinimas, kad vokiečių okupacijoj atsidūrusi lietuvių tauta pati būdama pavergta, ne ką galėjo žydams padėti. Žydai savo kaltinimus remia kaikurių lietuvių pareigūnų, įjungtų į vokiečių okupacines pajėgas, žydų šaudymu.

Šiame ginče taip pat negelbsti aiškinimai, kad pirmom karo dienom, esant interregnum, kažkokie degeneratai nužudė kelis ar keliolika žydų. Kaltinimas, tartum sunkus akmuo, metamas ant visos lietuvių tautos galvos, lyg lietuvių tauta būtų kažkokia šventųjų sąjunga ir savo tarpe neturėtų, kaip ir kitos tautos, įskaitant ir žydus, kriminalistų ir iškrypėlių. Kodėl šis kaltinimas nemetamas vokiečių tautai, kuri išugdė Hitlerį, gestapą, SS ir visą žydų naikinimo sistemą bei mašineriją? Vokiečių tauta šiai nacinei sistemai nesipriešino. Priežastis paprasta — vokiečiai perstambus kąsnis, lengvai neapžiosi. Pasirinkta maža, okupantų niokota ir tebeniokojama tauta.

Neiškeliama esmė

Ilgesnį laiką seku šį dialogą "Tėviškės Žiburiuose". Ir viena, ir kita pusė išeina kaltinti ir gintis savais samprotavimais, argumentais ir logika. Bet už viso šio žodžių žaidimo slepiasi kažkas, ko nė viena pusė nebando giliau pažvelgti ir iš esmės panagrinėti, būtent, kodėl atsirado antisemitizmas?

Visi žinome istorinę žydų tautos tragediją — netekimą savo tėvynės ir išblaškymą po platųjį pasaulį. Tačiau ne vieni žydai prievarta ar savo noru atsidūrė emigracijoje. Turime emigracijoje milijonus italų, rusų, vokiečių, lenkų, čigonų ir kitų tautų. Kodėl neatsirado antiitalizmas, antigermanizmas ar kiti izmai, o tik antisemitizmas. Yra pvz. itališkos kilmės galinga kriminalistų organizaciją "Mafija", bet dėl jos egzistavimo niekas nekaltina visos italų tautos. Ir italai dėl to nesijaudina, nes nesijaučia atsakingi už jos veiksmus. Nėra nei antičigonizmo, nors čigonai gyvena beveik parazitinį gyvenimą. Nėra antirusizmo nei Amerikoj, nei kur nors kitur, kur gyvena daug rusų kilmės žmonių. Tam lyg ir galėtų būti pagrindo, nes rusų tauta pirmoji sukūrė komunizmą ir įsteigė komunistinę valstybę, kuri prirėmė prie sienos beveik visą likusį pasaulį ir verčia jį drebėti. Kodėl tik žydai taip įsipyko savo gyvenamuose kraštuose ir sukėlė antisemitizmą?

Ar neatėjo laikas, užuot kitus kaltinus, šį klausimą visapusiškai išstudijuoti ir rasti teisingus atsakymus. Jei manęs kas nors neapkenčia, pirmiausia klausiu save kodėl. Ką turiu daryti, kad šią neapykantą išsklaidyčiau ir būtų galima grįžti prie normalių santykių.

Priežasties ieškant

"Tėviškės Žiburių" 1981 m. 39 nr. Izraelyje gyvenantis Lietuvos žydas Z. Čėsna straipsnyje "Kurčių dialogas irzliu tonu" savo irzlumo neslepia. Atsakymas į prof. A. Musteikio rašinį žydų klausimu, Z. Čėsna rašo: "Reikia būti žydu, kad pajustumei tą neapykantą (žydams) kiekviena savo sielos styga, kiekviena kūno ląstele", ne todėl, kad bendram kambary gyvenantis studentas prikišo svetimtaučiams lietuvių kalbos teršimą. Nėra abejonės, kad jausmas būti neapkenčiamu slypi kur nors giliau. Gal tai šimtmečiais išugdytas jausmas, bet jis negali būti be priežasties. Niekas savaime neatsiranda. Be priežasties neatsirado ir antisemitizmas. Dėl jo atsiradimo žydai greičiausiai nėra be kaltės. Tik jie tos savo kaltės nebando ieškoti ir ją surasti, bet tenkinasi kitų kaltinimais dėl savo nelaimių.

Reikėjo būti lietuviu, kad pajustum tą protą ir širdį paralyžuojantį skausmą, kai 1940 m. Lietuvą užplūdo bolševikų ordos. Anuomet žydai jautė, kad karo maišatyje Lietuva gali atitekti Vokietijai. Tai reikštų žydams galą. Visai suprantami žydų jausmai, kai juos iš šios grėsmės bolševikai "išgelbėjo", okupuodami Lietuvą. Jie bolševikus sutiko su gėlėm. Lietuvių akimis žydai susidėjo su mirtinu Lietuvos priešu, todėl ir neapykanta abiem susidarė vienoda. Po kelių šimtų metų saugaus ir ekonomiškai gero gyvenimo žydai pasidarė Lietuvos smaugėjų partneriais. Ar po viso to bebuvo galima tikėtis ko nors kito, o ne antisemitizmo? Lietuvių ir žydų interesai šiame istoriniame tarpsnyje, kaip matome, griežtai išsiskyrė.

Savanoriškai užsidarę savo getuose, žydai su lietuviais Lietuvoje turėjo beveik išimtinai tik komercinius santykius. Nesant visuomeninių ir kultūrinių ryšių, abieju tautų susvetimėjimas dėl pačių žydų kaltės šimtmečius išliko nepasikeitęs iki pat II D. karo, atnešusio didiji žydų tautos sunaikinimą. Žydai lietuvių atžvilgiu visuomet buvo gana arogantiški ir į juos žiūrėjo iš augšta, lietuvius pravardžiuodami "gojais". Išgyvenę kelis šimtus metų Lietuvoje, retas kuris jų pasistengė žmoniškai išmokti lietuvių kalbą. Jie kalbėjo "jidiš", rusiškai, lenkiškai, tik ne lietuviškai. Apie asimiliaciją ir mišrias vedybas nebuvo nė minties. Labai retais atsitikimais, jeigu tokios sutuoktuvės įvykdavo, žydiškos kilmės sutuoktinis būdavo prakeikiamas, išmetamas iš žydų bendruomenės, o šeimos nariai jo išsižadėdavo.

Užsidarymas yra pavojingas

Žydai galėtų būti pavyzdžiu visiems išeiviams, kaip svetimoj aplinkoj išlaikyti kultūrines savo tautos vertybes, tikybą ir kalbą. Bet toks savo tarpe užsisklendimas, kaip netolima praeitis parodė, yra labai pavojingas. Jei savo laiku ir savoj aplinkoj nesusiradai draugų, nesidairyk jų ir nelaimės atveju. Paprastai tokiais atvejais ir geri draugai nubyra. Lietuvių tauta, iš vienos nelaimės, įpuldama kiton, neturėjo galimybės dairytis, kam galėtų padėti, kai pačios egzistencija ant plauko kabėjo, o žydo gelbėjimas pačiam reiškė garantuotą mirtį.

Ne tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose žydai laikosi tokio pat gyvenimo ir su vietinėm tautom santykiavimo būdo. Būdami vieningi ir gabūs prekyboje, žydai visur į savo rankas sutelkė stambius kapitalus, nustelbdami vietines tautas. Kur kapitalas, ten ir jėga. Ši ekonominį pranašumą žydai išnaudoja, darydami žymios įtakos vietinio krašto ne tik ekonominiame, bet ir politiniame gyvenime.

Tik prisiminkime, kaip turtinga vietos žydija padaro milžiniškos įtakos bendrajai Amerikos politikai, o ypač kai paliečiami Izraelio reikalai. Gerai žinome, ką reiškia vadinamieji "lobbying" arba priėjimas prie įtakingų žmonių pro užpakalines duris. Tuo būdu pasiekti laimėjimai tikriausiai nežadina amerikiečių meilės žydams. Amerikai vieną dieną susitarus su arabais, gali kilti balsų: gana siųsti Izraeliui mokesčių mokėtojų sudėtus milijardus. Eilinis pilietis negalvoja apie politines ir karines strategijas, bet realiai žiūri į išleistas sumas. Nėra jokios abejonės, kad tokios nuomonės reiškėjai bus apšaukti antisemitais.

Antisemitizmą žydai naudoja tartum skydą, gindamiesi ir puldami. Šiuo apsaugos šarvu jie nemažai laimi. Norisi manyti, kad žodžio "antisemitizmas" žydai ne tik nenori pamiršti, bet ir su pamėgimu jį primena kur reikia ir nereikia.

Tikro antisemitizmo, koks buvo caristinėje Rusijoje ar nacinėje Vokietijoje, seniai nebėra. Jeigu jis dar kur nors egzistuotų, žydai galėtų nuo jo atsipalaiduoti, emigruodami Izraelin. Bet jie to nedaro. Priešingai, kas mėnuo iš Izraelio emigruoja per 2000 šio krašto piliečių. Mažai žydų tautai tai milžiniškas nuostolis. Šis reiškinys esmėje yra savotiškas antisemitizmas.

Antisemitizmo atsiradimui, galimas daiktas, turėjo įtakos ir skirtingi moraliniai principai. Krikščionybė moko, kad gavus smūgį į vieną veido pusę, reikia atsukti ir kitą. Judaizmas skelbia dėsnį akis už akį, dantis už dantį. Santykiavimas paremtas kerštu. Kerštas tačiau iššaukia tik kerštą, ir šiuo keliu netoli nueinama. Keršto politika, vedama žydų valstybėje, arabuose žadina dar didesnį antisemitizmą.

Žydai be kaltės

Už žydų sunaikinimą Lietuvoje kaltindami visą lietuvių tautą, žydai nori mums prisegti žmogžudžių tautos ženklą. Argi žydų tauta tokia jau be nuodėmės ir švariom rankom? Pradėkime nuo biblinių laikų. Štai Šv. Rašte (Jos. 6, 21-7, 1) rašoma apie Jericho miesto paėmimą: "Taip jie (žydai) paėmė miestą ir užmušė visa, kas jame buvo, vyrus, moteris, vaikus ir senius. Taip pat jaučius, avis ir asilus ištiko kalavijo ašmenimis. Miestą gi visą, kas jame buvo, jie sudegino, išskyrus auksą, sidabrą, varinius rykus ir geležį, kuriuos pašventė Viešpaties iždui". Į Jerichą žydai atėjo ne užgrobtos žemės atsiimti, bet jos užkariauti. Tokių žiaurių užkariavimų ten buvo ir daugiau.

Prieš trisdešimt su viršum metų sugrįžę į Palestiną, žydai arabų taip pat neglostė. Nemaža jų ten žuvo, begindami du tūkstančius metų turėtas sodybas. Likusieji apie 1½ milijono arabų viską palikę išsisklaidė kaimyniniuose kraštuose. Mes, išeiviai, gerai žinome, kodėl žmonės, panikos apimti, palieka savo gimtąjį kraštą. Dar ir dabar bombarduojamos palestiniečių pabėgėlių stovyklos, atsikeršijant teroristams. Bet dažniausiai žūsta nekaltos moterys ir vaikai.

Žydai, sukūrę savo valstybę, pasidarė maža salelė plačioje arabų jūroje. Kiek jie susirado draugų artimoj kaimynystėj? Atrodo, aplink vien tik antisemitai. Lietuvių tauta šiame reikale tikriausiai niekuo dėta. Remdamiesi atsiskaitymo principu akis už akį, dantis už dantį, žydai pirmieji gali pritrūkti akių ir dantų. Tad kodėl piktumtis kitų žiaurumais, patiems elgiantis lygiai taip pat?

Nedeginkime tiltų

Kaip lietuvis, neprikišęs pirštų prie žydų žudymo, už saujelės savo tautiečių kriminalinius veiksmus imuosi tiek atsakomybės, kiek tos atsakomybės imasi Z. Čėsna už Jericho gyventojų išžudymą.

Skaičiau, kad Lietuvos žydai Izraelyje yra įsteigę savo draugijas ir su nostalgija prisimena savo buvusią tėvynę. Yra sakoma, kad istorija kartojasi. Niekas negali numatyti, kaip istorijos ratas pasisuks šiame sudrumstame pasaulyje. Kam, vadovaujantis kerštu, lengvabūdiškai deginti visus tiltus? Gal kuomet nors ir vėl prisieis susitikti. Tada tektų rausti prisiminus nepagrįstus kaltinimus.

Anapilio Moterų Būrelio narės ruošia dėvėtų drabužių siuntinius Suvalkų trikampio lietuviams. Iš kairės: B. Mažeikienė, D. Garbaliauskienė (nesimato), St. Sinkienė, A. Šimkienė, D. Barkauskienė, S. Aušrotienė, B. Daržinskienė

Kai miršta artimas žmogus...

Č. SENKEVIČIUS

Kai po karo skaitėme, kad frontuose žuvo apie 20 milijonų žmonių, ta baisi tikrovė atrodė kaip statistika. Kai žiūrime į juodais rėmeliais apjuostas mirusių tautiečių pavardes, priimame visa tai kaip liūdną žinią — mūsų gretos retėja. Bet kai miršta artimesnis draugas, yra neišvengiamas gilesnis pergyvenimas. Tada jokios amžinojo gyvenimo vizijos, jokia viltis nebegali tavęs paveikti taip, kad to pergyvenimo nejaustum. Reikia tik laukti — laikas išsklaido viską ir nuramina. Tačiau dabar, kai netekimo įspūdžiai skaudžiai gyvi, nieko kito nesinori, kaip tik galvoti apie buvusią draugystę, kurios daugiau niekada nebebus.

Draugystė. Kas gi ji? Štai žingsniuojame pajūriu — moterys pirma, vyrai kiek atsilikę, stoviniuodami, pasidairydami. Toli jau nueita ir visą laiką kalbėta apie vaikus — kalba jie dabar, ten pasilikę, tarp savęs lietuviškai ar ne? Kaikada jie nebekalba, kodėl, kokios priežastys, kokie tų vaikų planai, pažadai, kas jie bus, kodėl penktadienį taip vėlai grįžo namo, kodėl nepaskambina, jei kur ilgiau užtrunka. . .

Paskui — apie sktn. Stepo Kairio muzikinį vienetą, jo repeticijas, kankles, kaip jas sutaisyti, iš kur naujų gauti, kažkas iš Lietuvos žadėjo parvežti?. . . Po to apie savąjį jaunimą, kaip juos apsaugoti nuo blogų įtakų, kodėl šeimoj vienas vaikas toks, kitas kitoks, o auklėjimas ir sąlygos vienodos. Tada vėl užkliūva savi vaikai — vienas padarė tą, kitas tą, vienas pasakė taip, kitas kitaip. . . Kaip bekraštė jūra tų šnekėjimų ir rūpesčių. O kitą dieną, kitą savaitę — vėl viskas iš naujo. Nesibaigianti eilė pokalbių, rūpesčių, spėliojimų, svarstymų. Ar kas buvo pajutęs, kad visa tai pasidarė gyvenimo turiniu? Ar kas žinojo, kad visa tai surišo žmones ir atrodė, jog visam tam sugriuvus, nebebus su kuo tais vienodais rūpesčiais pasidalyti.

Ir sugriuvo. A. a. Marytė Kalinauskienė mirė lapkričio 1 d., sunkiai sirgusi nepilnus dvejus metus. Ji buvo gimusi 1926 m. Vilniaus krašte lietuvių patriotų Baranauskų šeimoje. Jau nuo mažens — stiprių principų lietuviškuose reikaluose. Užgrūdinta lenkų okupacijos, nors

A. a. MARIJA KALINAUSKIENĖ

buvo trukdymų ir persekiojimų, lankė lietuvišką mokyklą, vėliau Vilniaus lietuvaičių gimnaziją. Priklausė skautėms lietuviškame miesto vienete. Dalyvavo įvairiuose renginiuose, priklausė vaidybos būreliui, tautinių šokių grupei, mėgo deklamuoti, buvo aktyvi sportininkė tinklinio ir krepšinio komandose.

Artėjant rytų frontui, sąmyšis Marytę užklupo atostogaujančią vienoje šeimoje Lietuvoje. Grįžti pas tėvus į Vilnių nebebuvo galimybės. Pasitraukė iš Lietuvos su šeima, pas kurią atostogavo, tikėdama, kad ir tėvai trauksis iš Lietuvos. Bet jie liko Vilniuje.

Po karo apsigyveno Wuerzburgo stovykloje, kur ir baigė gimnaziją. Priklausė skaučių draugovei, sportavo ir dirbo UNRRA įstaigoje. 1947 m. rudenį emigravo į Kanadą. Darbo sutartį atliko Kingstone, Ont. vienuolių vadovaujamoje ligoninėje. Po darbo persikėlė į Torontą, kur įsijungė į lietuvišką jį gyvenimą. Tada čia buvo viskas organizuojama, ir Marytė daug prisidėjo, steigiant skaučių draugoves, sporto klubus ir Šv. Jono Kr. parapijos veiklą. 1950 m. už darbštumą ir pavyzdingumą buvo išrinkta garbės skaute. Tų pačių metų rudenį ištekėjo už skautų vadovo Leonardo Kalinausko. Išaugino tris sūnus — Gediminą, Rimantą ir Arūną. Visi trys gerai kalba lietuviškai, yra skautų vadovai, dalyvauja lietuviškame gyvenime ir yra baigę augštuosius mokslus.

Paskutinieji Velionės gyvenimo metai buvo važinėjimas iš namų į ligonines ir atgal. Viskas slinko žemyn, kol nutrūko. Jos palikimas — tai pavyzdys, kaip reikia rūpintis kitais, kaip kitiems gyventi, kaip išlikti be "priešų". Toks palikimas, tai didelė vertybė, kurios pripažinimas buvo jaučiamas labai gausioje laidotuvių minioje, ypač sesių skautininkių solidarume. Ilga automobilių vilkstinė palydėjo a. a. Marytę į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Atsisveikinimo momentas buvo graudus, kai skautininkės karstą apdengė rūtų šakelėmis. . . Vidudienio saulėje žydėjo suvežtos gėlės ir žaliavo rūtos. . . Tolimam pajūry skraido juodi pelikanai. Žingsniuoja kiti žmonės, kalbasi apie vaikus ir gyvenimą, kuris eina ir niekada negrįžta. . .

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesijoje Bostone 1981. X. 24 - 25 kongreso narys BRIAN DONELLY (viduryje), baltiečių ir ukrainiečių reikalams parlamentinės grupės pirmininkas, apdovanojamas "Lietuvių bičiulio" žymeniu. Kairėje — inž. V. IZBICKAS, LB tarybos prezidiumo pirmininkas, dešinėje — visuomeninių reikalų tarybos pirm. inž. A. GEČYS

Nuotr. K. Daugėlos

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Kodėl Lietuvoje visko trūksta?

Iš pogrindžio "Aušros" 25 numerio

A. ŽUVINTAS

Atsakymai yra trys. Pirma — T. Sąjunga veda neregėtą pasaulio istorijoje šalies militarizavimo ir ginkluotųjų pajėgų modernizavimo programą. Šią programą vykdo ir, be abejonės, įvykdys per nepaprastai trumpą laiką. Kitokios politinės sistemos šalyje tai būtų neįvykdoma. Bet vienpartinės sistemos šalyje, kur partija turi absoliučią, neužginčijamą ir neapskundžiamą valdžią — tai įmanoma.

Antra — T. Sąjunga intensyviai veda puolančiojo socializmo politiką. Vos tik kokioje nors šalyje režimas pasirodo esąs nestabilus, vos tik pakvimpa perversmais ir revoliucijomis, į tą šalį tuojau pat pradeda brautis komunistai, norėdami pakreipti įvykius jiems reikiama likme. Dar daugiau — komunistai dažniausiai tuos perversmus ar revoliucijas ir sukelia.

Tik visa bėda — komunistai paima valdžią dažniausiai labiausiai atsilikusiose pasaulio šalyse, todėl TSRS, norėdama tą šalį išlaikyti savo įtakos sferoje, priversta kiekvieną dieną teikti milijoninę pagalbą. Kuba, Etiopija, Angola, Mosambikas, Vietnamas, Laosas, Kampucija, Afganistanas — tai ne visas sąrašas šalių, gyvenančių ir besimaitinančių beveik TSRS sąskaita. Vien tik Kuba T. Sąjungai kiekvieną dieną kainuoja apie 7 milijonus rublių. Užsienio radijo žiniomis, Kuba iš viso sovietams kainavo apie 10 milijardų rublių. O juk ji ne viena!

Jeigu pirmosios dvi priežastys neslepiamos ir matomos paprasta akimi, tai trečioji niekur neskelbiama ir neafišuojama. Palaikydami šalyje nuolatinį deficitą, tarybiniai vadovai ugdo, skatina ir puoselėja tarybinių žmonių iniciatyvą.

Tai skamba paradoksaliai. Mes visą laiką buvome įsitikinę, kad iniciatyvumu pasižymi priešingo politinio poliaus šalies — JAV gyventojai. Bet jų iniciatyva yra kitokia. Amerikietis iš pradžių dirba, pluša, negailėdamas jėgų, kol susikuria sau sotų, pasiturintį gyvenimą. Po to jis imasi iniciatyvos, kad tą gyvenimą paversttų prabangiu, visko pertekusiu. O tarybinis žmogus priverstas imtis iniciatyvos, kad išbristų iš skurdo, susikurtų sau ir šeimai bent pakenčiamą, bent nealkaną gyvenimą. Ir vargas neiniciatyviam, nepraktiškam žmogui, gyvenančiam tik iš algos — dažnai tos algos neužtenka net pavalgymui.

Iš kur prekės?

Stebina keliai, kuriais žmonės gauna prekių, kurių niekur nėra pirkti — nei parduotuvėse, nei bazėse. Bet paklausa gimdo pasiūlą. Niekam nepaslaptis, kad parduotuvių, sandėlių, bazių, statybų, gamyklų ir net kolūkių darbuotojai vagia kiekvieną prekę, turinčią didesnę paklausą, ir už geroką antkainį, kartais net viršijantį nominalinę vertę, parduoda. Kad vagiama plačiu mastu, žino visi — nuo apačių iki viršūnių. Dar daugiau — tas grobimas neoficialiai yra net įteisintas, padengiamas. Kiekviena bazė, kiekviena įmonė, kiekviena parduotuvė gauna tam tikras nubyrėjimo, išdžiuvimo, sudužimo, nugaravimo normas. O tos normos yra nustatytos iš anksto žinant, kad bus vagiama. Tad trūkumų beveik nebūna, nes jie nurašomi tų normų sąskaita. Kad tos normos nerealios — sutinka visi, bet kito kelio nėra, nes jei jos būtų realios, neužtektų nei kalėjimų, nei lagerių, kurie būtų užpildyti beveik vien parduotuvių ar sandėlių darbuotojais.

T. Sąjungoje galioja nerašyta taisyklė — vok, tempk, bet nepakliūk!

Juodoji rinka

Tarybinė iniciatyva klesti ne tik privačiame sektoriuje, bet ir valstybiniame. Gamykla pritrūko tam tikro dydžio valcuoto plieno — jį gauna kitoje įmonėje už stogo skardą. Subyrėjo staklių guolis — gausi pas kaimyną už dėžę varžtų ir t. t. Didžiausia autoūkių, taip pat kolūkių mechanikų bėda — atsarginės dalys. Per visą Tarybų valdžios laikotarpį nebuvo atvejo, kad būtų visiškai aprūpinama atsarginėmis dalimis. Todėl čia labai plačiai klesti juodoji rinka. Apie atsarginių dalių trūkumą jau tūkstančius kartų buvo rašyta spaudoje ir kalbėta per radiją bei televiziją, taip pat visokiausiuose suvažiavimuose, bet valdžia dėl to perdaug nesijaudina: nesukit mums galvos, kombinuokit patys. Ir liaudis kombinuoja. 1980 m. 27-me "Literaturnaja Gazeta" numeryje išspausdintame straipsnyje rašoma apie nepaprastą mastą įgavusius grobstymus Kazachstano geležinkelyje, pervežant automašinas ir žemės ūkio techniką. Reta mašina ar kombainas atvežami į bazę neišgrobstyti — kažkas kelyje išima akumuliatorius, įrankių dėžes, atsarginius ratus, sudaužo priekinius stiklus. Negali nesistebėti skaitydamas, kad 1979 m. Kazachstano tiekimo bazėse derliaus nuėmimo metu stovėjo nepanaudoti 768 kombainai, 132 traktoriai, 227 automašinos. O stovėjo jos todėl, jog buvo tiek išgrobstytos, kad jokiam tarybiniam ūkiui ar kolūkiui nebuvo galima jų perduoti. Maža to, 1979 m. vežant geležinkeliu iš sąstato dingo galingas sunkvežimis KamAZ. Dingo ir iki šios dienos neatsirado.

Grobstymai

T. Sąjungoje funkcionuoja net atskiras ir gana stambus milicijos skyrius — kovos su socialistinės nuosavybės grobstymais skyrius (OBChSS). Pagrindinė jo užduotis yra ne kovoti su grobstymais aplamai, o su ypatingai stambiais, taip pat gaudyti nemokšiškai grobstančius.

Tarybiniai žmonės, ypač rusai, niekada negyveno pernelyg sočiai, todėl jie yra gerai įsisavinę grobstymų ir apsisaugojimo nuo OBChSS technologiją. Reikia pripažinti, kad ir lietuviai šioje srityje yra gana toli pažengę. Mat lietuvis nepratęs gyventi pusalkanis. Jis iš kailio išsiners, bet vien tik iš algos negyvens. Kad tai ne tušti žodžiai, liudija prie mėsos kombinatų išdygę taip vadinami "dešrų miesteliai", prie verpimo kombinatų — "siūlų miesteliai" ir t. t. Tie miesteliai — tai dviejų ar trijų augštų pilaitės su garažais, su visais patogumais, kaikur net su suomiškom pirtim siuose . . .

Gerai, kad mūsų tautietis ir sunkiomis aplinkybėmis nepasimeta ir randa išeitį, bet negerai, kad jis verčiamas vogti, nors ir iš okupantų. O su šita yda laisvojoje Lietuvoje mums bus visiškai nepakeliui!

Mūsų tikrovė

Tokia mūsų tikrovė. Susiraminti galima nebent tuo, kad po atominės katastrofos (maža vilties, kad žmonija jos išvengs) sugebės išlikti ir net kitiems dominuoti tie, kas geriausiai pakelia ekstremistines situacijas, kurie neišlepę, pratę ir prie vargo, ir prie bado. Tad ar gali tam tikti pripartę prie patogumų, išlepę ir niekada nematę bado amerikiečiai ar anglai? . .

Kas kita — tarybinis žmogus. Praėjęs revoliucijas, pilietinius karus, badą, kolektyvizacijas, Stalino, Brežnevo asmenybės kultus, ketvirtį amžiaus prastovėjęs eilėse, ketvirtį amžiaus prasėdėjęs lageriuose, vėtytas ir mėtytas, muštas, tarkuotas, degintas ir skandintas, partijos apviltas žmogus. . . Ar ne toks partijos "užgrūdintas" žmogus lengviausiai pakels ir poatominio karo gyvenimo sąlygas?. . .

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

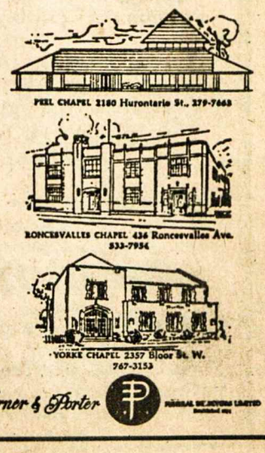

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LENINAS DRUSKININKUOSE

Spalio revoliucijos išvakarėse į Druskininkų kurortą atkeliavo Leninas (statula) iš Maskvos. Matyt, pavargęs nuo ilgo gulėjimo savo Raudonosios aikštės mauzoliėjuje, atsisėdo p a i l s ė t i, atsisakydamas jo paminklams įprasto stovėjimo su pakelta ranka. Druskininkams primestą paminklą sukūrė liaudies dailininku tituluojamas Napoleonas Petrulis, talkinamas architektų Aušros ir Romualdo Šilinskų. "Tiesos", "Komjaunimo Tiesos" bei kitų laikraščių paskelbto to paties aprašymo tokios pat antraštės teigia: "Atėjo Leninas visiems laikams". Teiginys iš tikrųjų drąsus, nes savo laiku į Budapeštą taip pat visiems laikams buvo atėję ir Stalinas, kurio dabar ten jau nėra. Lietuvių tautos istorijoje Druskininkai buvo ir bus M. K. Čiurlionio miestu, kuriam nereikia atėjūno iš Maskvos. Tegul jo pageltusi mumija ir toliau ten guli mauzoliėjuje, saugojama specialių sargybinių. Druskininkuose tądien nuo pat ryto per garsiakalbius skambėjo sovietinės dainos, kol pagaliau atvyko kompartijos I sekr. P. Griškevičius, lydimas II sekr. N. Dybenkos, prižiūrėtojo iš Maskvos.

PAMINKLO ATIDENGIMAS

Visus kompartijos didžiūnus ir suvarytus mitingo dalyvius pasveikino Druskininkų miesto komiteto I sekr. H. Stankevičiūtė, dėkodama Maskvai už didžiulę "dovaną" — Lenino pamiklą. Juostelę perkirpo P. Griškevičius, savo ilgoje kalboje teigęs: "Darbininkai ir valstiečiai, liaudies inteligentija, visa lietuvių tauta su pasididžiavimu taria: Leninas ir Lietuva! Ir tai iš tiesų labai prasmingi žodžiai. Su Lenino vardu nenutrūkstamai susijusi visa Lietuvos darbo žmonių kova už mokslinio komunizmo idėjas, jų įgyvendinimą, naujos visuomenės sukūrimą . . ." Su tuo nelėmtuoju Lenino vardu dar ir dabar yra susieti nesibaigiantys teismai, lietuvių uždarinėjimas kalėjimuose, darbo stovyklose, sveikų žmonių kankinimas psichiatrinėse ligoninėse. P. Griškevičius džiaugiasi leninine "Iskra", bet nutyli nepalyginamai gausesnę dabartinę pogrindžio spaudą Lietuvoje, kuri pasiekia ir laisvojo pasaulio šalis, atskleisdama Lenino vardu vykdomą lietuvių tautos prievartavimą, pagrindinių žmogaus teisių pažeidimą. A. Cholminovo "Daina apie Leniną" prie atidengto paminklo atliko Kauno choras ir Kauno "Ąžuolyno" pučiamųjų orkestras. Pataikaujant Maskvai, spaudoje teigiama: "Dainos melodija pakyla virš Druskininkų pušynų ir, rodos, plaukia per visą Lietuvą . . ." Jeigu ji plaukė per Lietuvą, tai tik Maskvai skirtos transliacijos dėka. Kauniečiai atlikėjai jos tikrai neskyrė visai Lietuvai. Nemaloniai turbūt jautėsi ir būsimieji aktoriai — Vilniaus konservatorijos studentai, turėję skaityti literatūrinę kompoziciją "Leninas su mumis".

TARPTAUTINĖ PARODA

Vilniaus parodų rūmuose spalio 13-22 d.d. buvo surengta tarptautinė paroda "Ultragarsas-81", kurioje dalyvavo 35-kios firmos iš 15-kos Europos, Azijos šalių ir Australijos. Jų rodiniai buvo susieti su ultragarso panaudojimu įvairioms sritims. Suomijos "Tamro" firma buvo atsiuntusi aparatūrą idealiam radioelektronikos ir optikos dirbinių paviršių sudarymui, R. Vokietijos, Belgijos, Britanijos bei kitų šalių firmos — aparatūrą madicininei diagnostikai ir terapijai. Parodos atidaryme dalyvavo organizacinio komiteto pirm. H. Zabulis, specialiojo vidurinio mokslo "ministeris", Vilniaus miesto kompartijos komiteto I sekr. V. Sakalauskas, užsienio reikalų "ministeris" V. Zenkevičius, iš Maskvos atvykęs sąjunginio susivienijimo "Eksponcentr" generalinio direktoriaus pavaduotojas R. Zorinas.

GELEŽINKELIO STOTYS

Naujos geležinkelio stoties susilaukė Ignalina. Jos raktus užsakovams perdavė Utenos statybos tresto kolektyvas. Šia proga pranešama, kad jau yra užbaigtas Marcinkonių, Šumsko, Vilniaus ir Kauno geležinkelio stočių remontas.

TARPTAUTINĖJE MUGĖJE

Tarptautinėje rudens mugėje Budapešte su įvairiomis kasdieninio vartojimo prekėmis dalyvavo apie 40 valstybių. Sovietų Sąjungos paviljone pirmą kartą atskirą savo skyrių buvo leista turėti ir okupuotai Lietuvai. Jam buvo parūpinta 1.150 prekių. Esą lankytojus labiausiai viliojo ištaigingi baldai svetainėms, miegamiesiems, vaikų kambariams, virtuvėms, kilimai, šaldytuvai "Snaigė", televizoriai, dulkių siurbliai "Audra". Nemažo dėmesio taipgi susilaukė spalvoto stiklo indai, žaislai, avalynė, vilnoniai, pusvilnoniai ir šilkiniai audiniai, kailiai, gintaro, dekoratyvinės keramikos bei kiti gaminiai. Naujausius drabužius rodė Vilniaus modelių namai. Skyriaus projektą buvo paruošęs vilnietis architektas V. Zaranka. Už įdomų gaminių išdėstymą buvo gautas Budapešto tarptautinių mugių centro "Hungoekspo" diplomas ir medalis. Vilniaus modelių namai taip pat buvo apdovanoti medaliu ir diplomu. Skyriui vadovavusi O. B. Dvarionienė džiaugiasi, kad daug išstatytų gaminių nupirko Vengrijos prekybos organizacijos.

PAGERBĖ ABU ŠLAPELIUS

Vilniaus M. Gorkio gatvės namas nr. 40 lig šiol turėjo memorialinę lentą, skirtą tik gydytojui, kalbininkui ir tautosakos rinkėjui Jurgiui Šlapeliui. Jo žmona Marija Piaseckaitė-Šlapelienė iš tos lentos kažkodėl buvo išjungta, nors jos įnašas Vilniaus lietuviams nė kiek nemenkesnis už vyro. Jiedu buvo įsteigę lietuvišką knygyną, aprūpinusį spaudiniais lietuviškąsias mokyklas, išleidusį J. Šlapelio paruoštus K. Donelaičio "Metus", keletą žodynų, verstinės grožinės literatūros kūrinių. J. Šlapelis 1921-32 m. mokytojavo Vytauto Didžiojo gimnazijoje, dėstydamas lietuvių ir lotynų kalbas bei Lietuvos istoriją. M. Šlapelienė 1905 m. atliko pagrindinį Agotos vaidmenį Vilniuj pastatytoj Keturakio komedijoj "Amerika pirtyje", o sekančiais metais dainavo Birutę Miko Petrausko operetėje "Birutė". Šiaip ji pagrindinį savo dėmesį skyrė knygynui, kurį lenkai buvo uždarę 1938 m. M. Šlapelienė buvo dažnai tardoma, susilaukė bylos, kuri buvo sustabdyta tik tada, kai Lietuva priėmė Lenkijos ultimatumą. M. Šlapelienė, likviduodama knygyną 1949 m., knygų rinkinį ir archyvą atidavė Vilniaus universiteto bibliotekai. Universitetas ir pasirūpino jos vardo įrašymu memorialinėn lenton, kai buvo minimas M. Šlapelienės šimtasis gimtadienis. Abiem Šlapeliam skirtos lentos juostelę perkirpo universiteto rektorius prof. dr. J. Kubilius. Iškilmėje dalyvavo ir iš JAV atvykusi Šlapelių dukra Gražutė Sirutienė, universitetui parūpinusi daug vertingos medžiagos iš Jurgio ir Marijos Šlapelių archyvinio palikimo. Po memorialinės lentos atidengimo visi nuvyko į Rasų kapines, kur Šlapeliams yra pastatytas skulptoriaus A. Kmieliausko sukurtas paminklas. Kalbėjo du Vilniaus universiteto profesoriai: kalbininkas Z. Zinkevičius — apie Jurgio Šlapelio nuopelnus kalbos mokslui, V. Žukas — apie Marijos Šlapelienės knygyno veiklą. V.Kst.

Hamiltono Jaunimo Centre

LITERATŪROS IR DAINOS POPIETĖ

gruodžio 13, sekmadienį, 3 valandą po pietų

PROGRAMOJE:
Šių metų pensininkų k l u b o premijuoti kūriniai: J. Gliaudos, A. Mirono, Rūtos K. Vidžiūnienės. Kūrinių ištraukas skaitys "Aukuro" teatro aktoriai. Laureatų žodis. Programos vedėjas – K. Mileris.

Pensininkų dainos vienetas, vadovaujamas Alfonso Juozapavičiaus. S o l o dainuoja Aldona Laugalienė.
Po programos — k a v u t ė .
Įėjimas — $3

HL PENSININKŲ KLUBAS

HAMILTON, ONT

ATEITININKŲ RENGTA KRISTAUS KARALIAUS šventė Jaunimo Centre lapkričio 22 d. susilaukė didelio hamiltoniečių susidomėjimo. Pats minėjimas prasidėjo šventovėje per šv. Mišias, kur ateitininkai skaitė maldas, įspūdingai sunešė prie altoriaus žvakę, gėles, kryžių, duoną ir vyną, suminėdami simbolinę jų reikšmę. Kun. St. Šileika pasakė pamokslą, o smuikininkai R. A. Bankai, pasikeisdami su choru, pripildė šventovę religine nuotaika. Minėjime dalyvavo neįprastai daug žmonių. Reikia manyti, kad šio minėjimo didžioji patrauka buvo jaunas lietuvis paskaitininkas ir neseniai iš Lietuvos čia atvykę smuikininkai.

Minėjimą salėje pradėjo D. Trumpickienė, pakviesdama kun. St. Šileiką sukalbėti invokaciją. Jaunučių ateitininkų globėja D. Trumpickienė taip pat pristatė ir šventės paskaitininką Arūną Kalinauską, kuris yra baigęs Toronto universitete fizinę geografiją, Toronto Maironio mokyklą, Kanados Liet. Skautų Sąjungoj yra skautininkas, liet. tautinių instrumentų muzikantas ir jų puoselėtojas. Jaunasis paskaitininkas, atsiprašęs dėl savo lietuviškos tarenos, 20 minučių užtrukusioj paskaitoj prisiminė ir kalbėjo daug iš savo vaikystės dienų. Citavo jis Šv. Rašto ištraukas, įrodydamas Kristaus karaliavimą žmogaus gyvenime.

Meninę programą pradėjo "Aukuro" atstovai — rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė ir K. Bungarda, padeklamuodami B. Brazdžionio, F. Kiršos ir K. Bradūno eilėraščių. Po jų pasirodė smuikininkai Regina ir Atis Bankai, duetu pagrodami tris mocartiškai skambančias melodijas. Po to smuikininkai atliko solo dalykėlių. Tada vėl girdėjome deklamatorius E. Kudabienę ir K. Bungardą deklamuojant tris B. Brazdžionio eilėraščius, kurių paskutinis "Garbės himnas", abiem kartu deklamuojant ir pasikeičiant punktais, nuskambėjo labai didingai ir jaudinančiai. Su mažu pavėlavimu atvykus akompaniatoriui muz. J. Govėdui, muzikai G. A. Bankai pagrojo dvi sonatas ir įspūdingai koncertą užbaigė su Gounod "Ave Maria". Po šio gražaus minėjimo E. Gudinskienė pakvietė programos atlikėjus, garbės svečius ir visus ateitininnkus į AV p r. salę vaišėms. **K. M.**

PADĖKA

Už man suruoštą pagerbimą, sulaukus 65 metų amžiaus, dėkoju broliam ir sesėm šauliam. Didžiausią padėką reiškiu šio pobūvio rengėjams — A. Patamsiui, J. Tarvydui, P. Enskaičiui, J. Deksniui, S. Pilipavičiui, J. Deveikiui, M. Juodžiui, A. Petkevičiui. Dėkoju daugiausiai darbo įdėjusiom sesėm, gaminant skanią vakarienę: S. Petkevičienei, G. Agurkienei, A. Deksnienei, A. Švabaitienei, A. Petraitienei, M. Borusienei. Nuoširdžiai dėkoju už dalyvavimą kunigams — prel. dr. J. Tadarauskui, kun. St. Šileikai ir kun. M. Tamošiūnui iš Kolumbijos.

Dėkoju šia proga visiems už prasmingus sveikinimus: prel. dr. J. Tadarauskui, KLB Hamiltono apylinkės pirmininkui dr. V. Kvedarui (ir prasmingą dovaną), A. Patamsiui, S. Pilipavičiui, P. Polgrimui, A. Kurui, P. Lukošiui, P. Vizbarui. Dėkoju sveikinusiems raštu: Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje pirm. broliui J. Šiaučiuliui, Lietuvos Karaliaus Mindaugo šaulių kuopos pirm. A. Mylei ir DLK Gedimino kuopos pirm. Stepui Jakubickui.

Nuoširdi p a d ė k a broliams bei sesėms šauliams, visiems draugams, artimiesiems už taip gausų dalyvavimą šiame man suruoštame pobūvyje. Dėkoju tiems, kurie prisidėjo prie šio parengimo, bet dėl kitų įsipareigojimų negalėjo dalyvauti. Ypatingą padėką reiškiu Kazimierui Mileriui už gražiai pravestą šio pobūvio programą ir aprašymą spaudoje.

Nuoširdžiai dėkoju sesėms šaulėms iš St. Catharines, Ont., P. Polgrimienei ir P. Ališauskienei už skanius pyragus.

Dėkoju visiems už gražias ir vertingas dovanas, kurios man primins visada jūsų nuoširdumą.

Atsiprašau tuos, kuriuos per apsirikimą gal praleidau nepaminėjęs. Dar kartą ačiū visiems rengėjams ir draugams už gausų dalyvavimą.

Jūsų — **P. Kanopa**

Hamiltono Lietuvių Žūklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis

NAUJO PASTATO VAJUS

Mecenatai-aukotojai:

$1,000.00: Antanas ir Alem. Šimkevičiai
$ 843.40: Gediminas Martišius
$ 500.00: Balys Savickas, Stepas Narmantas
$ 300.00: Jonas Romikaitis, Stasys Senkus, Jonas Kareckas
$ 200.00: Motiejus Jonikas, Pijus Pleinys
$ 50.00: Hamiltono šaulės moterys (KŠR per S. Petkevičienę)

Iš viso iki 1981 m. lapkričio 30 d. gauta $4,193.40.

Klubo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems mecenatams-aukotojams už jų duosnią paramą. Ji taip pat laukia visų tų, kurie yra pasižadėję aukoti. **Klubo valdyba**

NETHERCOTT·LEE
205 CANNON STREET EAST
HAMILTON

ALAN TASIN
(Algimantas Z. Ptašinskas)

Parduodu "zuikučius" — automobilius "Rabbit"
70 mylių su vienu galionu

Tel. 528-8371
Namų 547-8810

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	14%
term. depoz. 1 m.	14¼%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	15%
90 dienų depozitus	14¼%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	18%
asmeninės paskolas	20%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU Į LIETUVĄ

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

GRUODŽIO 21 — SAUSIO 4

Grupę lydi savininkai

- *Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.*
- *Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.*
- *Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant p a l i k i m u s giminėms Lietuvoje.*

Toronto tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel.(514) 669-8834 TELEX 06-986766 TOR
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961

Kartu su Čikagos lietuviais organizuojama smagi poilsio savaitė

saulėtoje MEKSIKOJE

1982 sausio 23 — sausio 30

Kelionės ir viešbučio kaina – tik $599.00

Smulkesnių žinių skubiai teiraukitės *Simon's Travel* kelionių biure. Grupės vadovaj — biuro savininkai.

The Marlatt *laidotuvių namai ir koplyčia*

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East (East of Sanford)
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. DR. PETRAS DAUŽVARDIS, generalinis Lietuvos konsulas, mirties dešimtmečio proga gruodžio 13 d. Čikagoje bus prisimintas pamaldomis ir specialia akademija Jaunimo Centre.

GRUODĮ SPAUDOS MĖNESIU paskelbė JAV LB kultūros taryba. Pranešime teigiama, kad geriausia kalėdinė dovana lietuviams yra laikraščio ar žurnalo prenumerata, nupirkta lietuviška knyga. Tokia dovana suartina tautiečius, žadina jų tautinį sąmoningumą. Knygomis, laikraščiais ir žurnalais turėtų būti apdovanoti ne tik šeimos nariai, bet ir bičiuliai.

OWENAS C. J. NOREMAS, paskutinis JAV pasiuntinys nepriklausomai Lietuvai, spalio 25 d. mirė Kalifornijoje, New Port Beach senelių namuose. Velionis buvo gimęs 1902 m., baigęs liuteronų teologijos seminariją, pastoracinį darbą dirbęs Montanoje. JAV pasiuntiniu Lietuvai jį 1937 m. paskyrė prez. F. D. Rooseveltas. Jam teko stebėti pradinius sovietinės invazijos į Lietuvą įvykius, jos nepriklausomybės užgniaužimą. Grįžęs į JAV, buvo paskirtas karo kapelionu. Pokario metais dirbo pagalbos nukentėjusiems nuo karo administratorium, lankėsi visose Vokietijos zonose, daug padėjo lietuviams. 1943 m. parašė ir išleisdino Lietuvai skirtą knygą "Timeless Lithuania". Gyvendamas Kalifornijoje, dažnai lankydavosi lietuvių renginiuose, buvo pramokęs net ir lietuvių kalbos. Su jo mirtimi Lietuva neteko nuoširdaus bičiulio. Palaidotas New Port Beach kapinėse.

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ SĄJUNGA savo seime žymiausia 1981 m. moterimi pasirinko BALFo valdybos pirm. Mariją Rudienę. Pagerbtuvės jai buvo surengtos lapkričio 8 d. Čikagoje, Tautiniuose Lietuvių Namuose. Pirmoji kalbėjo gen. konsulė J. Daudžvardienė, sveikindama M. Rudienę, primindama, kad išskirtine moterimi yra pripažinta ir buvusi kalinė Nijolė Sadūnaitė. Kongresmanas E. J. Derwinskis M. Rudienei įteikė virš JAV kongreso rūmų plevėsavusią vėliavą, plačiau paliesdamas M. Rudienės sėkmingai atliktą Prano ir Algirdo Brazinskų gelbėjimą. Vysk. V. Brizgys kalbėjo apie moterų teises nepriklausomoje Lietuvoje, kur jos buvo gerokai pralenkusios kultūringa valstybe laikomą Šveicariją. Pasak jo, M. Rudienė yra parodžiusi tiek sumanumo bei ryžtingumo, kad jai vargu ar kuris vyras galėtų prilygti. Žymenį, skelbiantį M. Rudienės išrinkimą žymiausia moterimi, jai įteikė LKM Sąjungos pirm. Julia Mack. Buvo ir daug kitų sveikintojų, net iš Venecuelos specialiai atskridęs dr. V. Dambrava: "Marija, tu visada gyvensi Venecuelos lietuvių širdyse ir nemokėsi nuomos". M. Rudienė padėkojo savo šeimai, leidusiai įsijungti visuomeninėn veiklon, gausiems talkininkams BALFe. Prisimindama Prano ir Algirdo Brazinskų gelbėjimą, pabrėžė lig šiol nutylėtą faktą, kad juos priimti atsisakė net 32 valstybės, o globą Venecuela pasiūlė vien tik dr. V. Dambravos pastangų dėka. Dainų ir operų arijų programą atliko sol. D. Kučėnienė su pianisto E. Arias palyda.

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS suvažiavimas spalio 24 d. įvyko Brooklyne, mažojoje Kultūros Židinio salėje. Dalyvavo 38 atstovės iš įvairių šios organizacijos klubų. Tolimiausia viešnia buvo Ona Baužienė iš Australijos. Federacijos veiklą išryškino klubų atstovių pranešimai. Daugiausia ta veikla reiškiasi kultūros ir labdaros srityse, bet neužmiršta ir politinė sritis. Klubai siunčia savo raštus, liečiančius Lietuvos laisvinimą ir politinių kalinių gelbėjimą, žymiesiems JAV valdžios pareigūnams. Pastaruoju metu pagrindinis dėmesys tenka V. Skuodžiui. S. Jurskytė ir R. Raubertaitė redaguoja raštus anglų kalba, baigia paruošti lietuvių politinių kalinių bei jų šeimų kartoteką. Pirm. M. Samatienei atsisakius kandidatuoti, naujon Lietuvių Moterų Federacijos valdybon buvo išrinktos: Marija Noreikienė, Viktorija Čečetienė, Giedrė Kulpienė, Stefa Vaikutienė, Eugenija Treimanienė, Vanda Sutkuvienė, Snieguolė Jurskytė, Marija Žukauskienė, Malvina Klivečkienė, Aldona Pintasch ir Regina Raubertaitė. Vakarienės metu suvažiavimo dalyves sveikino gen. konsulas A. Simutis, ilgesnį žodį tarė disidentas Vladas Šakalys.

SOVIETŲ "LITERATURNAJA GAZETA" V. Petrusenkos straipsniu atskleidžia vis dar nenutrūkusias pastangas Pranui ir Algirdui Brazinskams susigrąžinti. Joms dabar panaudojami n u š a u t o s keleivių palydovės N. Kurčenkos artimiausi giminės — motina Henrieta, sesuo Tamara ir brolis Aleksandras. Per Raudonąjį Kryžių ir panašią mahometonų organizaciją jų vardu buvo pasiųsti laiškai JAV prez. R. Reaganui, valstybės sekr. A. Haigui bei eilei kitų pareigūnų. Jie buvo prašomi parūpinti Prano ir Algirdo Brazinskų adresus, kad juos būtų galima patraukti teisminėn atsakomybėn už lėktuvo pagrobimą, keleivių palydovės nužudymą, lakūnų sužeidimą. Valstybės departmento vardu atsiliepė K. Malborgas. Jis, pripažindamas įvykusį incidentą, suprasdamas šeimos narių skausmą, atsisako pateikti Brazinskų adresą, remdamasis konstituciniais JAV principais. Esą adresas nepasitarnautų tiems tikslams, dėl kurių jis yra prašomas.

Venecuela

KARAKO LIETUVIAI, A. Vaisiūnienės pranešimu, visus savo mirusius tautiečius Venecueloje prisiminė kapeliono kun. A. Perkumo, SDB, lapkričio 1 d. atlaikytomis Mišiomis Don Bosco koplyčioje Altamiroje. Jis perskaitė visų mirusiųjų sąrašą, turintį jau apie 140 pavardžių. Pamaldose dalyvavo ir jaunoji Argentinos lietuvių sol. Adriana Jocytė, atvykusi koncertui į Venecuelą. Visus pamaldų dalyvius kun. A. Perkumas, SDB, pasikvietė į savo raštinę pokalbiui ir kavutei. Sol. A. Jocytės koncertas buvo surengtas lapkričio 8 d. Altamiroje. Ji atliko dviejų dalių programą, kiekvienoje padainuodama po keletą dainų su gitaros palyda. A. Vaisiūnienė nusiskundžia, kad jaunosios dainininkės bei gitaristės koncertas susilaukė mažo skaičiaus tautiečių. Esą koncerto organizatoriai laiku nepainformavo visų lietuvių, o kaikuriems buvo nepalankus koncertui pasirinktas vėlyvas sekmadienio vakaras. Tokiem koncertam, kurie būna reti Venecuelos lietuvių kolonijose, reikėtų skirti didesnį dėmesį, kad jais galėtų pasinaudoti ne keliolika, bet žymiai daugiau tautiečių.

Argentina

JUOZAS PALŠIS prieš 40 metų įsteigė lietuvišką vasarvietę "Lituania", jai vietą pasirinkęs Kardobos provincijoje, Villa Rumipal vietovėje prie gražaus ežero. Kadangi buvo įsigijęs didoką žemės plotą, nemažai sklypų pardavė kitiems tautiečiams. Kaikurie ten pasistatė namus ir apsigyveno. Vasarvietė "Lituania" vasaros mėnesiais susilaukdavo apie 100 lietuvių. P. Palšis, dabar jau peržengęs 80 metų amžiaus slenkstį, serga, globojamas žmonos Sofijos Šataitės, su kuria lietuvišką šeimos židinį sukūrė įsteigtoje vasarvietėje. Du jų vaikai, baigę technikos studijas, dirba kitose Argentinos vietovėse. Ligonį dažnai aplanko jo kaimynai.

Australija

POETAS VINCAS K A Z O K A S, Sydney mieste leidžiamos "Mūsų Pastogės" redaktorius, dalyvavo literatūrinėje programoje Adelaidėje. Grįžęs namo turėjo nedidelį kraujo išsiliejimą smegenyse, susilaukė nežymaus paralyžiaus. Dabar jau pradeda atsigauti ir tikisi po kelių savaičių grįžti darban. "Mūsų Pastogę" leidžianti Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga savaitraščio pasirodymą tikisi užtikrinti bendra visų talka, kol redaktorius pilnai atgaus savo jėgas.

DAUGIAKULTŪRIAME TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALYJE Kanberoje spalio 3-4 d. d. lietuviams atstovavo Melburno "Gintaras". Prie jo kelionės išlaidų padengimo savo aukomis prisidėjo Melburno Katalikių Moterų Draugija, ALB apylinkės valdyba, kredito kooperatyvas "Talka" ir Australijos Lietuvių Fondas. Grupės narius priglaudė ir apnakvydino Kanberos lietuviai. Festivalyje dalyvavo apie 50 tautinių grupių, kaikurios net profesinio lygio. Nors "Gintaras" nelaimėjo premijų, bet garsino Lietuvos vardą festivalio programose, talkindamas gausumu nepasižyminčiai Kanberos lietuvių kolonijai.

NAUJA ŠAULIŲ KUOPA spalio 10 d. buvo įsteigta Melburne, kur iniciatoriai jau turėjo šaulių grandį. Narių skaičiui pakilus iki 22, kuopai buvo pasirinktas LDK Vytenio vardas. Naujos kuopos valdybon išrinkti: pirm. S. Lipčius, vicepirm. E. Žiogas, ižd. V. Plaušinaitis. Kandidatais liko — J. Zonius ir V. Sidabra. Kuopos vėliavai buvo surinkta $575. Ją tikimasi įsigyti ir pašventinti 1982 m. kovo mėnesį Šaulių Sąjungos įkūrėjo V. Pūtvio minėjime.

Britanija

LONDONE LEIDŽIAMAS savaitinis žurnalas "Time Out" paskelbė straipsnį apie įvairių tautų ateivius. Jame trumpai paminėti ir baltiečiai, įdėtos dviejų lietuvių nuotraukos — skulptoriaus Antano Brazdžio ir "Nidos" spaustuvės vedėjo Stasio Bosikio prie linotipo. Minėtasis žurnalas kas savaitę pateikia visus pramoginius Londono parengimus, sporto įvykius, televizijos, radijo, teatrų programas.

TARPTAUTINIAME VAKARE Gloucesterio mieste lapkričio 4 d. lietuviams atstovavo M. Gelvinauskienės vadovaujama tautinių šokių mergaičių grupė "Baltija" su aštuoniais šokiais. Nors pranešėjas kalbėjo apie lietuvius ir mergaitės buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais, jų eilėse nėra nė vienos lietuvaitės. Vadovė M. Gelvinauskienė, neturėdama lietuvaičių, atrodo, seka Šveicarijoje veikiančios Joanos Jurkšaitytės-Stasiulienės pavyzdžiu, grupėn įjungdama kitatautes.

Vokietija

BALTIEČIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMĄ, įvykusį spalio 30 — lapkričio 1 d. d. Bad Godesberge, Annabergo pilyje, sudrumstė keturis lietuvių jaunuolius ištikusi skaudi automobilio nelaimė. Ši grupė automobiliu važiavo iš Muencheno į Bad Godesbergą, kurio nepasiekė, užlėkę ant lėtai važiavusio sunkvežimio. Labiausiai nukentėjo dr. Saulius Girnius ir Kristina Pauliukevičiūtė, kurie dabar gydomi Bonnos universiteto klinikoje. Lengviau sužeistos Jūratė Barasaitė ir Dana Barūnaitė yra paguldytos Bad Neuenahr ligoninėje. Gydytojų nuomone, pavojaus gyvybėms nėra. Visi atgaus savo sveikatą, tačiau teks ilgokai gydytis, kol pasveiks sulaužyti kaulai.

Kanados Lietuvių Dienų dailės parodoje 1981 m. Toronto miesto rotušės s a l ė j e. Iš kairės: dail. J. Račkus, dail. E. Docienė, KLB pirm. J. Kuraitė, dail. A. Tamošaitis, dail. J. Dagys, dail. V. Pazukaitė, "Vilniaus" karalaitė A. Biretaitė, senatorė J. Neiman, A. Jankaitienė — parodos organizatorė, dail. S. Valiūnaitė-Šileikienė, dail. J. Gudinskas, skulpt. J. Bakis

Nuotr. B. Tarvydo

Statė dvasinius ir medžiaginius namus

Kun. Jonas Krištolaitis, miręs prieš 40 metų, buvo sielovadis, visuomenės veikėjas, labdarys, statytojas, kuriam rūpėjo Lietuvos gerovė

JUOZAS SENKUS

Ilgametis Gižų ir Keturvalkių parapijų (Vilkaviškio vysk.) klebonas kun. Jonas Krištolaitis gimė 1879 m. gegužės 29 d. Jurkbūdžių km., Būblelių valsč., Šakių aps. Tėvai buvo pasiturį ūkininkai, užaugino 5 vaikus.

Kai Jonukas buvo 12 metų, plaučių uždegimu mirė jo motina. Iš Šakių buvo parvežtas dr. Vincas Kudirka, bet jos gyvybės jau negalėjo išgelbėti. Motina, prieš mirdama, prašė Jonuką užaugus būti kunigu. Pradžios mokyklą jis lankė Naumiesty, o gimnaziją — Marijampolėje. Jausdamas kunigo pašaukimą bei vykdydamas duotą mirštančiai motinai pažadą, 1897 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją, kurioje tuo metu mokėsi kiti būsimieji žymūs kunigai, kaip V. Vizgirda, J. Laukaitis, J. Vailokaitis. Šiems jauniems klierikams nepatiko seminarijoje dėstomoji lenkų kalba, ir jie mokėsi lietuvių kalbos, nes buvo pasiryžę dirbti lietuviškose parapijose. K u n i g o šventimus jis gavo 1902 m. rugsėjo 29 d. Siekdamas augštesnio mokslo, išvyko į Šveicariją ir įstojo į Friburgo universitetą. Studijas baigė teologijos licenciato laipsniu.

Su liaudimi

Grįžęs į Lietuvą, kun. J. Krištolaitis vikaravo (1906-10) Pajavony (Vilkaviškio vysk.), o 1910-13 m. buvo Augustavo gimnazijos kapelionu.

Prieš Pirmąjį pasaulinį karą (1913) buvo paskirtas Gižų parapijos klebonu. Čia rūpinosi ne tik dvasiniais žmonių reikalais, bet ir medžiaginiais. Tuojau įstojo į "Žagrės" draugiją, kuri Gižuose nupirko dvarą ir pradėjo statyti didelius dviejų augštų medinius namus. Juose norėta įsteigti žemės ūkio mokyklą. Nemažai parengiamųjų darbų buvo atlikta, bet karas neleido sumanymo įvykdyti.

Prasidėjus karui ir visas normalus gyvenimas, ypač švietimas, buvo sutrikdytas. Mokyklos nebeveikė. Kun. J. Krištolaitis, gerai mokėdamas vokiečių kalbą, kreipėsi į okupacinę valdžią, prašydamas leisti įsteigti pradžios mokykla dėstomąja lietuvių kalba. Leidimą po didelių pastangu gavo, ir mokykla buvo įsteigta, bet pareikalauta, kad būtų dėstoma ir vokiečių kalba. Joje mokė kelias gimnazijos klases baigęs, kaimynystėje gyvenęs Bielskus ir keli jaunesni gimnazistai, o vokiečių kalbą, kol buvo paskirtas mokytojas, dėstė pats klebonas.

Vokiečių nemalonėje

Kun. J. Krištolaitis, norėdamas surasti vadovėlių ir palaikyti artimesnius santykius su krašto veikėjais, nuolat važinėjo į Kauną ir Vilnių. Šis jo veiklumas nepatiko vokiečiams, ir jie ėmė jį atidžiai sekti, norėdami apkaltinti ir ištremti. Į Gižus buvo atsiųstas lietuviškai mokąs vokietis seklys.

Vieną sekmadienį per pamaldas į šventovę su kepurėmis įėjo keli vokiečių kareiviai ir garsiai kalbėjo. Kun. J. Krištolaitis negalėjo pakęsti tokio elgesio: liepė nusiimti kepures ir nekalbėti. Kai jie nepaklausė, išmetė iš šventovės.

Vokiečiai nekreipė dėmesio į teisėtus lietuvių reikalavimus bei prašymus. Jie žiauriai elgėsi. Keletą kartų skaudžiai sumušė ūkininkus, nes nepajėgė atiduoti reikalaujamų duokliu. Kun. J. Krištolaitis drąsiai ūkininkus užtarė ir juos teisino vokiečių įstaigose. Taip jis pasidarė lyg didelė rakštis vokiečių akyse. Jie apkaltino jį, kad veikiąs prieš vokiečių valdžią: 1916 m. suėmė ir išvežė į Vokietiją. Iš pradžių buvo apgyvendintas Czerske, o vėliau Zell-Schloss belaisviu stovykloje. Trūkumas maisto ir nešvara gerokai susilpnino jo sveikatą.

Lietuvą atstatant

Daugiau kaip dvejus metus išbuvęs nelaisvėje, kun. J. Krištolaitis 1918 m. grįžo į Lietuvą. Kiek sustiprėjęs, vėl kelerius metus klebonavo Gižuose. Čia pastatydino mūrinius parapijos namus, plytinę kalvę ir atnaujino šventovę. Norėdamas per karą sugriautiems ir nuniokotiems ūkiams padėti, drauge su kitais isteigė "Žagrės" kooperatyva, kuris geromis sąlygomis parūpino ūkininkams reikalingų mašinų, įrankių, trąšų.

Klebonaudamas Gižuose, be to, buvo kunigų seminarijos klierikų išpažinčių klausytoju. Klierikai mėgo pas jį eiti išpažinties, nes jis mokėjo tėviškai juos suprasti, jiems patarti, jų abejones išsklaidyti.

1925 m. pabaigoje kun. J. Krištolaitis buvo paskirtas Keturvalakių parapijos klebonu. Ir čia uoliai rūpinosi žmonių dvasiniais bei medžiaginiais reikalais, dalijosi jų džiaugsmais ir skausmais.

Kad kaimo mergaitės įsigytų daugiau ūkinių žinių, Karkliniu dvare (n e t o l i Keturvalakiu) isteigė mergaičiu žemės ūkio mokyklą, į kuria atvykdavo mergaitės net iš tolimesniu apylinkiu. Ją medžiagiškai rėmė ir ja visokeriopai rūpinosi. Pačiuose Keturvalakiuose pastatydino seneliams namus, kuriuose gyvendavo keliolika senelių.

Nors tiesiogiai parapijos organizacijoms nevadovavo (tai buvo vikaro darbas), bet i visų organizacijų renginius atsilankydavo ir savo gausia auka prie jų veiklos prisidėdavo.

Jis sielojosi ne tik savo parapijos reikalais, bet ir visos Lietuvos ateitimi. Ypač domėjosi ekonominiais klausimais, priklausė Suvalkijos "Žagrei" ir kitoms katalikiškoms ekonominėms organizacijoms.

Kai 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjunga užėmė Lietuvą, velionis tai skaudžiai pergyveno. Lietuvos nepriklausomybės netekimas, žmonių, ypač giminių, kalinimas bei trėmimas, religijos varžymas, sugriautas ekonominis gyvenimas susilpnino jo sveikatą. Jis susirgo kepenų vėžiu ir 1941 m. rugpjūčio 12 d. mirė. Palaidotas šventoriuje. Laidotuvės buvo iškilmingos ir įspūdingos. Jose dalyvavo daug parapijiečių, giminių ir apie 40 kunigų, tarp jų ir kun. M. Krupavičius, besislapstąs nuo vokiečių.

Būdo bruožai

Kun. J. Krištolaičio gyvenimas — prasmingas ir turiningas. Jis buvo veiklos žmogus: uoliai ėjo kunigo pareigas, dirbo visuomeninį bei švietimo darbą. Jo vyresnybė nekartą jam pavesdavo svarbias pareigas. Statomų Vilkaviškio kunigų seminarijos rūmų ekonominius reikalus tvarkyti vyskupas pavedė kun. V. Vizgirdai ir kun. J. Krištolaičiui. Nuo 1921 m. kurį laiką buvo Vilkaviškio vyskupijos kunigų seminarijos turtų valdymo tarybos narys, dešimtį metų (1924-1934) prosinodalinis teisėjas.

Kun. J. Krištolaitis buvo nuoširdus, draugiškas, bei vaišingas. Nelaimės ištiktiems ištiesdavo pagalbos ranką. Rūpinosi besimokančiu jaunimu ir jam, jei reikėjo, padėjo. Kai 1930 m. buvo uždrausta veikti moksleiviams ateitininkams, kiekvieną vasarą įvykdavo slapti Keturvalakių apylinkėse ateitininkų susirinkimai. Kun. J. Krištolaitis leisdavo jiems susirinkti klėtyje. Pats ateidavo, tardavo padrąsinimo žodį ir pavaišindavo skaniais klebonijos sodo vaisiais.

Jis mylėjo visus žmones, norėjo, kad jie būtų dori. Daug meilės rodė ir savo giminėms. Kunigo tėvas ir pamotėlė, kai paseno, buvo apgyvendinti klebonijoje. Globojo savo vyresnio brolio Antano vaikus. Rūpinosi ir seserų našlaičiais vaikais.

Jis turėjo gražų baritono balsą ir mėgo giedoti, todėl rūpinosi, kad parapijos choras būtų geras. Nebuvo jis labai iškalbus pamokslininkas, bet jo suprantami, pamokantys žodžiai smigo į žmoniu, ypač kaimiečių, širdis.

Minėdami jo 40 metų mirties sukaktį, mintimis nuklyskime į Keturvalakius, kur šventoriuje po šakotomis, ošiančiomis liepomis jis ilsisi.

Kaip pristatomos operos?

AL. GIMANTAS

Su truputį užslėptu tikslu šį kartą norėtusi prabilti nelietuviška tema. Čia keletas minčių, kaip mūsų ne kaimynai, gal net ir ne bičiuliai armėnai pajėgė išplaukti į tarptautinius vandenis kultūrinėje plotmėje.

Mums ši tema bus artima, nes esame operą pamėgusi tautinė mažuma. Remiame, kiek išgalėdami, lietuvišką operą, vis puoselėdami mintį, kad gal kaip nors anksčiau ar vėliau pasiseks ir mums įstatyti bent vieną lietuvišką operą profesijonalinio operos teatro repertuaran. Tai būtų neabejotinai teigiama lietuviškosios kultūros apraiškų reklama.

Tokiomis ar panašiomis mintimis gyveno ir amerikiečiai armėnai, kurių panašios ambicijos visu 100% išsipildė. Žodžiu, atsirado armėniškoji o p e r a amerikinės operos scenoje.

Visa istorija prasidėjo beveik nuo smulkmenos. Alicija Haidostian, armėnų kilmės Mičigano valstijos gyventoja, yra didelė operų mėgėja — uoliai lanko visus Mičigano operos teatro pastatymus. Kiekvieną kartą, uždangai pasikeliant, ji pasvajodavo: kaip būtų gera, jei tos pačios rampos šviesą išvystų ir armėniškoji opera! 1980 m. vasarą ji susisiekė su Mičigano operos direktoriumi David DiChiera, klausdama, ar jo vadovaujamas teatras negalėtų pastatyti tautine opera laikomos armėniškosios "Anoush" (muz. Armen Tigranian)? Ji pasikvietė direktorių pas save pusryčių ir pademonstravo tą kūrinį iš plokštelių. DiChiera pasiėmė su savim operos plokšteles ir libretą, norėdamas namuose plačiau susipažinti. Ir juo ilgiau klausėsi, juo ta opera jam daugiau patiko. Jo apskaičiavimu, operos pastatymui reikėtų bent 40.000 dolerių. Alicija pareiškė: jei tik pinigo problema, tai ji surinksianti reikalingą sumą.

1980 m. gruodyje MOT paskelbė 1981-82 m. operos sezoną, į kurį jau buvo įtraukta ir armėniškoji opera. O 1981 m. rugpjūčio mėnesį Alicija Haidostian jau buvo surinkusi $41.-800.

Mičigane veikia gerus ir kultūringus darbus remiantis Alex Manoogian Fondas. Opera parašė jam prašymą, bet nesulaukė atsakymo. Tuo pasipiktinusi Alicija pati nuvyko pas Fondo pareigūnus išsiaiškinti. Jai buvo išreikšta abejonė, ar armėnai norėtų pamatyti savo operą anglų kalba ir ar iš viso armėnai eis žiūrėti tokios operos. Jai taip ir nepasisekė išgauti iš to Fondo nė vieno cento.

Alicija betgi nenusiminė, tęsė savo darbą, kreipdamasi į paskirus asmenis. Vienaip ar kitaip buvo kontaktuota apie 30.-000 narių turinti armėniškoji vietos bendruomenė. Septyniolika asmenų ir viena organizacija aukojo po tūkstantį dolerių. Armėnių moterų klubas surinko $5.700. Likutis buvo surinktas iš aukų po $500 dol. ir po mažiau. Pagaliau šiek tiek prisidėjo ir minėtasis Manoogian Fondas.

Po pasaulį plačiai išsisklaidę armėnai, sužinoję apie operos pastatymą, pradėjo siųsti bilietų užsakymus i š Austrijos, Prancūzijos, Egipto, Anglijos, Argentinos, Urugvajaus, Paragvajaus, Kanados ir JAV-bių.

Beje, ši opera statoma ir pačioje Armėnijoje. Bent iki šiol visuomet išperkami visi bilietai. Spalio pabaigoje "Anoush" operos amerikinė premjera įvyko Mičigano operos scenoje — iš viso buvo numatyti šeši spektakliai. Teko dalyvauti premjeriniame pastatyme. Opera gal ir neturi įprasto itališkos ar prancūziškos "grand opera" stiliaus, bet yra melodinga, įvairi ir savotiškai atskleidžianti armėnų tautos charakterį.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

Prie BALFui paaukojusio $50,000 a. a. JUOZO TAMOŠIŪNO kapo Detroite. Iš kairės: VINCAS TAMOŠIŪNAS, BALFo pirmininkė M. RUDIENĖ, JUOZAS MIKAILA

Nuotr. K. Sragausko

SKAITYTOJAI PASISAKO

PSICHIATRINĖJE LIGONINĖJE

Mano ligos simptomai pirmiausia pasireiškė labai sunkiu galvos skaudėjimu. Tada aš Toronte gulėjau savo sodelyje ir, keikdamas save bei kitus, pradėjau rašyti novelę. Po pusantros valandos rašymo ėjau jieškoti ligoninės. Ėjau pėsčias ir vieną jų suradau. Viena gailestingoji sesuo parodė mano lovą ir kitas reikiamas vietas. Greit nusirengiau ir atsiguliau poilsio.

Bet kiek laiko man teko ten būti, nebeprisimenu. Tik vėliau atsibudau psichiatrinėje ligoninėje, kur viskas man buvo baisu ir sunku. Savyje jaučiau gyvenantį velnią, kuris degino mano kūną savo pragaro liepsna. Turėjau įvairius gydymus, bet niekas nepadėjo išvaduoti iš šios sunkios ligos. Galų gale padarė galvos operaciją. Po jos porą savaičių buvo geriau, bet vėliau vėl tas pats pragaras gyveno manyje.

Visą tai vyko Toronto mieste, kuriame iš kitų kraštų atvykęs apsigyvenau. Dabar nebeprisimenu, kaip ilgai man tako būti psichiatrinėje ligoninėje ir kurią metų dieną buvau išsiųstas į psichiatrinę Kingstono ligoninę. Mano gyvenimas šitoje psichiatrinėje ligoninėje buvo liūdnas ir sunkus.

Vėliau buvau išsiųstas į gailestinseserų slaugomus globos namus, bet dėl jų nepastovaus gyvenimo gyvenau net trijose vietose — (Belcrest, Madoc ir Stirling). Visose buvo blogai. Vyko triukšmai ir muštynės. Visur gyveno žvėrys, ne žmonės. Vienas kitą norėjo praryti, o ne save angelu padaryti.

Pagaliau iš Stirling buvau vėl išsiųstas į tą pačią Kingstono psichiatrinę ligoninę, kurioje šėlo demonai su pragaro tarnais, nusistatę vėl padaryti ligonį. Davė netinkamus vaistus nuo vidurių ligos, ir vėl nusilpau.

Dabar mano dienos psichiatrinėje ligoninėje yra liūdnos ir nieko gero nežadančios. Bet nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Taigi ir baigiu savo poezijos žodžiais: "Bet gal ateis viena diena laukta, kada aušrinė patekės, ir lakštutė, vyturėlis vėl linksmai čiulbės."

V. Dumbliauskas

LIETUVIAI SUVALKŲ TRIKAMPYJE

"TŽ" rugsėjo 17 d. pasiekė mane spalio 6 d. Tad vėlokai tenka atsiliepti į pranešimą iš Suvalkų trikampio: kada galų gale mūsų hierarchinė dvasiškija pajus Punsko lietuvių tautines-katalikiškas žaizdas?

Buvau susitikęs Huettenfelde Didžiąją savaitę viešėjusį kun. M. Burbą. Gal jis pasistengs Punsko Žolinės šventę bei visą įvykį pranešti Vatikanui, kartu aprašydamas kun. Dzermeikos elgesį, nes kaikurie lietuviai dvasiškiai net ir vietoje nemato pūliuojančios žaizdos.

K. Baronas, Vokietija

GENEROLAI

Š. m. "TŽ" 43 nr. J. Vaičeliūno straipsnyje "Jis vadovavo Lietuvos kariuomenei" parašyta, kad gen. St. Raštikis šiuo metu yra vienintelis nepriklausomos Lietuvos generolas, sulaukęs tokio brandaus amžiaus (85 m.). Tai netikslu: Phoenix, Arizonoje, gyvena brigados generolas Vladas Mieželis, gimęs 1894 m. lapkričio 26 d. Jis yra veiklus Lietuvių Bendruomenės apylinkės narys.

J. Žadavičius

LEIDŽIA IR NELEIDŽIA

Šiemet, rengiant 40 metų sibirinių t r ė m i m ų sukakties minėjimą, lietuviai, latviai ir estai norėjo padėti vainiką prie Argentinos laisvės kovotojo generolo Jose de San Martin paminklo, bet dabartinė karinė vyriausybė nedavė leidimo, nors čia daug kalbama prieš marksizmą. Argentina daug nukentėjo nuo terorizmo, kuris ateina iš Maskvos per Kubą. Žinoma, Argentina turi gerą prekybą su komunistine Rusija. Svetimšalių ji nevaržo, tai ir mūsų lietuviški bolševikėliai turi Bernal mieste "raudoną lietuvišką ratelį", leidžia "Vagą", kurią skaitant reikia kartais tikrai raudonuoti — daug gramatiškų klaidų net išpaniškame skyriuje. Lietuviškos pavardės iškraipomos. Kas redaguoja, kas leidimą apmoka, nežinia, nes iš prenumeratos negalėtų išsilaiktyti.

"TŽ" skaitytojas iš Argentinos

MIŠRIOS VEDYBOS

A. Balašaitienė "TŽ" 46 nr. teisina mišrias vedybas, lygina jas su laisvon Lietuvon parsivežusiais tautiečiais svetimtautes. Tai netikslu. Svetimtautės važiavo į Lietuvą, nes svetur studijavę grįžo namo. Dabar visai kitaip. Neverta girti mišrias vedybas. Kiek galima reikia nuo jų atgrasinti, nes per jas žūsta mūsų žmonės savo tautai, lieka ištikimas tiktai vienas kitas. **Klvd.**

AUGAME DRAUGE

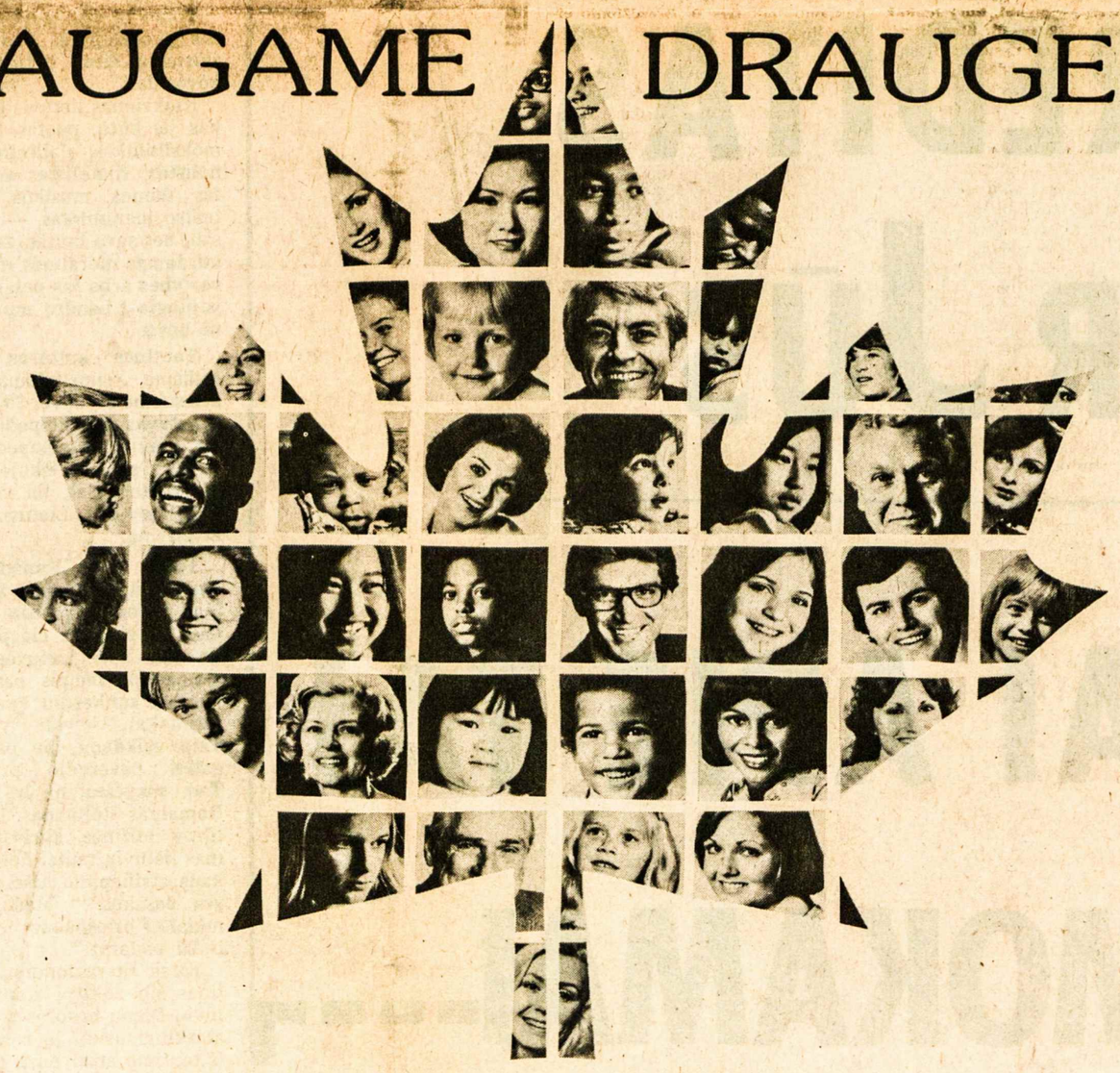

Kanadiečiai. Jie ateina iš įvairių kultūrų ir daugelio Kanados sričių. Jie gyvena ir auga drauge kaip išdidūs nuostabaus krašto piliečiai.

Prieš dešimt metų vyriausybė formaliai pripažino kultūrinį šio didžio mūsų krašto įvairumą, kai paskelbė daugiakultūrę politiką. Tai buvo naujas įsipareigojimas augančiam reiškiniui ir stiprinimas sugyvenimo tarp daugelio kultūrų, formavusių mūsų valstybę.

GROWING TOGETHER ANNIVERSARY

MULTICULTURALISM CANADA / MULTICULTURALISME CANADA

ANNIVERSAIRE S'ÉPANOUIR ENSEMBLE

Mūsų įsipareigojimas daugiakultūriškumui dešimtose metinėse yra stipresnis nei betkada. O rytoj jis bus dar didesnis. Tad švęskime drauge praeitį, dabartį ir ateitį, tokią ateitį, kuri ir toliau skatins mus į geresnį savęs bei mūsų krašto supratimą. . . gyvenant drauge.

Canada

Minister of State Multiculturalism / Ministre d'État Multiculturalisme

Taip atrodė Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos nario knygelė. Ši parapija buvo įsteigta 1907 m. Taigi netrukus jai sueis 75 metai

Pirmoji lietuvių parapija Kanadoje

Šv. Kazimiero parapijos Montrealyje 75 metų sukaktis — 1982 m. vasario 10 d.

Senovės epai apdainuoja savo tautų bei savo herojų žygius, bet nutyli datas ir laiką. Net antikiniai istoriniai aprašymai yra šiuo atžvilgiu šykštūs, nes ano meto istorikams rūpėjo ne tiek kada kas įvyko, kiek tai, kad įvyko.

Visai kitaip galvoja šiuolaikinis žmogus, kuriam laikas yra tarytum jo gyvenimo dalis. Štai kodėl jis nori tiksliai viską žinoti. Bet neturint tikrų dokumentų yra sunku nustatyti tiksliai kaikurių įvykių pradžią. Tai galioja institucijoms ir parapijoms.

Kažkas panašaus buvo ir su Šv. Kazimiero parapija Montrealyje. Tačiau šios parapijos likimas yra mums įdomus, nes jis glaudžiai siejasi su lietuvių išeivijos epopėja Kanadoje. Buvo žinoma, kad čia atvyko kun. B. Šlamas 1907 m. ir pradėjo laikyti lietuviams pamaldas. Taipogi žinoma, kad 1913 m. lietuviai katalikai gavo iš arkivyskupijos tam tikrą pripažinimą, nes nuo tų metų pradžios buvo pradėtos vesti gimimų ir santuokų knygos. Pirmoji šventovė pastatyta kun. J. Vyšniausko 1914-1915 m., o sekančiais metais parapija buvo kanoniškai pripažinta. 1956 m. kun. J. Bobinas pastatė dabartinę mūrinę šventovę.

Tai maždaug tiek buvo tiksliai žinoma apie šios parapijos pagrindines datas. Neseniai buvo surastas vienas dokumentas, iš kurio sužinome tikrai šios parapijos įsteigimo datą — tai 1911 m. parapijiečiams išduota nario knygutė, kurios viršelyje didelėmis raidėmis užrašyta, kad Šv. Kazimiero parapija Montrealyje įsteigta 1907 m. vasario 10 d. Kadangi jau tais metais lietuviai laikė tą dieną parapijos įsteigimo data, tai ir mes turime pripažinti tai kaip jos faktinę pradžią. Tai reiškia, kad sekančiais metais Šv. Kazimiero parapija, pirmoji ir vienintelė per daugelį metų Kanadoje, švenčia 75 metų gyvenimo sukaktį. Tai svarbus įvykis ne tik pačiai parapijai, bet ir Kanados išeivijai apskritai.

Pranešimas iš Brazilijos

Maldos diena už Lietuvą

K. PR. GAVĖNAS

Santos — didelis prekybinis pietų Brazilijos miestas. Per jį įplaukė Brazilijon didžiausia lietuvių ateivių dalis.

Šiemet Santos vyskupas, kaip ir kiti 349 Brazilijos vyskupai, gavo CNBB (Brazilijos vyskupų konferencijos) generalinio sekretoriaus Don Luciano Mendes kvietimą savo vyskupijoj surengti maldos dieną už Lietuvą.

Daugelyje vyskupijų tokia maldos diena buvo gan sėkmingai surengta. Nevienas dienraštis (kaip Sao Paulo "Folha da Tarde", 11.VI.81)skelbė, kad "CNBB šiemet įvedė į liturginį kalendorių maldos dieną už Lietuvą, kuri bus švenčiama visose Brazilijos vyskupijose birželio 14-tą".

Negalėdamas jos surengti birželio 14-tą, Santos vyskupas jieškojo kitos progos, kuri jam buvo pasiūlyta spalio 25-tą. Vietos spauda išgarsino įvykį ir istorinėje Šv. Vincento kankinio šventovėje, Sao Vincente mieste, tą dieną susirinko daug žmonių, neskaitant lietuvių, kurie suvažiavo iš pajūrio, Sao Paulo ir tolimesnių apylinkių. Prieš tai buvo pasiųstas vietos laikraščiams bei radijui "Lietuvių atsišaukimas", o pačių pamaldų proga išdalinta daug informacinės medžiagos apie Lietuvą.

Pačios apeigos praėjo įspūdingai: sujaudino lietuvius, o kitataučiams nušvietė mūsų pavergtos Tėvynės vargus ir komunizmo pasauliui nešamą tamsą, priespaudą, vergiją.

Kun. Pranui Gavėnui teko susitikti su CNBB generaliniu sekretorium. Šis pats pasiūlė ir paskatino, sakydamas: ateinantiems metams reikia gerai ir iš anksto pasiruošti, kad ši maldos diena ji Brazilijoje taptų tradicija, kad kiekviena vyskupija jaustų pareigą nors vieną dieną metuose melstis už Lietuvą, kol ji atgaus pilną nepriklausomybę.

1982 m. tokia diena numatyta birželio 13-tą, sekmadienį.

Šv. Raštas sąsiuviniais

Spaudos laisvės atgavimo metams paminėti bei Lietuvos knygnešiams pagerbti Sao Paule, Brazilijoj, Šv. Kazimiero parapija yra pasiryžusi perspausdinti ir plačiau paskleisti Šv. Raštą (nors NT), neseniai išverstą Lietuvoje. Kad 'trumpas dalykas' būtų lengviau paskaitomas ir kad išleidimo našta nekristų ant vieno kurio nors pečių, Šv. Raštas leidžiamas sąsiuviniais talkos būdu ir maždaug ta pačia chronologine eiga, kokia buvo parašytas ir pateko į pirmųjų tikinčiųjų rankas.

Jau išėjo 1-asis sąsiuvinis — "Pirmasis laiškas tesalonikiečiams" lietuviškai ir portugališkai, kad būtų lengviau suprantamas ir mažiau kalbantiems lietuviškai. Finansiškai jį parėmė Sao Paulo lietuvių skautų — skaučių "Palangos" vietininkija, taigi jaunimas. Šiomis dienomis išėjo 2-trasis sąsiuvinis — "Šv. Pauliaus laiškas galatams". Tekstas lietuviškas ir ispaniškas. Laidos mecenatas — Montevideo (Urugvajaus) Liet. Kat. Moterų Draugija.

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos 1981 metų kultūrinė premija $1000 teko JUOZUI STEMPUŽIUI (viduryje), ilgamečiui radijo programos "Tėvynės garsai" vedėjui Klevelande. Kairėje — valdybos pirm. dr. H. BRAZAITIS, dešinėje — iždininkas dr. D. DEGESYS

Nuotr. V. Bacevičiaus

Menas privalo nugalėti priespaudą

Generalinio Lietuvos konsulo Kanadoje dr. J. Žmuidzino žodis 26-tosioms Kanados Lietuvių Dienoms Toronte 1981.X.11

Šios Kanados Lietuvių Dienos vyksta po literatūros, dailės, dainos ir tautinio šokio vaivorykšte. Tai kūrybinės apraiškos, liudijančios, jog mūsų išeivijos kultūros medis gyvas.

Kalbant apie kultūrinę veiklą, savaime akys krypsta į mūsų tėvų žemę.

Ir ten matom, kad okupantas, be paliovos grasindamas, reikalauja, jog Lietuvos kultūrininkai visa savo kūryba tarnautų partijai, diegtų Lietuvos žmonėms ištikimybę komunizmo stabam, gerbtų rusą, tą vadinamąjį vyresnįjį brolį, nesipiktintų, kad didžiai brangus lietuviui Donelaičio Tolminkiemis rusiškai pavadintas Čistyje Prudy.

Šie keli faktai parodo, jog okupacijoj kiekvienas lietuvis yra dvasiškai surakintas, kad ten įvesta vergija ligi smegenų ląstelių. Tačiau, nepaisant to, kova dėl lietuvių tautos laisvės Tėvynėje vyksta ir kultūriniame lauke, ir prieš tikinčiųjų persekiojimą.

Todėl ir čia, išeivijoj, kultūros puoselėjimas sudaro neatskiriamą visos lietuvių tautos kovos dalį.

Kiekvienas lietuvis šviesuolis, kas jis būtų, poetas, rašytojas, mokslininkas, dailininkas, žurnalistas, filatelistas ar fotografas, dainos, muzikos, šokio ar teatro menininkas, — kuria ne sau, bet savo tautai. Žodžiu, jis, kurdamas moralines ir dvasines vertybes arba jas palaikydamas, įsijungia į bendrą mūsų likimine kovą.

Tautinės kultūros ugdymo reikšmę suprasdama, mūsų šviesuomenė davė 36-šių tomų "Lietuvių Enciklopediją" ir 6-šių tomų "Encyclopedia Lituanica". Tai lietuviškojo kūrybingumo stebuklas, tai mūsų atramos kelyje į Lietuvos laisvės atstatymą.

Todėl ir šis Kanados Lietuvių Dienų kultūrinis krustelėjimas Toronte yra itin sveikintinas. Su pagarba čia prisimintina tai, kad Lietuvos carinės okupacijos metais panašiu keliu, bet sunkesniu ėjo ir mūsų pirmtakai išeiviai Amerikoje. Taip veikdami, jie padėjo nugalėti pavergėjo priespaudą. Tad, sakyčiau, ne be pagrindo Romainas Rollandas, tas literatūros milžinas, kuris toks artimas lietuvių tautai dėl jo palankaus atsiliepimo apie Čiurlionį, yra pasakęs: " Menas privalo nugalėti priespaudą, ir jisai gali tai padaryti".

Kitas su malonumu pažymėtinas šių 26-tųjų Kanados Lietuvių Dienų bruožas tai tas, kad atsakingiausieji jų rengėjai yra iš tautinio atžalyno trys jaunuolės pirmininkės, kurios, pasirodydamos lietuviškos veiklos horizonte, užtikrina Kanados Lietuvių Bendruomenės vadovybės tęstinumą. Nuoširdžiai linkime joms geriausios sėkmės dirbant šviesiausiam Tėvynės rytojui.

Paliesdami literatūros vakarą, prisiminkime prancūzų poeto Jean Cocteau dyglią nuomonę apie kūrėjus. Pagal jį, poetai bei rašytojai yra panašūs į numirėlius, nes jis vaikšto nematomi tarp gyvųjų ir pastebimi tik po savo mirties.

Tokios galimos kritinės neregystės akivaizdoje keturių paskaitininkų atžvilgiu, bent aš norėčiau pasveikinti šiuos duosnios plunksnos talentus ir pareikšti jiem nuoširdžią padėką už jų nepaprastai įdomias paskaitas. Ačiū labai.

Baigdamas pastebėsiu, kad Lietuvos laisvės bylos padėtis nėra pasikeitusi: visos pasaulio didžiosios demokratijos TEBE-NEPRIPAŽĮSTA smurtinio Lietuvos įjungimo į vadinamą Sovietų Sąjungą. Todėl tebegalim tvirtai pasitikėti savo politine vizija, pagrįsta imperijų mirtingumu ir laisvės sąjūdžio galingumu, kad Lietuva tikrai vėl bus laisva.

Dar vienas enciklopedijos tomas

Jau planuojamas 37-tas "Lietuvių Enciklopedijos" tomas

Mintis leisti "Lietuvių Enciklopedijos" II papildymų tomą rado palankų atgarsį spaudoje ir laiškuose. Gauta daug laiškų, skatinančių nebedelsti su šiuo aktualiu reikalu. Tarp kitų motyvų užsimenama tai, kad išeivijoje sparčiai retėja senesnės kartos lituanistai, o jų prieauglis nežymus. Tebedelsiant darytųsi sunkiau rasti bendradarbių lietuviškiems dalykams. Tai ir skatina skubinti leisti II papildymų tomą.

Užsakymų, deja, nesuplaukė nė kelintos dalies tiek, kiek reikėtų, kad būtų galima iš prenumeratos išsiversti. Tenka remtis viltimi, kad darbą pradėjus atsiras daugiau prenumeratorių. Panašiai buvo ir tada, kai "LE" pradėta leisti prieš 30 metų. Bet norima štai ką pabrėžti. Nebus įmanoma spausdinti didesnio atsargos kiekio: viena, be reikalo tai pakeltų išlaidas; antra, sandėlyje užsigulėdamos knygos neša nuostolius. Taigi, kas iš tikrųjų mano ir norėtų užsisakyti II papildymų tomą, reikėtų nebedelsti įsirašyti į prenumeratorių skaičių. Leidyklai pinigų siųsti dar nereikia. Pakanka pranešti vardą, pavardę ir adresą.

Malonu pranešti, kad II papildymų tomą sutiko redaguoti **Simas Sužiedėlis**, buvęs "Encyclopedia Lituanica" redaktorius ir "LE" bandradarbis, **dr. Jurgis Gimbutas**, buvęs abiejų enciklopedijų skyriaus redaktorius, ir **dr. Juozas Girnius**, buvęs vienas iš 3 pagrindinių "LE" redaktorių. Po pasitarimo, įvykusio 1981 m. spalio pradžioje, nutarta pirmiausia sudaryti būsimojo "LE" tomo (XXXVII) kartoteką, t.y. išsamų vardyną asmenų ir dalykų, kuriuos papildymai turėtų apimti. Norima, kad nebūtų praleista nieko svarbesnio, kas yra įvykę per pastaruosius keliolika metų (nuo 1969). Kartoteka norima sudaryti iki 1982 m. sausio 15. Ji padėtų iš anksto apžvelgti visą medžiagą, numatyti atskirų straipsnių dydį ir viso tomo apimtį.

Kartotekos reikalu, prašant sugestijų, išsiuntinėta arti 100 laiškų buvusiems "LE" bendradarbiams ir kitiems savo srities specialistams. Tikimasi ir laukiama palankaus atsiliepimo. Prašomi taip pat visi, kas turi kokių pasiūlymų ar žinių, kurias vertėtų panaudoti papildymams, rašyti leidyklos ir redakcijos adresu: Lithuanian Encyclopedia Press, P. O. Box 95, South Boston, MA 02127, USA. Kadangi tuo tarpu prašome ne straipsnių, bet tiktai vardų ir dalykų, manoma nesunku būtų patenkinti redaktorių prašymą atsiliepti iki 1982 m. sausio 15 d.

Apsisprendęs leisti "LE" II papildymų tomą, tikiuosi sulaukti tokios pat visuotinės lietuvių visuomenės paramos, kaip ir leisdamas daugiatomį "Lietuvių Enciklopedijos" rinkinį.

Juozas Kapočius
"Lietuvių Enciklopedijos" leidėjas

Nauja Kanados Lietuvių Fondo taryba

Metinis KL Fondo susirinkimas įvyko lapkričio 21 d. Toronto Lietuvių Namuose. Jį pradėjo Fondo tarybos pirm. dr. A. Pacevičius, kuris toliau ir pirmininkavo, padedamas valdybos pirm. inž. E. Čuplinsko. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Simanavičius, OFM. Žodžiu sveikino: J. Kuraitė — KLB pirmininkė, Z. Bersėnaitė — Kanados Jaunimo Sąjungos pirm., St. Jokūbaitis — šaulių rinktinės vardu, Alg. Pacevičius — KLB Toronto apylinkės pirmininkas, A. Firavičius — Tautos Fondo vardu, kun. A. Simanavičius — Kunigų Vienybės vardu. Raštu sveikino dr. J. Žmuidzinas — gen. Lietuvos konsulas.

Iš iždininko pranešimo paaiškėjo, kad 1980 m. gruodžio 31 d. Fondo kapitalas buvo $325,020.59. Tais pat metais Fondo kapitalas paaugo $86,-978. Stambiausios aukos buvo palikimai: A. Juzeliūno — $19,-766, V. Ignaičio — $8,241. Iš palūkanų įvairioms organizacijoms (jos nesuminėtos) išmokėta $18,250 jų kultūrinei veiklai. Iš Kojelaičio stipendijų Fondo, kurį administruoja KLF paskirta komisija, išmokėta lituanistiką studijuojantiems studentams $2,258.

Investacijų komisija, vad. inž. H. Lapo, painformavo kuriuose bankuose laikomi Fondo pinigai, kurių palūkanos įvairuoja nuo 8% iki 21.25%. Diskusijose kilo painiavų dėl to, kad Fondo apyskaitos ir revizija subalansuota 1980 m. gruodžio 31 d., o susirinkimas vyksta 1981 m. lapkričio mėn., tad sunku buvo susivokti apie finansinę padėtį susirinkimo dieną. Tai pripažindamas, Fondo tarybos pirm. dr. A. Pacevičius paaiškino, kad rudenį šaukti susirinkimą tikrai negerai, tad ateityje jie bus šaukiami pavasarį.

Mandatų komisijai pranešus, kad susirinkime dalyvauja 66 pilnateisiai Fondo nariai su 283 balsais, prieita prie Fondo tarybos rinkimų. Slaptu balsavimu išrinkti (balsų gavimo eile): Algis Pacevičius, J. Bersėnas, Z. Bersėnaitė, V. Ignaitis, H. Lapas, K. Lukošius, E. Čuplinskas, L. Tamošauskas, J. Kuraitė, A. Bumbulis, dr. Ant. Pacevičius, P. Januška. Į revizijos komisiją vienbalsiai išrinkti — V. Bačėnas, J. Prišas ir Alf. Patamsis.

A.

KREDITAS IR JŪS

FAKTAI APIE TAI NEMOKAMAI

Kiekvienas vartotojas turėtų žinoti pagrindinius faktus apie pirkimą kreditan: kaip jį gauti, kaip juo naudotis ir kaip išsaugoti savo patikimumą. Taip pat Jūs turėtumėt žinoti ką daryti, jei kreditas neduodamas arba reikia patarimo.

Kiti svarbūs žinotini dalykai:
Vedybos — kaip jos veikia Jūsų patikimumą? Jūsų praeities ekonominiai dokumentai — ar galite juos peržiūrėti ir pakeisti? Įstatymai — kokios Jūsų teisės ir kokia atsakomybė?

Tai tiktai keli klausimai, gvildenami nemokamai gaunamoje knygelėje "The Facts About Credit And You". Jei norite gauti ją, rašykite; "Credit And You", Consumer Information Centre, 555 Yonge St., Toronto, Ont., M7A 2H6. Arba galite skambinti: (416) 963-1111 "collect".

NAME
ADDRESS
CITY/TOWN
PROV. CODE

Ministry of Consumer and Commercial Relations
Ontario
Gord Walker, Minister
William Davis, Premier
Ontario vyriausybė siekia padėti žmonėms

Hamiltoniškio "Aukuro" aktoriai, suvaidinę B. Pūkelevičiūtės 3 v. išdaigą "Antroji Salomėja painiavose" Niujorke. Iš kairės: Lietuvių Moterų Federacijos pirm. S. Valiukienė, režisorė E. Kudabienė, niujorkietis V. Žukauskas, Ina Kudabaitė; antroje eilėje: A. Mingėla, M. Kalvaitienė, K. Bungarda, M. Samatienė; trečioje eilėje: D. Jonikaitė, K. Kalvaitis. Nuotraukoje trūksta D. Kudabaitės, Alf. Stanevičiaus, K. Mikšio, St. Ilgūno, A. Bungardienės.

Varguolis, tapęs dvasios milžinu

Kun. dr. Viktoro Gidžiūno, OFM, knyga apie šv. Pranciškų Asyžietį

J. JAKŠTAS

Labai žymus ir daugeriopas Amerikos mokslininkas James Walsh 1907 m. paskelbė veikalą "Tryliktasis šimtmetis — visų šimtmečių didžiausias". Autorius labai plačiai apžvelgė, pradėjęs nuo universitetų, įvairius mokslus, turėjusius pradžią vis tryliktame šimtmetyje. Ryšium su mokslais suminėjo didelę daugybę asmenų, kūrusių naujus mokslus, menus ar pasižymėjusių didžiai originaliu gyvenimu bei veikla. Veikale randa vietos ir vienas iškiliausių XIII š. asmenų — šv. Pranciškus Asyžietis (1182-1226). Apie jį kalba autorius skyriuje "Pranciškus — renesanso tėvas".

Walšo skyriaus antraštė primena žymaus meno istoriko Henriko Thodes veikalo pavadinimą "Pranciškus Asyžietis ir renesanso meno pradžia Italijoje". Abu minėti istorikai siedino šv. Pranciškų su renesansu ne kaip to meto menininką, bet kaip didžiai paveikią visuomenei asmenybę, turėjusią įtakos net ir menininkų kūrybai.

1

Iš tikrųjų, Pranciškus paveikė ir menininkus, ir plačiąją visuomenę savo gyvenimu bei skelbiamomis idėjomis. Jis — tiesiog legendinė asmenybė, pasirinkusi kraštutinio beturčio gyvenimą, paniekinusi žemiškas gėrybes, ypač pinigus. Jis pasmerkė jau tuo laiku gimstantį kapitalizmo amžių. Jis, tarsi anų laikų trubadūras, tapo vaikščiojančiu pamokslininku ir kalbėjo minioms apie antžemišką pasaulį. Deja, nėra išlikusiu jo pamokslų pavyzdžių. Tik iš jo kelių amžininkų atsiminimų patiriama apie žavius jo pamokslus. "Po 10 metų šv. Pranciškaus pamokslavimo 5000 žmonių apsivilko pranciškonų mantijomis su juostomis" (Francois Mauriac). Jo sekėjų celės atsirado aplink Asyžių Umbrijoje ir Toskanoje. Dar Pranciškui gyvenant, jo garsas siekė už Italijos ribų, jo draugijos narių atsirado Prancūzijoje, Vokietijoje ir Anglijoje.

Viduramžiais ir visais laikais apie didelius, originalius žmones buvo kuriamos legendos, maišytos su tikrais gyvenimo faktais. Tad ir žymiųjų žmonių biografijos išėjo pusiau istorinės, pusiau legendinės. Tokio pobūdžio biografijos yra ir šv. Pranciškaus.

Seniausia jo biografija yra parašyta Tomo Čelaniečio (trumpai vadinamo Čelano 1190-1260). Jis rašė kaip ir oficialią Šventojo biografiją, pavestas popiežiaus Grigaliaus IX, kuris, dar kardinolu būdamas, globojo Pranciškų ir po dvejų jo mirties metų pripažino šventuoju (1228).

Yra parašytos dvi Čelano biografijos. Pirmoji parašyta patrauklių, maloniu, vietomis net poetišku stiliumi. Veikalas alsuoja didele meile ir pagarba vaizduojamam didvyriui. Jis daro įspūdį skaitytojui, kad autorius buvo nuoširdus ir teisingas Šventojo gyvenimo vaizduotojas.

Antros Čelano biografijos pirma dalis parašyta 1247 m. Joje vyrauja kalba apie neturtą. Ji pasidarė aktuali po Pranciškaus mirties, kai jo vietą užėmęs artimas bendrininkas Elija nukrypo nuo neturto idealo, nes, pildydamas popiežiaus valią, leido pranciškonams rinkti aukas puošniai Asyžiaus bazilikai pastatyti. Ji buvo skirta priglausti Šventojo palaikams.

Jai net kertinį akmenį pašventino pats popiežius. Bazilika buvo pastatyta per trumpą laiką surinktomis aukomis.

Tada atsirado ir dvi srovės pranciškonų gretose. Garsusis šv. Pranciškaus istorikas Paulius Sabatier vieną jų pavadino liberalų, kitą — spiritualų. Pirmoji srovė, taikydamasi prie gyvenimo reikalavimų, nutolo nuo kraštutinio neturto idealo, apsirūpino nuosavybėmis ir pradėjo gyventi vienuolynuose, kaip ir senesnieji vienuoliai. Antrieji linko sekti savo didžiuoju mokytoju ir gyventi vienutėse iš darbo ir išmaldų.

Kai Čelano rašė antros knygos antrą dalį, panaudojo jam sutelktą abiejų srovių mokinių medžiagą ir ją sudėjo į biografiją. Tad antra jo biografija išėjo ne tiek istorija, kiek faktų ir legendų rinkinys.

Garsiosios Čelano biografijos laikomasi iki naujausiu laiku. Net ir minėto Sabatier biografija (parašyta 1894 m.) ne be to pirmo biografo pavyzdžio (F. C. Burkitt. The study of the sources of life of St. Francis of Assisi: 1226-1926", 1926, p. 21).

2

Artėjant 800 metų (1182-1982) šv. Pranciškaus gimimo sukakčiai, viso pasaulio pranciškonai iš anksto jai ruošiasi. Štai žymiausias Lietuvos pranciškonų istorikas dr. V. Gidžiūnas, OFM, paskelbė veikalą "Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas" (1981). Populiariai parašytas dviejų dalių veikalas.

Pirmoji dalis skirta Šventojo gyvenimui, antroji — Lietuvos pranciškonų istorijai. Pirmoji dalis nėra įprasta biografija, kur būtų pavaizduotas vien asmens eitas gyvenimo ir veiklos kelias. Ji yra maždaug chronologiškai išdėstytų šv. Pranciškaus gyvenimo vaizdų rinkinys. Iš viso autorius pateikia 110 trumpų vaizdelių, sugrupuotų į 11 skyrių.

Atrodo, jo turėta intencija dėstyti palaidus vaizdus chronologinę eile, tačiau sunkiai sekėsi ją išlaikyti, nes didesnę veikalo dalį užima legendiniai pasakojimai. O jiems labai retai tinka chronologiniai rėmai. Legendos, stebuklai pirmauja mūsų autoriaus parašytoje šv. Pranciškaus istorijoje. Istoriniai faktai yra tarsi intarpai. Tai būdinga ne tik šv. Pranciškaus, bet ir daugumai šventųjų biografijų, vadinamų ir kitu žodžiu — hagiografijomis (nuo graikiško žodžio hagia — šventas).

Mums, naujųjų šimtmečių kartoms, pergyvenusioms apšvietos bei racionalizmo laikotarpius, nelengvai suprantami tie viduramžiniai laikai, kaip ir jų dalis — XIII šimtmetis. Tada žmonėms buvo ne vienas, bet du realūs pasauliai: pozityvinis (regimasis) ir trancendentinis (neregimasis). Žmonės gyveno šiuose dviejuose pasauliuose, kurie jiems nebuvo atsiriboję vienas nuo kito. Jie matė ir regimame pasaulyje atspindį transcendentinio. Tai jautė ypač pripažinti šventieji.

Šv. Pranciškus tuo ir buvo išskirtinė, originali asmenybė, kuri matė šio pasaulio kūriniuose kito pasaulio apraiškas. Iš čia jo meilė gamtai kaip dieviškai kūrinijai. Jis žavėjosi gamtos vaizdais, augalais, ypač gėlytėmis, rodė meilę žuvytėms, paukšteliams, žvėreliams. Šventojo įsijautimas į gamtos kūriniją stebino jo bendralaikius, kaip rodo jų kurtos legendos.

Legendos gausėjo ir po šventojo mirties. Jos sudarė integralinę jo biografijų dalį. Anų viduramžių laikų legendas reikia suprasti perkelta prasme, alegoriškai. Konkretūs jų pavyzdžiai ryškino Šventojo asmenybę. Jeigu pvz. legendoje kalbėta, kad Pranciškus ant kelio pastebėtą kirmelytę perkeldavo į saugią vietą, kad ji nebūtų sutraiškyta, tai nereiškia, jog jis tai darė. Legendos kūrėjas norėjo pasakyti, kad jis tai darytų. Arba tokia tiesiog sarkastiška legenda apie "draugą vilką", pateikiama V. Gidžiūno (62 skyr.). Legenda išreiškia nepaprastą Šventojo meilę, kuri veikdavo net piktuosius žvėris, kai jis patenkindavo jų gyvybiškus reikalavimus.

Išleisdamas trumpų vaizdelių knygą, V. Gidžiūnas davė lietuviams skaitytojams hagiografinės rašliavos pavyzdį. Tai naujiena mūsų istorinėje literatūroje ir dėlto verta ypatingo dėmesio. Skaitytojui turi būti patrauklūs ir prie teksto ridėti atitinkami paveiksliukai. Jie yra žymiųjų italų menininkų, renesansinio meno pradininkų kūriniai ar jų detalės. Gaila, kad prie jų nenurodyti autoriai ir nėra trumpų paaiškinimų.

3

Antroji dalis — Lietuvos pranciškonų istorija nuo Mindaugo laikų. Pasak autoriaus, pirmas lietuviškųjų kilčių apaštalas buvo pranciškonas Henrikas Liuksemburgietis. Jis popiežiaus Inocento IV 1247 m. paskyrimu tapo Žemgalos vyskupu ir po jos panaikinimo — Kuršo vyskupu. Abi vyskupijos apėmė ir žymią Lietuvos dalį. Tad V. Gidžiūno nuomone, Henrikas Liuksemburgietis gali būti laikomas pirmuoju Lietuvos vyskupu. Pirmų pranciškonų atsiradimas Lietuvoje praslinkus 20 metų nuo Šv. Pranciškaus mirties (1226) rodo jų greitą paplitimą net šiaurinėje Europoje.

Originaliai, trumpai pavaizduota pranciškonų veikla pagoniškoje Lietuvoje. Mokamai aprašomas jų veiklos tęstinumas pakrikštytoje Lietuvoje. Paaiškinami pranciškonų šakų, kaip observantų, konventualų ir benediktinų, pavadinimai. Čia atidesniam skaitytojui gal trūks Lietuvoje girdėto kapucinų vardo paminėjimo.

Duodamos trumpos istorijėlės visų Lietuvos pranciškonų iki 1795 m. Nuosekliai pavaizduojama, kaip iš per visą XIX š. išsilaikiusio Kretingos vienuolyno atgijo Lietuvos pranciškonai ir įsitvirtino nepriklausomybės metu. Nuo Lietuvos pranciškonų liūdno likimo aprašymo pereinama prie jų įsikūrimo Amerikoje. Čia ji istorija privedama iki šių dienų.

Tuo būdu paukščio skrydžiu teikiama įgudusio istoriko Lietuvos pranciškonų istorija per 700 metų.

Lituanistikos katedra universitete

Jau pasirašyta sutartis su Ilinojaus universiteto vadovybe

Penktasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas 1978 m. Toronte, Kanadoje, nutarė ir įpareigojo PLB valdybą rūpintis lituanistikos katedros steigimu. Tą nutarimą vykdydama, PLB valdyba trejus metus katedros reikalą rūpestingai studijavo, tyrė, tarėsi su akademikais ir 1981 m. kovo 1 d. galutinai nutarė lituanistikos katedrą steigti University of Illinois at Chicago Circle.

Po ilgesnių derybų bei svarstymų buvo paruoštas sutarties projektas, kurį patikrino teisininkai. PLB valdyba šią sutartį patvirtino 1981 m. spalio 14 d. posėdyje ir ją pasirašė 1981 m. lapkričio 20 d. su universiteto atstovais University of Illinois at Chicago Circle patalpose.

Šita sutartimi PLB valdyba įsipareigoja iki 1987 m. rugsėjo mėnesio katedrai surinkti 600,000 dol., o pats universitetas pridės dar 150,000 dol. Tad bendra suma katedros finansavimui yra 750,000 dol.

Surinkus ir įteikus 200,000 dol. iki 1983 m. rugsėjo 1 dienos, universitetas ieškos katedrai vadovo-profesoriaus. Jį pakvietus, katedra pradės oficialiai veikti 1984-85 mokslo metais.

Lituanistikos katedra yra pirmoji tautinė katedra šiame universitete, o taip pat ir pirmoji lituanistikos katedra laisvajame pasaulyje.

PLB valdyba dėkoja lietuvių visuomenei už iki šiol rodytą didelį dėmesį katedros reikalams. Giliai tikime, kad ir ateityje šis dėmesys bei reikalinga finansinė parama greitai įgyvendins lituanistikos katedrą kaip išeivijos lietuvių vertingą įnašą mūsų tautinės kultūros išlaikymui ir ugdymui.

Pinigus lituanistikos katedrai renka specialus PLB fondas. Aukas ir testamentinius palikimus rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION vardu ir siųsti: **Lithuanian World Community, PLB Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.** Visos aukos JAV-se yra atleidžiamos nuo mokesčių. Lithuanian World Community Foundation (PLB Fondas) yra "not for profit" Illinois korporacija, turinti visus nuo mokesčių atleidimus ir veikianti pagal IRS įstatymų 501(c) 3 skyrių. Šios korporacijos vadovybę sudaro pirmininkas Vytautas Kamantas, iždininkas Povilas Kilius, nariai — Saulius Čyvas, Vaclovas Kleiza, Kazys Laukaitis ir dr. Antanas Razma.

PLB Inf.

Pasirašymo iškilmė

Į sutarties pasirašymo iškilmę Ilinojaus universiteto patalpose (Chicago Circle) 1981. XI. 20 susirinko apie 150 kviestinių asmenų — universiteto atstovų, PLB valdybos žmonių bei visuomenės veikėjų. Iškilmėje dalyvavo vysk. V. Brizgys, gen. konsulė J. Daužvardienė, Lietuvių Gydytojų Draugijos pirm. dr. J. Valaitis, Lietuvių Fondo pirm. dr. A. Razma ir kiti.

Iškilmės proga buvo suruoštas priėmimas su lietuvišku raguoliu bei kitais skanėstais, su vynu ir kava.

Sutartį iš lietuvių pusės pasirašė PLB pirm. inž. V. Kamantas ir dr. A. Razma kaip PLB atstovas, iš universiteto pusės — dr. Reid (?). Kalbas pasakė V. Kamantas, J. Daužvardienė, ir un-to atstovai. Universiteto kancleris padėkojo už didelį lietuvių įnašą į šios mokslo įstaigos darbuotę ir pabrėžė, kad tai pirmoji tokio pobūdžio katedra humanitarinių mokslų srityje. Tai esąs pavyzdys ir kitom tautybėm. Universiteto plėtimo direktorius pareiškė, kad Lietuvos okupacija yra laikina, kad vėl atsistatys nepriklausoma Lietuva. O kol Vilnius nebus laisvas atlikti nepriklausomo universiteto paskirtį, tai galės padaryti čikagiškė lituanistikos katedra akademinėje srityje.

Pažymėtina, kad šiuo metu Ilinojaus universitetas savo didumu yra septintas JAV-se. Jis turi tris dalis — Urbanoje (150 mylių nuo Čikagos), medicinos centrą Čikagoje ir Circle Campus. Pastarosios dvi dalys neseniai buvo sujungtos, nes yra tik pusės mylios atstume.

Lituanistikos katedra pradės veikti 1984 m. Ligi to laiko bus telkiamos lėšos ir ruošiamasi akademiniam darbui. Ši katedra bus lituanistinių studijų centras, apimantis ne tik lietuvių kalbą bei literatūrą, bet ir kitas artimas šakas pagal turimas galimybes. Ji bus pastovus steigiothers, veiksiantis nepriklausomai nuo dabartinių lietuvių kalbos kursų, kuriuose yra net 16 dalykų. Jie veikia slavistikos departamente ir yra finansuojami paties universiteto. Jie turės būti suderinti su naujai įsteigta lituanistikos katedra. Prie pastarosios bus sudaryta patarėjų grupė, kuri siūlys kandidatus į profesorius, drauge su universiteto vadovybe seks studijų eigą.

Lėšoms tvarkyti sudarytas specialus PLB fondas, inkorporuotas valdžioje. Be to, lėšoms telkti sudaromas komitetas, kuris skelbs ir vykdys lėšų telkimo vajų ne tik JAV-se, bet ir kitose laisvojo pasaulio šalyse. Pradžią jau yra padarę PLB valdybos nariai, paaukoję tam reikalui po $1000. Tikimasi, kad visuomenė bus duosni lituanistikos katedrai, ir kai ateis jos atidarymo laikas, lėšų netrūks, o jaunimas pakankamai domėsis naujuoju mokslo židiniu. **K.**

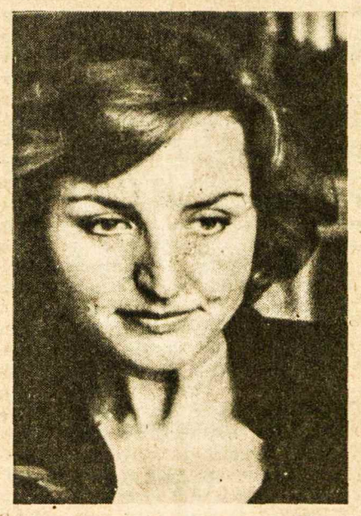

Dail. Krištolaitytė Toronte

Š.m. gruodžio 5-6 dienomis Toronto lietuvių visuomenė turės progą pamatyti dail. Vidos Krištolaitytės meno darbus Prisikėlimo parodų salėje. Parodą rengia KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo par. skyrius.

V. Krištolaitytė studijavo meną Ilinojaus universitete ir meno institute Čikagoje. Tapybos ir grafikos magistrės laipsnį gavo Pratt institute Niujorke. Kurį laiką dėstė meną gimnazijose ir pačiame Pratt institute. Šiuo metu ji yra atsidėjusi kūrybai ir dirba savo meno studijoje Niujorke. **R.**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. BRONIUS MURINO tapybos darbų paroda spalio 9-18 d.d. savo naujos veiklos sezoną pradėjo Čikagos Jaunimo Centre veikianti M. K. Čiurlionio galerija. Parodos globėjų vardu kalbėjo Lietuvių Dantų Gydytojų Draugijos pirm. E. Baltrušaitienė. Ji pranešė, kad spaudai jau yra paruoštas dail. B. Murino kūrinių albumas, turėsiantis 22 spalvotas ir 23 nespalvotas jo darbų reprodukcijas. Dail. Adolfas Valeška apibūdino B. Murino kūrybos stilių, kuriam esąs būdingas skaidrus spalvingumas, tautinio charakterio išsaugojimas, nors dailininką dabar supa svetimi gamtovaizdžiai. Parodai B. Murinas buvo sutelkęs 50 įvairių kūrinių, kurių didžiąją dalį sudarė gamtovaizdžiai.

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS New Haven, Conn., klubas rugsėjo 19 d. surengė literatūros vakarą Šv. Kazimiero parapijos salėje. Įdomų pranešimą apie dabartinę okupuotos Lietuvos poeziją bei kelių iškiliausių poetų kūrybines pastangas padarė Tomas Venclova, vėliau atsakinėjęs į dalyvių klausimus. Lietuvių poetų kūrinius deklamavo buvęs Kauno dramos teatro aktorius Vytautas Valiukas, Irena Veblaitienė ir Vaiva Vėbraitė-Gustienė. Tomas Venclova skaitė kelis savo kūrinius ir vertimus. Moterų klubui, atgaivinusiam literatūros vakarus, vadovauja Salomėja Valiukienė.

SOL. IRENA STANKŪNAITĖ-SILVA, lyrinis sopranas, spalio 27 d. mirė vėžio liga New Jersey, sulaukusi vos 41 metų amžiaus. Velionė buvo kompoz. Juozo Stankūno dukra, gimusi Brazilijoje. Į JAV su tėvais atvyko ir New Jersey apsigyveno 1949 m. Velionė 1962 m. baigė Juilliardo konservatoriją Niujorke, dainavo įvariuose koncertuose lietuviams ir amerikiečiams, atlikdavo pagrindinius vaidmenis Patersono operoje. Čikagiečiams ji pažįstama iš programos atlikimo viename "Draugo" romanų konkurso premijos įteikime. Velionies ypač liūdi New Jersey ir Niujorko lietuviai, dažnai girdėję jos dainavimą.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRO MOTERŲ KLUBAS, vadovaujamas pirm. Salomėjos Endrijonienės, spalio 30 d. vakaronę kavinėje paskyrė susipažinimui su naujausia Julijos Švabaitės poezijos knyga "Vilties ledinė valtis". Apie J. Švabaitės kūrybą ir jos trečią poezijos rinkinį kalbėjo dr. M. Saulaitytė-Stankuvienė. Ištraukas iš "Vilties ledinės valties" skaitė Rasa Kaminskaitė ir Daiva Merkelytė. Pati autorė programon įsijungė keliais eilėraščiais iš ankstyvesnių savo rinkinių ir didesniu jų pluoštu iš viltimi tapusios ledinės valties. "Ateities" leidykla, kuriai priklauso ir "Vilties ledinė valtis", vakaronėje turėjo savo knygų stalą. Vakaronės dalyviai naująjį J. Švabaitės poezijos rinkinį galėjo įsigyti su jos autografu.

"NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJOS" antrojo tomo išleidimas užsidelsė dėl jo autoriaus a. a. Prano Čepėno mirties. Knygos išleidimu rūpinasi Dr. Kazio Griniaus fondas, 2523 West 69th St., Chicago, IL 60629, USA.

LIETUVIŠKOJE ČIKAGOS "GALERIJOJE" spalio 6-25 d. d. buvo surengta dail. Vytauto Igno grafikos darbų paroda, kuriai jis sutelkė 32 nespalvotus lino ir medžio raižinius. Nemaža jų dalis sukurta 1981 m. Dail. V. Ignas yra lietuvių liaudies meno puoselėtojas, savo kūriniuose talentingai panaudojantis jos simbolius. Čikagiškėje parodoje Lietuvai buvo skirti tokie raižiniai, kaip "Suvalkija", "Dzūkija", "Augštaitija", "Žemaitija", "Vilnius", "Kaunas", "Klaipėda".

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO Bostono skyrius su savo vadove Ina Nenortiene spalio 18 d. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje surengė įdomią lietuvių dailininkų knygženklių parodą su dr. Vitolio Vengrio paskaita. Pastarasis turi veterinarijos doktoratą ir dirba Vašingtone virusų tyrimo srityje, savo laisvalaikį jau daug metų skirdamas knygženkliams. Paskaitoje jis palietė visą knygženklių istoriją, pradėdamas ją nuo Egipto faraonų, gyvenusių prieš 3000 metų. Viduramžiais knygos netgi būdavo prirakinamos prie sienų grandinėmis, kad kas jų nepavogtų. Kartais netgi būdavo pridedami perspėjantieji užrašai: "Kas tos knygos neatiduos, pragaran nuvažiuos". Knygženkliams tada buvo vartojama lotynų kalba su didikų herbais ir karalių insignijomis. Didžioji dr. V. Vengrio paskaitos dalis buvo skirta knygženkliams Lietuvoje, kur jų pasirodymas esąs susietas su karaliaus Zigmanto laikais. Seniausias knygženklis, turintis 1518 m. datą, dabar atsidūręs Leningrade. Pirmuoju knygženklių tyrinėtoju Lietuvoje laikomas Paulius Galaunė. Ypač įdomūs esą knygženkliai Radvilų knygų, dovanotų Karaliaučiaus universitetui. Yra išlikęs ir vienas M. K. Čiurlionio sukurtas knygženklis. Aplamai knygženkliai turi dvejopą paskirtį: jie pirmiausia ženklina knygos savininką, bet kartu duoda ir žinių apie jį. Mat knygženklį kūręs dailininkas dažniausiai pasirenka tam asmeniui būdingas knygženklio detales, susietas su jo profesija ar talentu. Knygženklių tyrinėjimas bei jų rinkimas dabar labai paplitęs visame pasaulyje. Rengiami net tarptautiniai knygženklininkų kongresai.

MUZIKINIS TEATRAS lapkričio 6 d. kauniečius pakvietė į pirmąją šio sezono premjerą, kuriai buvo pasirinkta komiškoji anglų kompoz. B. Britteno opera "Albertas Heringas". Jos libretą į lietuvių kalbą išvertė poetė V. Palčinskaitė. Premjerą paruošė rež. R. Vaitkevičius ir dirigentas S. Čepinskis. Opera "Albertas Heringas" Lietuvoje pastatyta pirmą kartą. Muzikinis teatras prieš keletą metų kauniečius supažindino su to paties kompozitoriaus vaikams skirtu kūriniu "Statome operą". Į ateities planus yra įtraukta dar viena B. Britteno opera vaikams — "Aukso pražūtis".

GERIAUSIŲ SMUIKŲ KONKURSĄ Rygoje laimėjo Klaipėdos S. Šimkaus augštesniosios muzikos mokyklos instrumentų derintojo Napoleono Papreckio gaminys. N. Papreckio tėvas buvo savamokslis muzikantas, grodavęs kaimo vestuvėse. Smuikelį augdamas čirpino ir sūnus, vėliau susižavėjęs meistrystė, panorėjęs pagaminti smuiką, skambesnį už tėvo. Ilgus metus jis studijavo specialią literatūrą, jieškojo skambumui palankaus klevo, ilgus vakarus praleido dirbtuvėse. Rygos konkurse baltiečiai styginių instrumentų specialistai tą N. Papreckio pagamintą smuiką pripažino geriausiu.

DAIL. ANTANO ŽMUIDZINAVIČIAUS atminimui skirtas muzėjus atidarytas Dzūkijos Balkūnų kaime. Šia proga jo 84 darbų parodą surengė Alytaus kraštotyros muzėjus, lankytojus supažindindamas su iš Dzūkijos kilusio dailininko kūryba bei jo gyvenimo keliu. Nedidelė dail A. Žmuidzinavičiaus kūrinių paroda Alytuje buvo surengta jau 1938 m.

BULGARIJOS LEIDYKLA "PARTIZDAT" išleido Alfonso Bieliausko romaną "Ji mylėjo Paulį", išverstą lietuvių literatūros propaguotojo Ivano Trojanskio. Pastarojo pastangų dėka jau anksčiau Bulgarijoje buvo išleistas A. Bieliausko "Kauno romanas".

DRUSKININKŲ "DRAUGYSTĖS" SANATORIJOJE įvyko vilniečio fotografo Stasio Eitmanavičiaus 28-nių nuotraukų paroda. Didžiąją jų dalį sudarė portretai ir gamtovaizdžiai.

RYGOS LEIDYKLA "LIESMA" masiniu tiražu išleido lietuvių poetų vaikams eilėraščių rinktinę "Lietuvos nykštukai". Ją paruošė ir žodį apie autorius parašė poetė Daina Avuotinia. Rinkinin yra įtraukti J. Degutytės, K. Kubilinsko, Justino Marcinkevičiaus, V. Palčinskaitės ir M. Vainilaičio eilėraščiai.

PETRAS BARAVYKAS, baleto šokėjas, mirė Vilniuje spalio 20 d., sulaukęs 67 metų amžiaus. Velionis buvo baigęs Kauno teatro baleto studiją, baletui paskyręs 27 metus. Pasižymėjo kaip talentingas charakterinių vaidmenų atlikėjas. Ilgametų vaidmenų sąraše minėtini: Pliaugos vaidmuo J. Juzeliūno balete "Ant marių kranto", Trimpos — J. Pakalnio "Sužadėtinėje", Perėjūno — J. Indros "Audronėje", Rotbarto — P. Čaikovskio "Gulbių ežere". Pokaryje reiškėsi ir kaip baletmeisteris, paruošdamas baleto šokius operose, padėdamas atnaujinti J. Pakalnio "Sužadėtinę". Pedagoginį darbą dirbo Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos choreografijos skyriuje.

VILNIAUS "AŽUOLIUKO" CHORAS prieš septynerius metus pradėjo draugystės ryšius su čekų vaikų choru iš Pardubicės miesto. Abu chorai beveik kasmet surengia bendrus koncertus Čekoslovakijoje, Lietuvoje, dalyvauja festivaliuose. Tokiu atveju jie vadinasi tarptautiniu mišriu choru "Juventus cantans amicans" ("Dainuojantis draugaujantis jaunimas"). Bendri šio junginio koncertai neseniai buvo surengti Vilniuje, Kaune ir Druskininkuose. Juose čekų ir lietuvių kalbomis buvo atliktos P. Ebeno, M. Raichlo, J. Hurniko, R. Žygaičio ir J. Naujalio dainos. Dirigavo svečių vadovas V. Novakas ir "Ažuoliuko" vyr. dirigentas V. Miškinis, akompanavo svečias P. Šumikas ir vilnietis B. Vasiliauskas.

KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIJA kasmet surengia jau tradicinėmis tapusias kauniečių dailininkų darbų rudens parodas. Šiemetinė parodoje dalyvavo apie 80 dailininkų su 131 įvairios technikos tapybos kūriniu, 29 skulptūromis, 40 grafikos lakštų. Įdomiais portretais pasižymėjo — P. Stauskas, M. Ostrauskas, V. Zalensienė, A. Pociūtė, E. Survila ir A. Mikalauskas. Nemažo lankytojų dėmesio susilaukė gamtovaizdžiai: R. Kalpoko "Rytas Klaipėdos uoste", K. Žitkaus "Pavėsis", "Pociūnų gojelis", V. Banaičio "Uoste", S. Juknienės "Senoji Ryga", Č. Kontrimo "Pirmasis sniegas", V. Slavinsko "Pavasaris prie Kuršių nerijos", E. Jaudegytės "Prieš lietų", E. Pranckūno "Plateliai", J. Zalenso "Tėvo gimtinė" ir kt. L. Sriuoga, vienas žymiausių skulptorių, buvo sukūręs sėdinčio dramaturgo Juozo Grušo skulptūrą. Grafikai atstovavo M. Jakniūtės didelio formato litografijos "Tylos sodas", "Sparnuotos žemiškos mintys", "Egoizmo fenomenas", E. Saladžiaus monotipijų triptikas "Pažaislis", V. Kneižytės iliustracijos A. Vienuolio knygai "Padavimai ir legendos", M. Jonušauskienės ciklas "Žeme, žydėk", J. Mozūraitės-Klemkienės ir G. Kalpoko lino raižiniai. **V. Kst.**

Atsiųsta paminėti

EVANGELIJOS ŠVIESA, trimėnesinis krikščioniškos minties leidinys (protestantų). Ats. red. K. Burbulys, redaktorius P. Enskaitis, 34 Cline Ave, N., Hamilton, Ont. L8S 3Z4.

PASAULIO LIETUVIS, 1981 m. 10 nr. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės mėnraštis, redaguojamas Broniaus Nainio. Adresas: Pasaulio Lietuvis, 5620 S. Claremont Ave, Chicago, IL 60636, USA. Metinė prenumerata — $8 JAV.

Antanas Maceina, ASMUO IR ISTORIJA. Serija "Mūsų idėjos dabarties šviesoje" 1 nr. Išleido "Ateitis" (17689 Goldwin Dr., Southfield, MI. 48075, USA), 1981 m., 92 psl. Kaina — $4.00.

Julija Švabaitė, VILTIES LEDINĖ VALTIS. Eilėraščiai. Aplankas — Danguolės Stončiūtės. Išleido "Ateitis" (17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075). Literatūros serija 21 nr. 1981 m., 104 psl. Kaina — $7.00.

VYTIS, oficialus Lietuvos vyčių organas anglų ir lietuvių kalbomis, 1981 m. rugpjūtis - rugsėjis. Redaguoja Loretta I. Stukas, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060, USA.

XXVI-SIOS KANADOS DIENOS. The XXVI-th Lithuanian-Canadian Days. Metraštis. 1981.X.9-11. KLB Toronto apylinkės ir KLB kultūros komisijos leidinys, 128 psl. Redaktorius — J. V. Danys, viršelis — A. Vekterytės.

Marija Aukštaitė, NUBANGAVĘ KŪDIKYSTĖS DIENOS. Autobiografija. Viršelį piešė dail. J. A. Navikevičius, kalbą peržiūrėjo Česlovas Senkevičius, išleido A. F. Navikevičius. Toronto 1981 m., 233 psl. Kaina — $7.00.

Sofija Ambrazevičienė, LEMTIS SŪKURY. Autobiografinė apysaka. Aplankas ir viršelis — Petro Aleksos. Tiražas — 500 egz. Čikaga 1981 m., 133 psl. Kaina — $4.00.

LIETUVIŲ DIENOS, 1981 m. spalio mėnesio. Numeris skirtas poetei K. Grigaitytei, laimėjusiai 1980 m. Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją. Leidėjas — A. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, USA.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414
AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14½%
180-185 d. term. ind. 14 %
term. indėlius 1 metų 13½%
term. indėlius 3 metų 13 %
pensijų s-tą 15 %
spec. taup. s-tą 14½%
taupomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 19 %
mortgičius nuo 18 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way; važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kad jis net peržengė demokratijos ribas Toronte įvykusiame Ontario Darbo Federacijos atstovų suvažiavime, prabildamas beveik apie atvirą revoliuciją. Pasak jo, sekančios demontstracijos įvyks ne aikštėje prie parlamento, o jo rūmuose.

Ontario Darbo Federacijos atstovų suvažiavimas vėl atskleidė jos pirm. C. Pilkey bei kitų šios provincijos unijų vadovų visišką nesusigaudymą ekonominiuose reikaluose. Kaip gi kitaip gali suprasti jų reikalavimą 32 valandų darbo savaitės, apmokamų atostogų motinai ir tėvui kūdikio gimimo proga, minimalaus valandinio $5.75 atlyginimo, bankų suvalstybinimo, draudimo išvežti kapitalą iš Kanados, pajamų mokesčio padidinimo kasyklų ir miškų pramonei, valdžios paramos išsilaikyti negalinčioms kanadiečių įmonėms? Liūdniausia, kad tokie reikalavimai keliami tokiu metu, kai pramonės plėtimąsi pristabdė investacijų iš užsienio sumažėjimas, kai darbovietės neįstengia parduoti savo gaminių ir dėl jų pertekliaus yra priverstos atleidinėti darbininkus, uždaryti įmones. Suvažiavimas griežtai pasmerkė JAV "General Motors" direktoriaus R. Smitho pasiūlymą automobilių gamyklos unijai sumažinti valandinius atlyginimus $3, kad vėl būtų išjudintas visiškai sumenkėjęs automobilių pardavimas, kuris yra skaudžiai palietęs ir Kanadą. Esą Kanados automobilių gamintojų unija niekada nesutiks su betkokiu atlyginimų sumažinimu. Jai, atrodo, visiškai nesvarbu, kad už unijos narius menkesnį atlyginimą gaunantys kanadiečiai automobilių negali įsigyti dėl jų peraugštų kainų, kad Chryslerio bendrovė buvo priėjusi prie bankroto, turėjo šauktis JAV ir Kanados vyriausybių finansinės paramos. Tokios pagalbos prireikė ir žemės ūkio mašinas gaminančiai Kanados Massey-Ferguson bendrovei, atleidinėjančiai darbininkus. Unijų vadai reikalauja nuolatinio atlyginimų didinimo, kai įmonės nesusilaukia jokio gamybos padidėjimo. Tokiu atveju joms belieka viena išeitis — gaminių pabranginimas padidėjusioms išlaidoms padengti. Kai tų gaminių jau neįstengiama parduoti, unijos kaltina įgesnį importą iš užsienio, reikalauja, kad jis būtų sustabdytas. Vadams nė į galvą neateina mintis, kad užsienis taip pat gali atsilyginti importo iš Kanados suvaržymu.

Ontario vyriausybė atšaukė 7% prekybos mokestį iki gruodžio 1 d. provincijoje parduodamiems automobiliams, kad būtų sumažintas 1981 m. modelių perteklius. Ši nuolaida nudžiugino automobilius parduodančias įmones, bet ja nelabai džiaugiasi automobilių gamyklos. Asmenys, už pigesnes kainas įsigiję šiemetinius automobilius, jų tikrai nepirks sekančiais metais. Kaip tada juos reikės parduoti sugrįžus 7% prekybos mokesčio kainoms? Spaudoje pasigirdo balsų, kad kaikurie automobilių pardavėjai šiemetinius gaminius netgi skubiai atsiveža iš Kvebeko provincijos, kur prekybos mokestis tebėra nesumažintas.

Ontario švietimo ministerė B. Stephenson svarsto pasiūlytą švietimo reformą, kuri mokyklos ir gimnazijos kursą sumažintų nuo 13-kos iki 12-kos klasių. Ontario yra vienintelė provincija Kanadoje, turinti XIII klasę. Kitose vidurinis išsilavinimas užbaigiamas XII-ta klase. Paruoštas projektas penkias gimnazijos kurso klases sumažintų iki keturių. Jose būtų padidintas ir sustiprintas privalomų dalykų dėstymas, sumažinant laisvą pasirinkimą moksleiviams. Kaikurie gimnazijos kursai būtų pradedami dėstyti nuo IV klasės. Pilna valdžios parama katalikų gimnazijoms būtų nutraukta tik paskutinėm dviem klasėm — XI ir XII. Naujoji dvylikos klasių sistema pilnai įsigaliotų 1990 m., kai paskutinius atestatus gautų XIII klasės absolventai, pirmus — XII klasės. Laikraščiai savo vedamaisiais pasisako už naujos sistemos įvedimą, o jai priešinasi tik mokytojai, kuriems teko neesminis lengvų dalykų dėstymas. Dėl moksleiviams suteiktų pasirinkimų universitetai jau seniai skundžiasi, kad kaikurie gimnazijų absolventai nėra apvaldę anglų kalbos rašybos, perdaug silpni matematikoje. Jiems reikia papildomų kursų universitetuose. Prie šio absurdo Ontario švietimą privedė naujų kelių jieškoję pedagogai, duodantys perdidelę pasirinkimo laisvę moksleiviams.

Konservatorių atstovas E. MacKay Kanados parlamente pažėrė aštrių priekaištų komunistinei Čekoslovakijos vyriausybei, išnaudojančiai išeivius, kurie jau yra tapę Kanados piliečiais. Esą šantažo būdu iš jų reikalaujama dolerių, o iš tų, kurie yra tapę augštesniais valdžios tarnautojais, siekiama valdžią liečiančių informacijų. RC MP policijos reikalus tvarkantis ministeris R. Kaplanas prisipažino, kad yra žinomi tokie atvejai. Pasak jo, ne tik Čekoslovakija, bet ir kitos komunistinės valstybės Kanados piliečius vis dar tebelaiko savo piliečiais. Jeigu jos pradeda reikalauti žinių ar pinigų iš Kanados piliečio, apie tai jis turi painformuoti atitinkamas valdžios įstaigas. Daugiau žinių apie buvusių čekoslovakų išnaudojimą Kanadoje parūpino Kanados Čekoslovakų Sąjungos pirm. J. G. Corn. Esą spaudimas Čekoslovakijoje gimusiam Kanados piliečiui pradedamas tada, kai jis nori apsilankyti Čekoslovakijoje ir nori gauti vizą ambasadoje. Jam patariama pirmiausia "sunormalinti" ryšius su Čekoslovakijos ambasada. Tas "sunormalinimas" atliekamas ambasadai įteikiamomis dolerių sumomis nuo 300 iki 3000. Po to tenka atsakyti į daugelį anketos klausimų, liečiančių ištikimybę komunistinei Čekoslovakijai, jos pilietybei. Sumokėjusiems kyšį pripažįstami Kanados pasai, išduodamos vizos. Iš tų, kurie kyšio atsisako, reikalaujama, kad jie įsigytų Čekoslovakijos pasą. Kanadoje yra 90.000 Čekoslovakijoje gimusių asmenų, turinčių Kanados pilietybę. Spėjama, kad keli tūkstančiai Čekoslovakijos ambasadai davė reikalaujamus kyšius. Šiuo nelegaliu metodu komunistinis Čekoslovakijos režimas susilaukė didokos dolerių sumos.

SPORTAS LIETUVOJE

Pirmosios lygos futbolo pirmenybes Vilniaus "Žalgiris" užbaigė VI vietoje, surinkęs 46 taškus. Šį sezoną žalgiriečiai padarė nemažą pažangą 24-rių šios lygos komandų lentelėje. Pirmąsias dvi vietas išsikovojusios komandos — Charkovo "Metalistas" (62 tšk.) ir Kutaisio "Torpedo" (56 tšk.) sekantį sezoną žais jau augščiausioje futbolo lygoje, iki kurios "Žalgiriui" vis dar tolokas kelias. Penkios komandos, pirmenybes užbaigusios paskutinėse vietose, bus perkeltos į žemesnę antrąją lygą.

Kauno kūno kultūros institute specialia vakarone paminėta krepšinio sukaktis. Oficialiai teigiama, kad ji buvo dviguba: esą šiemet sukako 75 metai krepšiniui "mūsų šalyje", o sekančiais metais sukaks 60 metų Lietuvos krepšiniui. Krepšinio žaidimą sukūrė kanadietis James Naismith (1861 — 1939). Pirmos oficialios rungtynės įvyko 1892 m. Vėliau krepšinis ypač paplito JAV, kur dabar laikomas tautiniu sportu. Kauniškiame minėjime keistai atrodo deimantinė krepšinio sukaktis "mūsų šalyje", kuria suprantama Sovietų Sąjunga. Atseit, pirmos krepšinio rungtynės jau 1906 m. įvyko anuometinėje carinėje Rusijoje. Tai turbūt tėra propagandinis burbulas rusams garsinti. Institute surengtoje vakaronėje pagrindinis dėmesys teko Lietuvos krepšiniui, kurio veikla pradėta pirmomis 1922 m. rungtynėmis Kaune tarp Kauno rinktinės ir LFLS komandos. Minėjime dalyvavo: pirmoji Lietuvos pasaulio čempijonė J. Daktaraitė, olimpinių žaidinių vicečempijonai, Europos bei Sovietų Sąjungos čempijonai — S. Stonkus, S. Butautas, J. Laguневičius, A. Kudzys, L. Tendzegolskis, V. Sercevičius, žymieji krepšininkai — O. Butautienė, V. Bimba, V. Garastas. Dabartinei krepšininkų kartai atstovavo geriausias Lietuvos krepšininkas, olimpinių bei pasaulio žaidynių prizininkas ir Europos čempijonas S. Jovaiša, jaunimo krepšiniui — R. Butautas, vaikų krepšiniui — dešimtmetis V. Stankevičius. Vakaronei vadovavo instituto krepšinio skyriaus specialistai D. Daukšaitė ir J. Dambrauskas. Užbaigus pokalbį apie Lietuvos krepšinio praeitį ir dabartį, koncertinę programą atliko Lietuvos veterinarijos akademijos liaudies ansamblis "Verpeta".

Yra mažytė liekana.

Vicečempijonais kulkinio šaudymo neolimpinių rungčių pirmenybėse Suchumyje tapo du lietuviai. V. Turla laimėjo sidabro medalį serijiniame šaudyme mažo kalibro pistoletu, išmušęs 576 taškus. Vilnietė Auksė Treinytė tokį laimėjimą pasiekė pneumatiniu pistoletu, surinkusi 386 taškus.

Torontietė akordeonistė DANA PARGAUSKAITĖ, laimėjusi aukso medalį Nuotr. V. Bubelio

Ateitininkų žinios

Visi vienetai sparčiai ruošiasi Kūčioms. Būrelių globėjai teikia informacijas apie specialius susirinkimus, kuriuose ruošiama programa.

Bendros ateitininkų Kūčios bus gruodžio 13, sekmadienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti. Kaina: suaugusiems $5, studentams $3, vaikams $2.

Dėkojame p. Paliui už $5 auką.

• **Esame didingos istorijos tauta ne tik laimėjimais, bet ir pralaimėjimais — ne tik Žalgiriu, bet ir Kražiais.** DR. J. GIRNIUS

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

SPORTAS VISUR

Leonas Rautinšas sėkmingai pradėjo naująjį krepšinio sezoną. Draugiškose rungtynėse prieš Jugoslavijos meisterį Ciboną iškovojo daugiausia krepšių — 20. Šias rungtynes laimėjo Sirakūzų universitetas pasekme 87-62.

Vida Vaitkūnaitė ir toliau sėkmingai žaidžia krepšinį. Rungtynėse prieš Kipling mokyklą ji sumetė 22 krepšius. Jos mokykla laimėjo šias rungtynes 61-31 pasekme ir kol kas laikosi be pralaimėjimų.

Valentinas Mačiulis, šiuo momentu gyvenantis Toronte, tuoj po II D. karo Anglijoje pasižymėjo kaip iškilus pusvidutinio svorio boksininkas. Iš turėtų 42 kovų tik 3 tėra pralaimėjęs.

Ričardas Butkus, buvęs amerikietiško futbolo žaidėjas, nusiskundė, kad žmonės jį daugiau atpažįsta kaip alaus reklamuotoją, negu kaip žaidėją. Šešių pėdų ir 3 colių ūgio, sveriantis 250 svarų, visą laiką geriausias vidurio žaidėjas, buvo kietas, bet priešininkų gerbiamas. "Nedaug ką galiu pakeisti, jei Dievas mane tokį sutvėrė, tačiau viduje esu švelnus kaip katytė. Mėgau žaisti futbolą ir žaidžiau, kol galėjau."

Jonas Karpis turi gero krepšininko ūgį ir talentą, tačiau pasiekti didįjį krepšinį to dar nepakanka. Reikia turėti ryžtą to siekti, įdėti nemažai darbo bei pastangų. Atrodo, Jonas tam atidžiai ruošiasi. Labai daug bėgioja, kilnoja sunkumus ir jaučiasi fiziškai žymiai sustiprėjęs. Praėjusią vasarą su Leonu Rautinšu aplankė daugelį JAV universitetu, susipažino su komandų treneriais, žaidė krepšinį keliose profesinio krepšinio stovyklose. Po to Jonas gavo kvietimus studijuoti ir žaisti krepšinį net iš 26 universitetų, įskaitant Sirakuzus, Bostoną, Pensilvaniją, Bonaventūrą, Duke ir kt. Jonas yra XIII klasėje. Atrodo, susilauksime dar vieno iškilaus krepšininko. A. S.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis klubo susirinkimas bus kviečiamas artimiausiu laiku.

Tinklinio treniruotės vyksta kiekvieną trečiadienį Anapilio salėje 6.30 v.v. Norintieji žaisti tinklinį maloniai laukiami.

Krepšininkai sužaidė dvejas draugiškas rungtynes ir abejas laimėjo. Pirmose rungtynėse po atkaklios kovos įveikė stiprią North York komandą 62-60. Tik žaidimo pabaigoje vytiečiai krepšininkai išlygino pasekmę ir laimingai užbaigė rungtynes. Žaidė: J. Karpis, R. Karpis, R. Duliūnas, L. Kaknevičius, P. Tutlys, J. Zenkevičius, E. Slapšys, V. Šimkus. Antrose rungtynėse vytiečiai nesunkiai įveikė Cabbagetown krepšininkus 76-58. Žaidė: J. Karpis 28, L. Kaknevičius, Putrimas 2, E. Slapšys 10, A. Saplys 19, A. Balsys, Hedbern 7, R. Karpis 4, P. Tutlys. Vyčio komandą sudaro daugiausia jaunesnių klasių krepšininkai, kurie, vadovaujami J. Karpio ir R. Duliūno, teikia daug vilčių. Malonu buvo vėl matyti Viktorą Šimkų vytiečių komandoje. A. S.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14½% už 90 dienų term. indėl.
14 % už 6 mėn. term. indėlius
13½% už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
15 % už pensijų planą
14 % už namų planą
14½% už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asm. paskolas nuo 19%
už mortgičius nuo 18%

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

All Languages Ltd
"Helping People to Communicate"
ALS
NOTARIZUOTI VERTIMAI IR VERTĖJAVIMAS PER 70 KALBŲ
69 Yonge St., Suite 805, Toronto, Ont. M5E 1K3 Tel. 361-0303

TORONTO ONT

Vietoj kalėdinių atvirukų "Tėviškės Žiburiams" aukojo $30: El. K. Gudinskai, Hamilton, Ont., Gražina ir Haris Lapai; $20: Marija Zurlienė, Hamilton, Ont., Sofija Pyževienė, V. Zavadskienė, Winnipeg, Man., Petras, Gražina, Antanas ir Paulius Stauskai, J. ir A. Pliopliai; $15: Paulė ir Vytautas Gudaičiai, Stasys Jaseliūnas, Vincas Sinkevičius, A. A. Keliačiai, Hamilton, Ont., Albina ir Jonas Didžbaliai, Hamilton, Ont.; $10: E. J. Kazickai, Hamilton, Ont., J. Gimžauskas, Hamilton, Ont., Stasė ir Balys Matulevičiai, St. Petersburg, JAV, Gertrūda ir Vladas Jocai, A. ir E. Heikiai, Stayner, Ont., B. J. Vaidotai, Aleksas Andrulis, O. Savickienė, Hamilton, Ont., Emilija ir Paulius Vindašiai, Delhi, Ont. $5: Albina ir Stasys Kavaliauskai.

Jie bus įrašyti į bendrą kalėdinį ir naujametinį sveikinimą "T. Žiburiuose".

Latvijos nepriklausomybės 63-ji sukaktis paminėta lapkričio 20, penktadienį, Latvių Namuose ir lapkričio 22, sekmadienį, Toronto universiteto "Convocation" salėje. Penktadienio vakaras buvo skirtas kitataučiams svečiams. Latvių dainininkių trijulė su dviejų kanklininkių palyda atliko keletą latviškų dainų. Kanados Latvių Bendruomenės pirm. T. Kronbergs ir Latvijos konsulas dr. Upenicks pasakė sveikinimo kalbas. Latvius sveikino visa eilė valdžios pareigūnų ir įvairių organizacijų atstovų. Estijos vardu kalbėjo konsulas Heinsoo, Lietuvos — gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas. Šioje iškilmėje iš lietuvių dalyvavo, be jau minėto konsulo, H. Žmuidzinienė, J. R. Simanavičius, E. Stungevičius ir kun. Pr. Gaida.

Lietuvos kariuomenės atsteigimo metinės buvo paminėtos lapkričio 29 d. L. Namuose. Iškilmę surengė KLB Toronto apylinkės valdyba. Ją pradėjo apylinkės valdybos pirm. adv. Algis Pacevičius. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Simanavičius, OFM, sveikinimo žodį tarė gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas. Programą pranešinėjo "Vilniaus" karalaitė A. Biretaitė. Paskaitą užtrukusią 45 minutes, skaitė L. Girinis-Norvaiša, neseniai persikėlęs į Torontą iš Montrealio. Koncertinę dalį atliko sol. V. Žiemelytė ir sol. A. Simanavičius, akompanuojant J. Govėdui. Spalvotą filmą "Laisvoje Tėvynėje" iš 1937-38 m. gyvenimo Lietuvoje parodė V. Matulaitis. Iškilmė baigta Lietuvos himnu. Dalyvius pavaišino kava L. Namų Moterų Būrelis. Iš viso dalyvių buvo apie 200. Jų tarpe matėsi kūrėjai-savanoriai, kurie buvo pagerbti gėlėmis.

A. a. Juozo Pesecko atminimui J. A. Leščiai ir Vl. Saulis iš Hamiltono paukojo "T. Žiburiams" po $20.

Iš visos širdies esu dėkinga Toronto lietuvių Prisikėlimo parapijai ir dailės parodos organizatoriui A. Firavičiui, taip pat H. Lasienei, A. Gurevičiui, St. Dabkui ir p. Dambarienei už nuoširdų priėmimą ir pastangas rengiant parodą.

Genė Popelienė

"The Toronto Sun" 1981. XI. 13 išspausdino ilgą straipsnį apie žymųjį teniso žaidėją **Vitą Gerulaitį.** Pasak straipsnio autoriaus ir sporto skyriaus redaktoriaus George Gross, V. Gerulaitis esąs ne tik teniso žaidėjas, bet ir poetas, sportinių automobilių rinkėjas. Jo tėvas buvęs poetu ir jį išmokęs poezijos. Esą Vitas rašo eilėraščius kelionėje ir laisvalaikiais tarp teniso žaidynių. Rengiasi išleisti eilėraščių knygą. Pradžioje rašęs eilėraščius lietuviškai, bet vėliau, kai atitrūko nuo lietuviškos mokyklos (mokėsi 8 metus), perėjo į anglų kalbą. Be to, V. Gerulaitis yra muzikas — pianistas ir gitaristas. Jis neseniai lankėsi Toronte, kur pernai laimėjo I v. Molsono teniso turnyre. Jame vėl dalyvaus 1982 m. vasario 2-7 d. d. Maple Leaf Gardens, kur I vietą laimėjusiam numatyta $125,000.

Baltiečių dienos Toronto universitete su daugeliu įvairių kultūrinių renginių buvo užbaigtos estų, latvių ir lietuvių koncertu Hart House salėje lapkričio 29 d., 3 v. p. p. Programą atliko latvių moterų choras "Zile", vadovaujamas muziko Arvids Purvis, estų kanklininkių ir dainininkių grupė "Jaaniku", pavaizdavusi senovinius vestuvių papročius. Lietuviams atstovavo "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės. Išsamius dainų paaiškinimus ir istorinį įvadą atliko D. Rautinšienė. Koncertas užtruko dvi valandas. Dalyvių buvo apie porą šimtų.

Jaunimo sąjungos veikla. Dabartinę Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybą sudaro: pirmininkė ZITA BERSĖNAITĖ, 22 m.; studijuoja Ryersono institute maisto chemiją; vicepirm. MORKUS SUNGAILA, 20 m.; studijuoja Toronto unte; ižd. RIMAS TRUMPICKAS, 19 m., studijuoja politinius mokslus Yorko un-te; sekr. DANA PETKEVIČIŪTĖ, 22 m., studijuoja politinius mokslus ir istoriją Toronto un-te; informacijos sekr. REBEKA RAUTH, 19 m. (šiuo metu nestudijuoja); Vakarų Kanados atstovė NIJOLĖ KAROSAITĖ, 20 m., Edmontono lietuvių choro ir dainos grupės vadovė; narė LAIMA KAROSAITĖ, 19 m., studijuoja veterinariją Guelpho unte.

Ona Skrebūnienė, "T. Žiburių" skaitytoja bei duosni lietuviškos spaudos rėmėja, paaukojo "T. Žiburiams" $100.

A. a. Broniaus Mikšio atminimui Marija Petrauskas-Urnesis iš Kalifornijos paaukojo "T. Žiburiams" $20.

A. a. Emilijos Keršienės atminimui paaukojo "T. Žiburiams" po $10 E. V. Sakavičiai ir Jolanda Sakavičiūtė.

Petras Bigauskas, neseniai turėjęs savo paveikslų parodą Anapilyje, paaukojo "T. Žiburiams" $50, o jų loterijai — paveikslą.

Aplankė Anapilį ir "T. Žiburius" Karolina Kubilienė su sūnumis Andrium ir Tomu iš Čikagos, lydimi p. p. Povilaičių iš Delhi, Ont. K. Kubilienė yra buvusi montrealietė, persikėlusi Čikagon prieš 18 metų.

Dovanų laukia gimnazija

1980 metų pabaigoje, kai gimnazija turėjo daug skolų ir kai grėsė pavojus užsidaryti, prašėme lietuvių paramos. Prašymas buvo išgirstas — lietuvių institucijos, organizacijos, rėmėjų būreliai ir paskiri asmenys atsiliepė gausiomis aukomis. Stambią paramą suteikė ir Vokietijos evangelikų šalpos organizacija "Diakonisches Werk". Gimnazija atsigavo, išbrido iš skolų ir 30 metų sukaktį atšventė su nauja viltimi. Tuo džiaugiamės ir visiems nuoširdžiai dėkojame.

Padidėjus lietuvių visuomenės dėmesiui gimnazija, paaugo ir mokinių skaičius — šiuos mokslo metus pradėjome su 66 mokiniais. Jiems mokytis gerinamos sąlygos bei gražinama aplinka — talkos būdu šią vasarą išdažyti berniukų ir mergaičių bendrabučiai, valgykla, iš naujo aptvertas gimnazijos parkas. Gimnazijoje įrengtas svečių kambarys, kad atvykę tėvai ir svečiai turėtų kur apsistoti. Šiuo metu įrengiama skaitykla, kad mokiniai galėtų pastoviai naudotis mūsų gausia periodine spauda.

Gimnazijai išlaikyti turime ir šiais metais rūpesčių. Kylant kainoms ir dėl to didėjant gimnazijos bei bendrabučių išlaikymo išlaidoms, o iš kitos pusės Vokietijos valdžiai jau eilę metų skiriant bendrabučiams išlaikyti tą pačią sumą ir nutraukus DM 10.000 nuo mokytojų algų, — reikia iki 1981 m. gruodžio 31 d. surinkti DM 30.000 aukų, kad galėtume užbaigti metus be skolų.

Iš širdies visiems dėkodami už ligšiolinę gausią paramą, prašome padėti gimnazijai ir toliau. Artėja Kalėdų šventės. Tada prisiminsime savo artimuosius dovanėlėms. Įtraukime į savo dovanų sąrašą ir savąją gimnaziją! Ji yra mūsų visų. Jei visos mūsų organizacijos, visi lietuviai jai padės, ji gyvuos ir stiprės.

Aukas prašome siųsti: Privates Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, West Germany. Galima siųsti ir per BALFą (2558 W. 69 St., Chicago, IL 60629) arba per Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdyba

London, Ont.

KVIEČIAMI STUDENTAI, studijuoją Londone University of Western Ontario ir Fanshawe College, įsijungti į vėl pradėjusį veikti lietuvių studentų būrelį-klubą. Pageidaujami ir tas mokyklas baigusieji. Užsiregistruoti, paliekant savo adresą ir telefoną, Student Council raštinėje, esančioje USC (University Student Center) pastate arba pas Ritą Miškinytę tel. 451-8408.

Numatoma išsirinkti valdybą ir pradėti veikti, ruošiant kultūrinius renginius ir t.t. Jau yra užsiregistravę apie 30 studentų. Būrelis jau surengė susipažinimo vakarą ir tikimasi sulaukti dar didesnio narių skaičiaus užmezgus naujas pažintis.

D. E.

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Jieškom naujos "Vilniaus" karalaitės

BRIGITA PALIULYTĖ

Kasmet sakau, kad šie bus paskutinieji metai. Man jau užtenka to darbo, rūpesčio ir kritikos, bet kasmet ir vėl leidžiuosi būti prikalbinta dar kartą prisidėti prie Karavano "Vilniaus" paviljono ruošos. Kodėl?

Mes, lietuviai, savo širdyse didžiuojamės savo kultūra, savo istorija, savo praeitimi ir ateitimi. Tarpusavyje viens kitam lietuvybę augštinti nusibosta, nes visi žinome, kad ja galime gėrėtis. Geriausias būdas mūsų lietuvybę iškelti dar augščiau yra parodyti kitataučiams savo turtus — medžiaginius ir dvasinius.

"Miss Vilnius" karalaitė, mūsų paviljono ir tautos atstovė kitataučių tarpe, turi pindėti skaidria, turtinga lietuviška dvasia. Jos rinkimas yra svarbus, nes ji atstovauja lietuviam svetimtaučių tarpe. Todėl "Miss Vilnius" turi būti šviesiausia mūsų bendruomenės gėlė.

Kiekvienas Toronto lietuvių bendruomenės narys turėtų rūpintis, kad iš mūsų turtingo jaunimo daržo kandidatuotų į "Miss Vilnius" kuo daugiau tokių lietuvaičių, kurios sėkmingiausiai atstovautų mūsų tautai visuomenėje.

Naujos "Miss Vilniuš" karalaitės rinkimai įvyks 1982 m. vasario 6 d. baliuje, kuris specialiai tai progai yra ruošiamas. Išrinktoji gaus $1,000.00 premiją tęsti mokslui, o jos palydovė — $300.00. Visos kitos kandidatės taip pat gaus daug vertingų dovanų bei premijų, aukotų tai progai.

"Miss Vilnius" turi būti virš aštuoniolikos metų, kalbanti sklandžiai angliškai ir lietuviškai, iškalbi, pareiginga. Mes visi bent vieną tokią lietuvaitę pažįstame. Skatinkime ją būti kandidate.

Šiemet lietuviai buvo gražiai atstovaujami Aldonos Biretaitės. Ji savo nuoširdumu, draugiškumu ir patrauklia asmenybe krito ne vienam į akį ir buvo kelis kartus aprašyta anglų spaudoje.

Didžiuokimės visais lietuvybės turtais, ypač tomis mūsų tautos darželio gėlėmis. Gal pavyzdinga lietuvaitė nedrįsta iš kuklumo siūlytis į "Miss Vilnius" kandidates. Praneškite "Vilniaus" karalaitės rinkimo komitetui, kad yra tokia mergaitė, ir mes ją pakviesime dalyvauti. Tų būsimų atstovių yra daug, tik reikia jas surasti ir iš gerų geriausią bei tinkamiausią išrinkti.

Prašome skambinti vakarais: Brigitai Paliulytei 252-4954, Žibutei Šilininkaitei 766-4948, Vidai Vaitiekūnaitei 763-1919, Linai Kuliavienei 766-2996.

Los Angeles, California

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS 40 METŲ SUKAKTIES užbaigimas įvyko spalio 25 d. Iškilmės pradėtos kryžiaus šventinimu. Mišias atnašavo prel. J. Kučingis, koncelebruojant kun. dr. A. Olšauskui, kun. dr. V. Bartuškai ir svečiams — kun. K. Simaičiui, kun. S. Kulbiui, SJ, kun. dr. K. Bučmiui, "Darbininko" redaktoriui. Giedojo par. choras ir viešnia solistė K. Vidžiūnienė, vargonavo R. Polikaitis. Prasmingą pamokslą pasakė kun. B. Markaitis, SJ, kuriame jis palietė daug mūsų visuomeninio gyvenimo negerovių, lietuviškų parapijų nykimą, iškėlė prel. J. Kučingio nuopelnus rūpinantis šios parapijos ugdymu, papeikdamas mūsų etninį užsidarymą ir savitarpio nesusipratimus. Iškilmei įamžinti buvo padaryta bendra nuotrauka šventovės priekyje.

Po to visi susirinko į parapijos salę, kurioje įvyko sukaktuvinis banketas. Kun. S. Kulbiui, SJ, sukalbėjus maldą, prasidėjo vaišės. Kai visi pasisotino, parapijos komiteto pirm. F. Speecher pradėjo programą, pakviesdamas jos vedėją V. Polikaitytę. Sveikino LB Vakarų apyg. pirm. R. Dabšys, ALTos pirm. F. Masaitis ir gen. garbės konsulas V. Čekanauskas. Visi jie linkėjo klebonui ir parapijai šviesios ateities.

Klebonas prel. J. Kučingis, dėkodamas sveikinusiems, perskaitė sveikinimus raštu, supažindino su kaikuriais svečiais ir konsului talkinant įteikė žymenis keletui asmenų, pasižymėjusių parapijos gyvenime. Dovanas (statulėles "Aš jūsų niekad nepamiršiu") gavo F. Speecher, ilgametis par. komiteto pirmininkas, J. Grikinaitė, daugelį metų priklausanti par. chorui, V. Dudorienė, nuolat talkinanti par. parengimuose, R. ir B. Dabšiai — solistų grupėje, R. Apeikytė — instrumentalistų, K. Rakūnas — profesionalų ir meistrų, A. D. Polikaičiai — šeimų, O. Razutienė — mokytojų, R. Kungienė — motinų, G. Grušas — jaunimo (tik kažkodėl jam pritrūko dovanos!). Hollywoodo pavyzdžiu "oskarų" paskirstymas, kaip paprastai, sukėlė tam tikrų komentarų, nes tiksliai paskirstyti ir visus patenkinti nėra imanoma.

Meninėje programos dalyje pamatėme solistę K. Vidžiūnienę iš Arizonos, kuri akomponuojant R. Apeikytei, padainavo keletą svetimomis kalbomis žymiųjų pasaulio kompozitorių kūrinių. Pasigėdome lietuvių kompozitorių. Pagaliau solistė, publikant plojant, padainavo muzikės O. Metrikienės "Vyturėlį" lietuvių kalba.

Pertraukos metu į susirinkusius, kurių buvo per 300, prabilo "Darbininko" redaktorius kun. K. Bučmys, OFM, kuris prieš įstodamas į pranciškonų vienuoliją, keletą metų darbavosi Šv. Kazimiero parapijoje asistentu ir turi daug pažįstamų.

Sukaktuvinės iškilmės baigtos klebono prel. J. Kučingio padėkos žodžiu, visiems pakilioje nuotaikoje sugiedojus Tautos himną.

"Tėviškės Žiburių" skaitytojams

Šio savaitraščio leidėjai, paskutiniame 1981 m. posėdyje lapkričio 26 d. Anapilyje apžvelgę esamą padėtį, nutarė metinę "TŽ" prenumeratą pakelti iki $17, rėmėjų prenumeratą — iki $25 nuo 1982 m. sausio 1 d. Taip pat nutarta pakelti kainas už skelbimus, užuojautas, padėkas, aukotojų sąrašus. Toks nutarimas buvo neišvengiamas, nes laikraščio paruošimo, spausdinimo ir išsiuntinėjimo išlaidos tebekyla. Ypač daug išlaidų tenka ir dar daugiau teks Kanados paštui. Be to, buvo įsigytos naujos elektroninės raidžių rinkimo mašinos, kurios taip pat pareikalavo didelių sumų. Leidėjai tikisi, kad skaitytojai supras minėto nutarimo reikalingumą ir toliau rems "T. Žiburius" ne tik prenumeratomis, bet ir duosniomis aukomis.

Kviečiame visus skaitytojus atnaujinti prenumeratas 1982 metams prieš N. Metus. Atnaujinantiems prenumeratas iki 1982 m. sausio 1 d. galioja senoji kaina, būtent, $15 metams. Po šios datos — metinė prenumerata $17, rėmėjo — $25. Tikimės, kad tai neapsunkins skaitytojų ir linkime visiems geriausios sėkmės.

"Kalėjimai sugrius..."

(Atkelta iš 1-mo psl.)

suose, pareiškė, jog norėtų išgirsti iš kaltintojo ką nors įtikinamesnio, negu "prokuroro vidinis balsas".

Tikroji priežastis

Bet iš tiesų, kodėl Saugumas, neturėdamas įkalčių, taip persekiojo Gajauską? Kodėl sulipdė "policinę operą"? Kokia priežastis? Pirmiausia, saugumiečiai įtarė ir, manau, teisingai, kad Gajauskas organizavo nuolatinę pagalbą lietuviams politiniams kaliniams Mordovijoje ir Urale. Net žydams, pagarsėjusiems savo vieningumu, pagalba lageriuose neateidavo taip tiksliai — visada laiku ir kiekvienam kaip lietuviams. Daugelis senų lietuvių kalinių buvo sujaudinti, kad jie neužmiršti. O gal tai provokacija? Pagalba ateidavo iš visuomeninio politkalinių šelpimo fondo, kuriam vadovavo Aleksandras Ginzburgas, bet Saugumas įtarė, kad Ginzburgui talkino Gajauskas.

Antra, Saugumas pyko, kad Balys nedavė parodymų apie kitus asmenis. Manė, kad iškalėjęs 25-rius metus jis pabūgs ir padės "nuskandinti" jei ne lietuvius, ne savuosius, tai bent svetimą Ginzburgą. Tačiau Balys niekada nebijojo ir nepataikavo — neišsigando jis ir per šį tardymą.

O svarbiausia, mano nuomone, štai kas. Galbūt, viršininkų požiūriu, Gajauskas nedaug teįvykdė konkrečių teisės pažeidimų, todėl ir įkalčių buvo maža. Tačiau Saugumas matė ir jautė, kad Gajausko asmenybė, jo dvasia virto moraliniu lietuvių disidentų centru. Moralinį jo asmenybės potraukį jutau ir aš Ruzajevkos kalėjimo kameroje. Aš grožėjausi Gajausko romumu, tvirtumu, vyriškumu, didžiavausi, kad priklausau tai pačiai "homo sapiens" giminei, kaip ir jis. Todėl galiu įsivaizduoti, kokią įtaką jis darė savo tautiečiams. Saugumas negalėjo palikti laisvėje tokio dvasios tyrumo ir jėgos šaltinio, kaip Gajauskas, nepriklausomai nuo to, ką jis būtų padaręs.

Kai savo akims matai su kokiu orumu sutinka žmogus 15-os metų bausmę, po jau iškalėtų 25-rių, didžiuojiesi, kad žmogus **taip** gali. Džiugu tikėti, jei galėjo jis, galės ir kiti, o galbūt ir tu pats sugebėsi. Supranti, kad su juo — Tiesa ir Dievas. Tokiam žmogui šiuolaikinėje Lietuvoje yra tik viena vieta — ypatingo režimo kamera, ir ta — už respublikos ribų.

Tikėsimės, kad išsipildys didžiojo poeto žodžiai: "Kalėjimai sugrius ir laisvė jus sutiks džiugiai prie vartų, o broliai kardą sugrąžins".

Hamilton, Ontario

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS HAMILTONO SKYRIAUS ruošta paroda visuomenės susidomėjimas buvo didelis. Rengėjos dėkoja visiems, kurie pritarė ir dalyvavo su savo rodiniais. Buvo nemažai gražių ir vertingų darbų. Ypač vertingi buvo siuvinėti paveikslai p. Nikalausko ir keramikos darbai — vazos p. Giedraitienės.

Labai dėkojame visiems kurie aukojo laimikius loterijai ir kurie parodą aplankė bei ją parėmė.

Valdyba

Winnipeg, Manitoba

SUSIRINKIMAS. KLB Winnipego apylinkės valdyba kviečia visus tautiečius į visuotinį susirinkimą Šv. Kazimiero parapijos salėje 1981 m. gruodžio 13, sekmadienį, po 11 v. r. pamaldų.

Valdyba.

Pajieškojimas

Iš Lenkijos pabėgęs lietuvis jiesko savo dėdės **Edvardo Gotauto-Vaišvilos** iš Kauno. Gimęs 1924 ar 1925 m. Atsiliepti šiuo adresu: Rev. V. Šarka, 2000 Hamburg 1, Holzdamm 22, W. Germany.

Jieškomas **Leonas Palčiauskas,** anksčiau gyvenęs 962 Bloor St. W., Toronte. Prašoma atsiliepti: T. Subačius, tel. (416)792-3050 Bramalea, Ont.

European Catering

Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų.

* *Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.*
* *Namuose kepti pyragai ir t. t.*

Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

1982 METAIS NUMATYTOS EKSKURSIJOS VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

Balandžio	28	Liepos	28
Gegužės	26	Rugpjūčio	11
Birželio	12	Rugsėjo	1
Liepos	8	Rugsėjo	29

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje arba pavieniui.
Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai: namų 233-0303; įstaigos (416) 537-2643

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai: įstaigos (416) 231-4138; namų 249-2637

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 **Walter Dauginis** 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lapkričio 29 d. įvyko visuotinis parapijos susirinkimas. Pirmininkavo A. Rinkūnas, sekretoriavo p. Augaitienė. Pranešimą apie parapijos reikalus padarė klebonas kun. J. Staškus. Sudaryta pirmoji parapijos taryba iš 42 narių, kurių 35 rinkti, 7 — organizacijų atstovai. Tarybos pirmininkas bus išrinktas pirmajame posėdyje. Sekcijų pirmininkai: religinės — J. Andrulis (tel. 239-0863), kultūrinės — V. Aušrotas (242-3648), jaunimo — D. Jokūbaitytė (537-2869), jaunų šeimų — V. Narušis (277-1128), socialinių reikalų (dar neišrinktas), administracijos — L. Radzevičius (827-5620).

— Kariuomenės šventės proga parapijos choras, vad. St. Gailevičiaus, giedojo jo sukurtas Mišių giesmes pagal kuń. St. Ylos tekstus. Solo giedojo V. Žiemelytė P. Babicko "Tremtinių maldą", taip pat komponuota muz. St. Gailevičiaus. Pamaldose dalyvavo šauliai su savo vėliava.

— Pakrikštytas Garret Michael McDonald.

— Lapkričio 26 d. palaidotas a. a. Antanas Vadakojis, 72 m. amžiaus.

— Lapkričio 28 d. susituokė Arvydas Miliauskas su Catherine Harrison.

— N. Metų sutikimo bilietai gaunami sekmadieniais parapijos salėje po pamaldų ir pas R. Celejewską tel. 231-8832.

— P. Bigauskas paaukojo kun. P. Ažubalio Vardo Stipendijų Fondui $100, parapijai — $100.

— Anapilio sodybai $1000 paaukojo Ada Miklovaitienė, religinei Lietuvos šalpai — J. Prišas $100.

— Metinė kat. moterų šventė — gruodžio 6, sekmadienį. Iškilmingos Mišios — 11 v. r., po jų — susirinkimas su kultūrine programa ir vaišėmis Parodų salėje.

— Mišios gruodžio 6, sekmadienį, 10 v. r. — už a. a. Rimą Kleva, 11 v. r. — KLK Moterų Draugijos intencija.

Lietuvių Namų žinios

— LN sekmadienio popietėse vis didėja lankytojų skaičius. Ypač iš toliau atvažiavę svečiai džiaugiasi, kad Toronte lietuviai turi progos sekmadieniais susirinkti į vieną vietą pasisvečiuoti. Didžiausias nuopelnas už tas popietes tenka mūsų šeimininkei E. Juknienei, kuri sugeba taip skaniai paruošti tradicinius lietuviškus valgius.

— Teatras "Aitvaras" su populiaria "Tėvas ir sūnus" drama yra pakviestas į Bostoną atlikti programą 48 metų radijo valandėlės sukakčiai paminėti.

Anapilio Sodybos Korporacijos nariams. Visuotinis metinis Anapilio Sodybos Korporacijos susirinkimas šaukiamas š. m. gruodžio 13 sekmadienį, 3 v. p. p., mūsų parodų salėje, antrame augšte. Susirinkimo darbotvarkė: atidarymas, invokacija, komisijų sudarymas (registracijos, mandatų), praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas, pranešimai — pirmininko, iždininko, kapinių komisijos, revizijos komisijos, diskusijos dėl pranešimų, valdybos papildymas, einamieji reikalai, susirinkimo uždarymas.

Nustatytu laiku nesusirinkus reikiamam narių skaičiui, po valandos toje pačioje vietoje ir ta pačia darbotvarke šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas nežiūrint atsilankiusių narių skaičiaus. Visus narius kviečiame būtinai dalyvauti, nes bus sprendžiami svarbūs finansiniai Anapilio reikalai.

Valdyba

Kalėdinis "T. Žiburių" numeris išeis gruodžio 17 data. Jame bus išspausdinti kalėdiniai ir naujametiniai sveikinimai — organizacijų, institucijų ir pavienių asmenų. Be to, bus tradicinis bendras sveikinimas, prie kurio galės prisidėti kiekvienas tautietis, atsiuntęs auką "T. Žiburiams". Tai geras būdas išvengti kalėdinių atvirukų rašymo bei siuntinėjimo. Kalėdiniai sveikinimai priimami "TŽ" administracijoje iki š. m. **gruodžio 8 d.**

Pagerbdama velionį a. a. St. Barzduką, T. Ciparienė iš Rodney, Ont., paaukojo "TŽ" $10.

Jau 10 metų Toronte veikia "Baltijos" jūrų šaulių kuopa, šiuo metu vadovaujama J. Zavio. 1982 m. sausio 23 d. Toronto Lietuvių Namuose ji rengia iškilmingą Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą su paskaita ir menine programa. Kuopa turi savo vėliavą ir dalyvauja įvairiose iškilmėse. Kuopai priklauso priziniuose šaudymuose pasižymėję šauliai Andrius Mackevičius ir Marius Šilingaitis. Kuopa apgailestauja, kad narys ir kapelionas kun. Ignas Mikalauskas išsikėlė į Londoną klebono pareigoms ir nebegalės taip aktyviai veikti šioje kuopoje. **K. D.**

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prieškalėdinis susikaupimas mūsų šventovėje įvyks gruodžio 17-20 d. d. Vedėjas — kun. A. Saulaitis, SJ.

— Ateinantis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose iš anksto susitarus. Ateinantis sekmadienis — mėnesio pirmasis. Antroji rinkliava — parapijos skoloms mažinti.

— Tretininkų susirinkimas — gruodžio 6 d., 10 v. Mišių, klebonijos patalpose.

— Bilietai į N. Metų sutikimą platinami sekmadieniais salėj po 10 ir 11.30 v. Mišių, šiokiadieniais skambinti V. Taseckui 279-0363 arba J. Vingelienei 536-1785.

— Operos "I Lituani" išlaidoms padengti prisidėjo "Parama" su $500. Operos biudžetas buvo truputį per $45,000. Šiuo momentu dar trūksta $663.

— Parapijai aukojo: O. Kalinauskienė, savo vyro a. a. Jono atminimui $100, V. Gumauskas savo brolio vienuolio Antano mirties metinių atminimui $100, J. O. Gustainiai $100, A. J. Šulcai $100, D. J. Petroniai $70, V. D. Šaltmirai, J. Bukšaitis, E. Senkuvienė po $50, M. Žymantienė $40; klerikų fondui: J. Vaškela $500, O. Kalinauskienė $100, St. Batulienė $50; religinei Lietuvos šalpai: E. Senkuvienė $100.

— Pakrikštyta: Julija, Irenos (Bartusevičiūtės) ir Tomo Sungailų duktė; Monika-Kristina, Angelės (Narusevičiūtės) ir Kazimiero Ambrozaičių duktė.

— Mišios sekmadienį: 8 v. už Oną Varnienę, užpr. F. V. Skrinskai; 9 v. už Gintautą Indrišiūną, užpr. M. V. Indrišiūnai; 10 v. tretininkų intencija, užpr. valdyba; 11.30 už gyvus ir mirusius parapijiečius; 4 v. p. p. katalikų moterų par. skyriaus intencija, užpr. valdyba; 7 v. v. už Viskontų šeimos mirusius, užpr. S. A. Viskontai.

Kalėdinių papročių parodą — "Christmas Around the World" rengia etninio meno taryba (Community Folk Art Council) gruodžio 6, sekmadienį, 10 v. r. — 8 v. v., Sheraton Centre viešbutyje (prieš miesto rotušę). Šioje parodoje bus galima pamatyti, kaip švenčiamos Kalėdos įvairiuose kraštuose, įsigyti įvairių rankdarbių dovanoms, pasiklausyti kalėdinės muzikos, pasižiūrėti tautinių šokių. Adresas informacijai: Peter Mahon, tel. 977-3927.

Kalėdinių giesmių popietę rengia etninio meno taryba (Community Folk Art Council) gruodžio 13, sekmadienį 2 — 4.30 v. p. p. miesto rotušės Rotundoje. Programoje dalyvaus 36 chorų grupės ir giedos įvairių tautų kalėdines giesmes. Publikai įėjimas nemokamas. Telefonas informacijai: Peter Mahon 977-3927.

Sovietų pavergtų tautų demonstracija rengiama gruodžio 10, ketvirtadienį, 6.30 v. v., Nathan Phillips aikštėje (prie miesto rotušės) ryšium su Jungtinių Tautų paskelbtos žmogaus teisių deklaracijos metinėmis. Bus protestuojama prieš žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungos pavergtuose kraštuose. Demonstracijoje dalyvauti kviečiami visi, ypač jaunimas, kuris ėmėsi iniciatyvos rengti šią demonstraciją. Vienas iš kalbėtojų bus latvių kun. M. Kirsons, kuris pagarsėjo Madride, išliedamas savo kraują ant sovietinės vėliavos. Demonstracijoje dalyvaus estai, vengrai, latviai, lietuviai, lenkai ir ukrainiečiai. Iš lietuvių pusės demonstracija rūpinasi KL Jaunimo Sąjunga ir kviečia visus tautiečius dalyvauti.

Bendros ateitininkų Kūčios bus gruodžio 13, sekmadienį, 5 v. p. p., Prisikėlimo par. salėje. Ateitininkai ir jų bičiuliai bei prijaučiantys kviečiami dalyvauti.

Hamiltoniečių teatras "Aukuras" yra pakviestas suvaidinti Anapilio salėje premijuotą komediją "Antroji Salomėja painiavose" (B. Pūkelevičiūtės) 1982 m. sausio 24, sekmadienį. Spektaklį rengia Anapilio Moterų Būrelis.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su baldais. Galima naudotis virtuve. Pageidaujama moteris arba mergina. Skambinti vakarais tel. 762-6413 arba 769-1835.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS. Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

MIAMI BEACH išnuomojamas kambarys su atskiru įėjimu ir patogumais. Skambinti prieš 8 v.r. arba vakarais tel. 1-305-861-2161 Miami Beach.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

PRINCE EDWARD-DUNDAS rajone išnuomojamas 3-jų miegamųjų atskiras namas suaugusiems. Skambinti tel. 766-8643 Toronte.

Anapilio knygyne

Gauta: M. Aukštaitės NUBANGAVĘ KŪDIKYSTĖS DIENOS, autobiografija, $7.00; tos pačios autorės ANT MARIŲ KRAŠTO, romanas, $10. R. Spalio AUKSINIO SAULĖLEIDŽIO GUNDYMAI, romanas, $12.50; Alg. Kezio 1982 m. FOTOGRAFIJŲ KALENDORIUS (paveikslai, tinkami įrėminimui) $12.00.

"Nidos" SIENINIS NUPLĖŠIAMAS KALENDORIUS.

Lietuviški odos albumai. Daug kitų lietuviškų dalykų, tinkamų dovanoti Kalėdoms.

SVARSTYBOS tema

"Kanados politinės partijos ir mes"

rengiamos 1981 metų gruodžio 6, sekmadienį, 2 v. p. p., Toronto Lietuvių Namų Gedimino pilies menėje.

Paskaitą skaitys Trento universiteto prof. dr. **R. Vaštokas.**

Simpoziumo pirmininkė — KLB pirm. adv. *J. Kuraitė*, nariai — KLB Toronto apylinkės pirm. adv. *A. Pacevičius*, adv. *A. Puteris, A. Juzukonis. Kviečiame visuomenę dalyvauti šiose įdomiose svarstybose.*

Toronto Lietuvių Namų kultūrinės veiklos komisija

Tradicinės

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

KŪČIOS

ruošiamos

1981 metų gruodžio 24 dieną, 7.30 valandą vakaro,

Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West

- *MENINĖ PROGRAMA IR KALĖDŲ SENELIS SU DOVANĖLĖM.*
- *Maistą gamina Lietuvių Namų šeimininkė*
- *Bilietai gaunami Lietuvių Namų raštinėje ir per sekmadienio popietes*
- *Vietos rezervuojamos iš anksto*

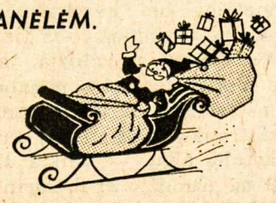

Lietuvių Namai ir LN Moterų būrelis

Iškilmingas **NAUJŲ METŲ**

SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31,

ketvirtadienį, nuo 7 v. v.

1. *Šilta vakarienė su vynu*
2. *Šalti užkandžiai 10.30 valandą vakaro*
3. *Nemokamas baras*
4. *Šampanas*
5. *Šokiai, geras orkestras, puikiai išpuošta salė*

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską 231-8832.

Vakarienę ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė.

Visus dalyvauti maloniai kviečia —

Lietuvos Kankinių parapijos komitetas

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ruošiamas

Naujų Metų

SUTIKIMAS

1981 metų gruodžio 31 dieną, 7 valandą vakaro,

Karaliaus Mindaugo menėje,

1573 Bloor St. W.

- *Karšta vakarienė, šampanas, šaltas bufetas*
- *Gros "Good Time Boys" orkestras*
- *Veiks baras*
- *Vakarienę ruošia Lietuvių Namų šeimininkė*

Bilietų kainos:
suaugusiems — $24,00
pensininkams — $20,00
studentams — $15,00

Bilietai gaunami LN raštinėje ir per sekmadienio popietes
Vietos rezervuojamos iš anksto

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

MONTREAL QUE

Lietuvos kariuomenės šventė. Lapkričio 22 d. AV parapijos salėje įvyko Lietuvos kariuomenės šventės iškilmė. Mišias atlaikė kun. J. Aranauskas. Dalyvavo beveik visos organizacijos su savo vėliavomis, jų tarpe ir latviai su estais.

Po Mišių įvyko minėjimas salėje. Jį pradėjo Montrealio "Ramovės" sk. pirm. Balys Kasperavičius, pakviesdamas programos pranešėja Teresę Keršytę. Inž. J. Danys iš Otavos savo paskaitoje nemažai vietos skyrė lietuviškai veiklai išeivijoje, įpindamas ir istorinių pavyzdžių iš nepriklausomybės kovų Lietuvoje. Paskaita buvo kondensuota, gerai paruošta ir visų su įdomumu išklausyta.

Meninėje dalyje pasirodė Otavos mergaičių muzikinis vienetas "Ramunėlės", kurių vadovė yra R. Šiūlytė, akompaniatorė R. Lukšaitė. Dainininkių buvo tik 7, tačiau savo pajėgumu galėtų atstoti nemažą chorą. Jos atliko kelias dainas, iš kurių labiausiai visiems patiko trimis kalbomis atlikta populiari dainelė iš filmo "Muzikos garsai"

Po programos visi buvo pavaišinti M. Kasperavičienės paruoštais pietumis, pyragais ir kava.

Pagal nusistovėjusią tvarką, kariuomenės šventės iškilmę, pasikeisdami kiekvienais metais rengia — "Ramovės" skyrius, "Neringos" jūrų šauliai, LK Mindaugo šaulių kuopa, savanoriai-kūrėjai. Šiais metais rengėjais buvo "Ramovės" skyrius.

Mirusieji. Kazimiera Jokūbauskienė mirė General ligoninėje. Paliko liūdesyje du sūnus ir dukterį su vaikaičiais. Palaidota iš AV parapijos Cote des Neiges kapinėse.

Po sunkios ir labai ilgos ligos mirė Petras Ciplius, giliame liūdesyje palikdamas žmoną Teodorą ir du brolius su šeimomis. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės Cote des Neiges kapinėse.

Šeštadieninės mokyklos eglutė įvyks gruodžio 20 d., 3 v.p.p., AV parapijos salėje. Atvyks kalėdų senelis su dovanomis vaikučiams. Šiais metais yra ruošiama labai įdomi programa: bus suvaidintas B. Pūkelevičiūtės scenos vaizdelis "Daržovių gegužinė". Šis veikalas yra eiliuotas ir labai nuotaikingas. Į jį bus įtraukti visi šeštadieninę mokyklą lankantieji mokiniai. Po programos bus vaišės. Visi kviečiami pasigėrėti mūsų jaunuoju atžalynu ir įvertinti jų gabumus bei pastangas išlikti lietuviais.

"Lito" vedėjas Bronius Niedvaras po operacijos sveiksta namuose ir tikisi greitai pilnai įsijungti į darbą. "Litas" praneša, kad yra pakeistos darbo valandos abiejuose skyriuose ryšium su ateinančiom Kalėdų ir N. Metų šventėmis. Gruodžio 24 ir 31 d. d. Verdune darbo valandos bus nuo 9 iki 3 v.p.p. Rosemonto skyriuje — nuo 11 iki 3 v.p.p. Verduno skyrius bus uždarytas gruodžio 25 ir sausio 1-4 d.d. Rosemonto skyrius neveiks gruodžio 25 ir sausio 1 d.d.

Nemažai žmonių atsilankė į Šv. Kazimiero parapijai priklausančios Šv. Elzbietos draugijos ruoštus metinius pietus. Šiai organizacijai vadovauja pirmininkė p. Kreivienė. Per šiuos pietus, o taip pat ir per buvusius Šv. Onos draugijos pietus buvo renkamos aukos šventovės vargonų atnaujinimui. **N. B.**

"Vaivorykštės" dailės darbų paroda rengiama gruodžio 11-13 d.d. Aušros Vartų par. salėje. Atidarymas — gruodžio 11, penktadienį, 8 v. v. Lankymo valandos: šeštadienį nuo 3 v.p.p. iki 8 v.v., sekmadienį nuo 10 v.r. iki 3 v.p.p. Visi kviečiami pasigėrėti lietuvaičių dailės darbais. **L.**

• **Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $10,00.**

Montrealio Lietuvių Studentų Sąjunga kviečia visus studentus dalyvauti

19-je ŽIEMOS SLIDINĖJIMO STOVYKLOJE

"L'AUBERGE DE LA PERDIERE"

viešbutyje, St. Donat, Quebec, Canada.

Tel.: (819)424-3052(3060)

GRUODŽIO 28 — SAUSIO 2 DIENOMIS

REGISTRACIJA prasidės 3 v.p.p. pirmadienį stovykloje.
KAINA: $135 kanadiškais arba $114 amerikietiškais dol.
Prašom NESIŲSTI DEPOZITO prieš lapkričio 9 dieną.
Skirtumas įmokėtinas registruojantis (FIRST COME FIRST SERVE).

Į šią kainą įeina: kambarys, pusryčiai ir vakarienės 5 dienoms, keltuvo bilietai, slidžių nuoma ir kitos įvairios išlaidos. Atskira kaina: IŠKILMINGAI NAUJŲ METŲ VAKARIENEI ir ŠOKIAMS

Informacijų ir įmokėjimų reikalu kreiptis:

JONAS BRIKIS, 815 Leduc, Ville St. Laurent, Quebec. Tel. (514)744-4543 arba
GYTIS NIEDVARAS, 5217 Ponsard Ave., Montreal, Que., H3W 2A9. Tel. 1(514) 487-4938

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Trumpalaikius indėlius	18%
Terminuotus vienerių metų indėlius	17 1/2%
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	18%
Specialias taupomąsias sąskaitas	17%
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11%
Čekių sąskaitas	6%

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto
Asmenines ir prekybines
Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	